

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

MAS Královská stezka o.p.s. na období 2015-2023

Zapomenutý kraj

Důvod k vytvoření SCLLD

Důvodem pro vznik strategie je potřeba stanovení cílů a strategie Místní akční skupiny Královská stezka o.p.s. vzhledem k dalšímu rozvoji v horizontu do roku 2020. Hlavním cílem je zajištění celkového rozvoje regionu MAS Královské stezky jako regionu usilujícího o zajištění zkvalitnění všech aspektů života obyvatel v něm žijících, či jeho návštěvníků.

Strategie CLLD rozvoje území MAS Královská stezka je integrovaným projektem celého území – skládá se z podrobné analýzy výchozího stavu a ze souhrnu navrhovaných řešení. Na tuto strategii budou navazovat akční plány (programové rámce) a konkrétní projekty se zaměřením na řešení problémů týkajících se celého území i jednotlivých obcí, neziskových a podnikatelských subjektů.

Záměrem strategie je označení problémů, jež se v tomto prostředí vyskytují, ale i jeho silných stránek a příležitostí. Účelem strategie je nalezení efektivního využívání místních zdrojů, dosažení trvale udržitelného rozvoje, koordinace společných a individuálních aktivit subjektů veřejného, soukromého a neziskového sektoru a také nalezení práce, popř. možnost rekreace obyvatel i návštěvníků území.

Strategie CLLD MAS Královská stezka vznikala metodou komunitně vedeného místního rozvoje, která kombinuje práci zaměstnanců MAS Královská stezka a místních odborníků s názory utvářenými pracovními skupinami a širokou veřejností. Řešitelský tým složený ze zástupců MAS ve spolupráci s odborníky i veřejností formuloval v první řadě stav území, jeho potřeby a potenciál, na základě čehož byly stanoveny priority, opatření a jednotlivé aktivity regionu.

1	Úvod – představení místního partnerství.....	5
1.1	Identifikace MAS a organizace MAS.....	5
1.2	Organizační struktura, rozdělení a jasné definování zodpovědnosti	7
1.3	Orgány o.p.s.	8
1.4	Orgány MAS	8
1.5	Definování pravomocí, povinností a odpovědnosti jednotlivých orgánů MAS za realizaci SCLLD	10
1.6	Přehled partnerů místního partnerství	11
1.7	Popis místního partnerství	12
1.8	Historie a zkušenosti místního partnerství.....	13
1.9	Lidský a finanční kapitál	15
1.9.1	Zdroje regionu	15
1.9.2	Zdroje MAS/o.p.s.	16
1.10	Způsob zpracování SCLLD	16
1.11	Řešitelský tým.....	17
1.12	Odpovědnost za realizaci.....	18
1.13	Popis způsobu vyhodnocování SCLLD.....	18
2	Analytická část.....	19
2.1	Fyzicko-geografická charakteristika území.....	19
2.2	Socioekonomické podmínky a potřeby, problémy z toho plynoucí	25
2.2.1	Sociodemografické a socioekonomické podmínky	25
2.3	Školství a vzdělanost	32
2.4	Zdravotnictví	41
2.5	Sociální služby	44
2.6	Sociálně vyloučené lokality	50
2.7	Cestovní ruch.....	52
2.8	Volný čas a infrastruktura v obcích	59
2.9	Ekonomické podmínky území	63
2.10	Infrastruktura, dopravní obslužnost, zajištění bezpečnosti obyvatelstva	73
2.11	Analýza rozvojových potřeb	80
2.12	SWOT analýza	84
2.12.1	Infrastruktura	85
2.12.2	Podnikání, soukromé služby a zaměstnanost	86
2.12.3	Kvalita života a společenský život	87
2.12.4	Vzdělávání a informace	88
2.12.5	Zemědělství, lesnictví a rybářství.....	89
2.12.6	Přírodní a kulturní dědictví	90
2.12.7	Cestovní ruch	91
2.12.8	Partnerství a spolupráce	91
2.12.9	Souhrnná SWOT analýza	92
3	Strategická část.....	93
3.1	Mise a vize rozvoje území	93
3.2	Strategické cíle a oblasti podpory	94
3.3	Stanovení cílů a priorit, návaznost na návrhy opatření.....	95
3.3.1	Strategický cíl 1: Rozvoj infrastruktury a zvyšování kvality veřejných služeb PRIORITA 1: Zlepšování kvality života v obcích.....	98

3.3.2	Strategický cíl 2: Zlepšit podmínky pro podnikání, soukromé služby a zaměstnanost	105
3.3.3	Strategický cíl 3: Zlepšit podmínky pro život a společenské vyžití	109
3.3.4	Strategický cíl 4: Vhodnější vzdělání a vyšší dostupnost informací	117
3.3.5	Strategický cíl 5: Rozvoj, modernizace a diverzifikace zemědělství, lesnictví a potravinářství	120
3.3.6	Strategický cíl 6: Podpora zachování a obnovy přírodního	122
3.3.7	Strategický cíl 7: Rozvoj a zvyšování kvality služeb cestovního ruchu	126
3.3.8	Strategický cíl 8: Rozvoj partnerství a spolupráce	128
3.4	Integrační prvky	130
3.5	Inovativní prvky a přenos inovací	132
3.6	Vazba na strategické dokumenty	133
3.7	Návaznost strategie na Operační programy a strategické rámce	139
3.8	Akční plán	140
3.8.1	Programové rámce	142
3.8.1.1	Programový rámec IROP	142
3.8.1.2	Programový rámec PRV	150
3.8.1.3	Programový rámec OPZ	161
3.9	Vazba na horizontální témata	179
4	Implementační část	180
4.1	Řídící a realizační struktura MAS (pravomoci a odpovědnosti)	180
4.1.1	Orgány MAS působící v řídicím procesu	180
4.1.2	Realizační struktura MAS	182
4.2	Proces implementace na úrovni MAS	184
4.3	Monitoring realizace projektů	190
4.4	Evaluace	198
4.5	Postupy pro administraci klíčových projektů MAS	201
4.6	Nakládání s dokumenty	201
4.7	Komunikace a animace v území	202
4.8	Popis spolupráce mezi MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce	204
4.9	Popis zvláštních opatření pro hodnocení	206
5	Seznam grafů, obrázků a tabulek	210
6	Přílohy	212

1 Úvod – představení místního partnerství

1.1 Identifikace MAS a organizace MAS

Název subjektu: Královská stezka o.p.s.

Adresa: Žižkovo náměstí 66, 582 81 Habry

Zapsaná: Krajský soud v Hradci Králové

Datum zápisu: 5. 9. 2007

Právní forma: obecně prospěšná společnost

IČ: 27521702

E-mail: kralovska-stezka@centrum.cz

Tel.: +420 774 489 322, +420 774 709 322

Předmět činnosti o.p.s. ve vztahu k MAS:

- rozvoj regionu Královská stezka, realizace SCLLD, propagace regionu, rozvoj turistického ruchu, ochrana ŽP, koordinace projektů, spolupráce, vzdělávání, zvyšování lidského potenciálu, poradenská činnost

Území MAS

Území MAS Královská stezka se nachází ve středu České republiky, v severním okraji Kraje Vysočina a okresu Havlíčkův Brod, spadá do ORP Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou a Chotěboř. V území MAS žilo (k 1. 1. 2015) 58 831 obyvatel na rozloze 71 431 ha. MAS má ve svém území 72 obcí. Území spadá do Českomoravské Vysočiny a pro celé území MAS jsou typické pozvolně stoupající kopce. Územím se táhnou 2 hlavní linie, které vychází od Havlíčkova Brodu, první linií je řeka Sázava a druhou linií je silnice číslo 38. V obou případech se jedná o rozšíření od Havlíčkova Brodu po hranice Kraje Vysočina s hranicemi s krajem Pardubickým a Středočeským. Region si tedy zachovává příslušnost k správní oblasti kraje, také okresu Havlíčkův Brod a také ke geografické oblasti Českomoravské Vysočiny (Hornosázavská pahorkatina a Křemešnická vrchovina). Jde tedy o oblast s podobnými problémy a nesnáze a také o území s obdobným vývojem a podobnými podmínkami k rozvoji, což region spojuje. Nárůst počtu obcí vyplývá především ze zájmu vedeného mikroregiony a obcemi zapojit se do struktur MAS, napomoci rozvoji regionu, využívat výhod přítomnosti v MAS a čerpat dotace. Do regionu se zapojily obce Vlkánov a Druhanov, a to až později na přechodné období PRV.

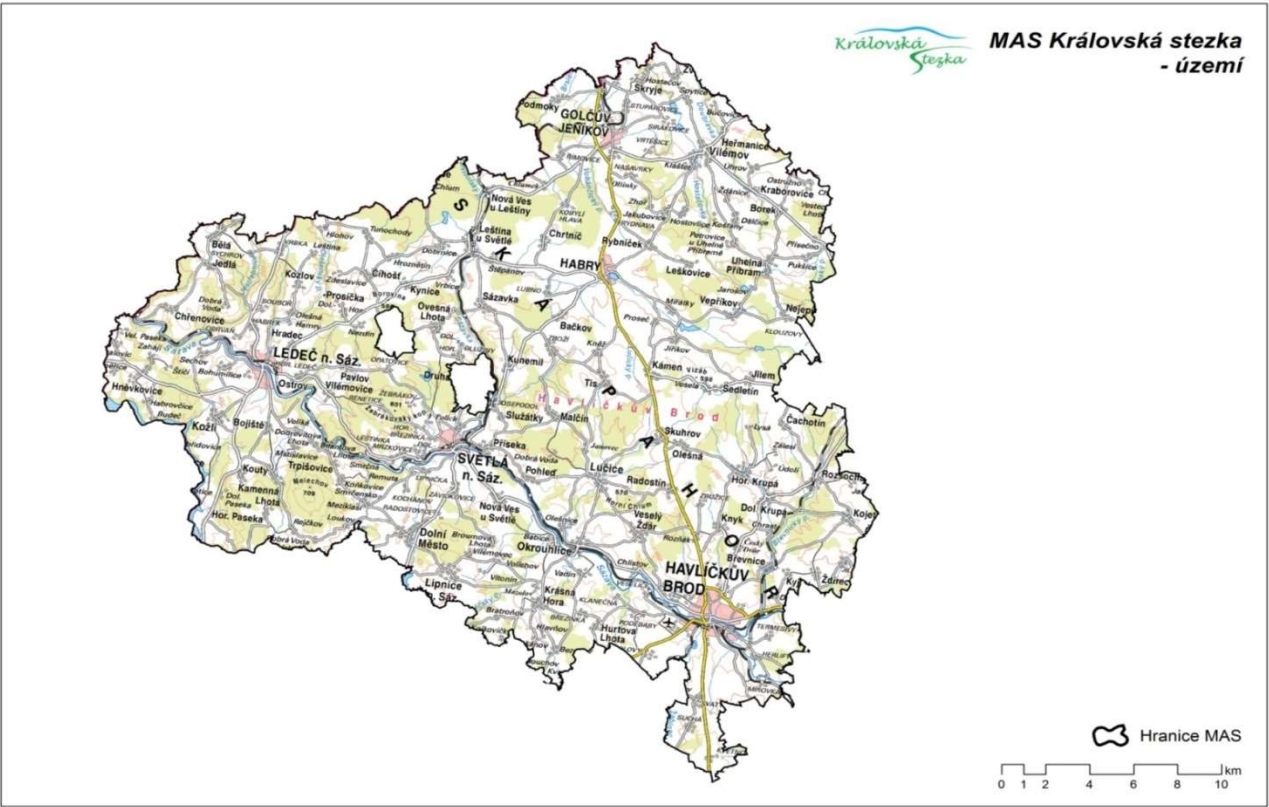
Zdroj: MAS Královská stezka

Obrázek 1 - Mapa území MAS Královská stezka

Zdroj: MAS Královská stezka

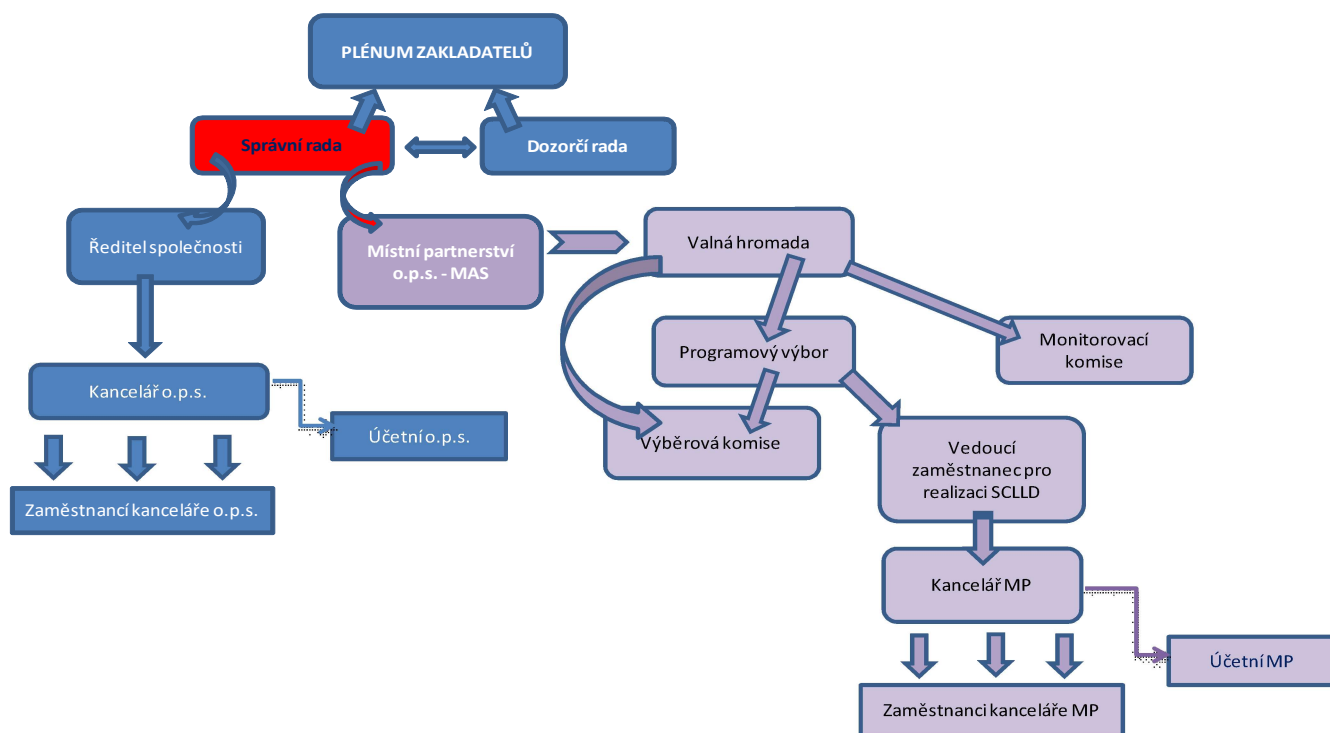
Obrázek 2 - Mapa území MAS Královská stezka

Zdroj: NS MAS ČR

1.2 Organizační struktura, rozdělení a jasné definování zodpovědnosti

Obrázek 3 - Vnitřní organizační členění Královská stezka o.p.s. a pracovní skupiny MAS

Zdroj: MAS Královská stezka

Obrázek 4 - Pracovní skupiny MAS

Obce a NNO

- rozvoj obcí a neziskových organizací

Podnikatelé

- podnikání, mikropodniky, zemědělci, cestovní ruch

Životní prostředí

- ochrana ŽP, Čistá řeka Sázava, osvěta, odpady

Sociální oblast

- rozvoj sociálních služeb, nezaměstnlost, vzdělávání, začleňování

Zdroj: MAS Královská stezka

Jednotlivé kompetence jsou rozděleny na základě Statutu a jednacího řádu mezi orgány MAS a management MAS.

1.3 Orgány o.p.s.

Plénium zakladatelů je nejvyšším orgánem Královská stezka o.p.s. a je tvořeno zakladateli o.p.s. Plénium se schází minimálně 1 krát ročně. Mezi jeho pravomoci náleží především:

- volba a odvolání členů Správní rady a Dozorčí rady
- schvalování priorit fungování organizace

Správní rada je hlavním řídicím (výkonným) orgánem Královská stezka o.p.s. Správní rada je volena Plénem zakladatelů. Mezi kompetence SR patří zejména:

- schvalování rozpočtu, plánu práce a jejich změn, interních předpisů, směrnic, organizačních pravidel
- jmenování ředitele o.p.s.
- zřizování organizačních složek (MAS)
- rozhodování o přijetí a vyloučení členů

Dozorčí rada je kontrolním orgánem Královská stezka o.p.s., voleným Plénem zakladatelů. Pracovní náplní Dozorčí rady jsou především:

- kontrola činnosti o.p.s. a jejich orgánů
- připomínkování plnění rozpočtu o.p.s.
- kontrola finančního hospodaření společnosti, smluv, účetních dokladů
- dohled nad fungováním o.p.s. v souladu s legislativou a Stanovami společnosti

Ředitele Královská stezka o.p.s. jmenuje i odvolává Správní rada. Ředitel řídí každodenní činnost o.p.s. v souladu s rozsahem pravomocí, vyplývajících ze Statutu a z pověření Správní rady. Ředitelem je Mgr. Gustav Charouzek a pozice ředitele je statutárním orgánem. Náplní práce ředitele/manažera jsou především:

- zastupování organizace, koordinace aktivit, vedení organizace, vedení ekonomické agendy MAS, zajišťování koordinace mezi jednotlivými orgány, personální činnosti, úkolování zaměstnanců

1.4 Orgány MAS

Valná hromada je nejvyšší orgán místního partnerství MAS, který je tvořen partnery MAS. Do kompetencí VH patří zejména:

- schvalování vnitřních předpisů MAS, zřizování povinných orgánů MAS a volby do těchto orgánů, zodpovědnost za CLLD

Programový výbor je rozhodovacím a odborným orgánem MAS, jehož členové jsou voleni z partnerů MAS. Do kompetencí PV spadá především:

- schvalování manažera pro CLLD, SCLLD a jeho úprav, vnitřních předpisů MAS delegovaných VH, výzev, výběr projektů, práce s partnery
- vytváří pracovní skupiny

Výběrová komise je výběrovým orgánem MAS. Úkolem výběrové komise je především:

- výběr projektů na základě nastavených výběrových kritérií
- příprava a připomínkování preferenčních kritérií

Monitorovací komise je kontrolním a monitorovacím orgánem MAS, který dohlíží na fungování organizační složky MAS a realizaci CLLD. Monitorovací komise se zodpovídá přímo VH. Úkolem Monitorovací komise je především:

- kontrola realizace SCLLD, jednotlivých projektů, kontrola nastavení výzev, kontrola účetních dokladů, smluv, vnitřních předpisů MAS a fungování orgánů místního partnerství, kontrola monitorovacích indikátorů a jejich naplňování, dohled nad evaluací SCLLD

Pracovní skupiny MAS působí v rámci MAS a jsou zřizovány vždy pro aktuální problémy k řešení v regionu. Pracovní skupiny se mění dle potřeb témat k řešení, nyní se pravidelně schází pracovní skupiny: Obce a NNO, Podnikatelé, ŽP a Sociální oblast.

Mezi úkoly pracovních skupin náleží:

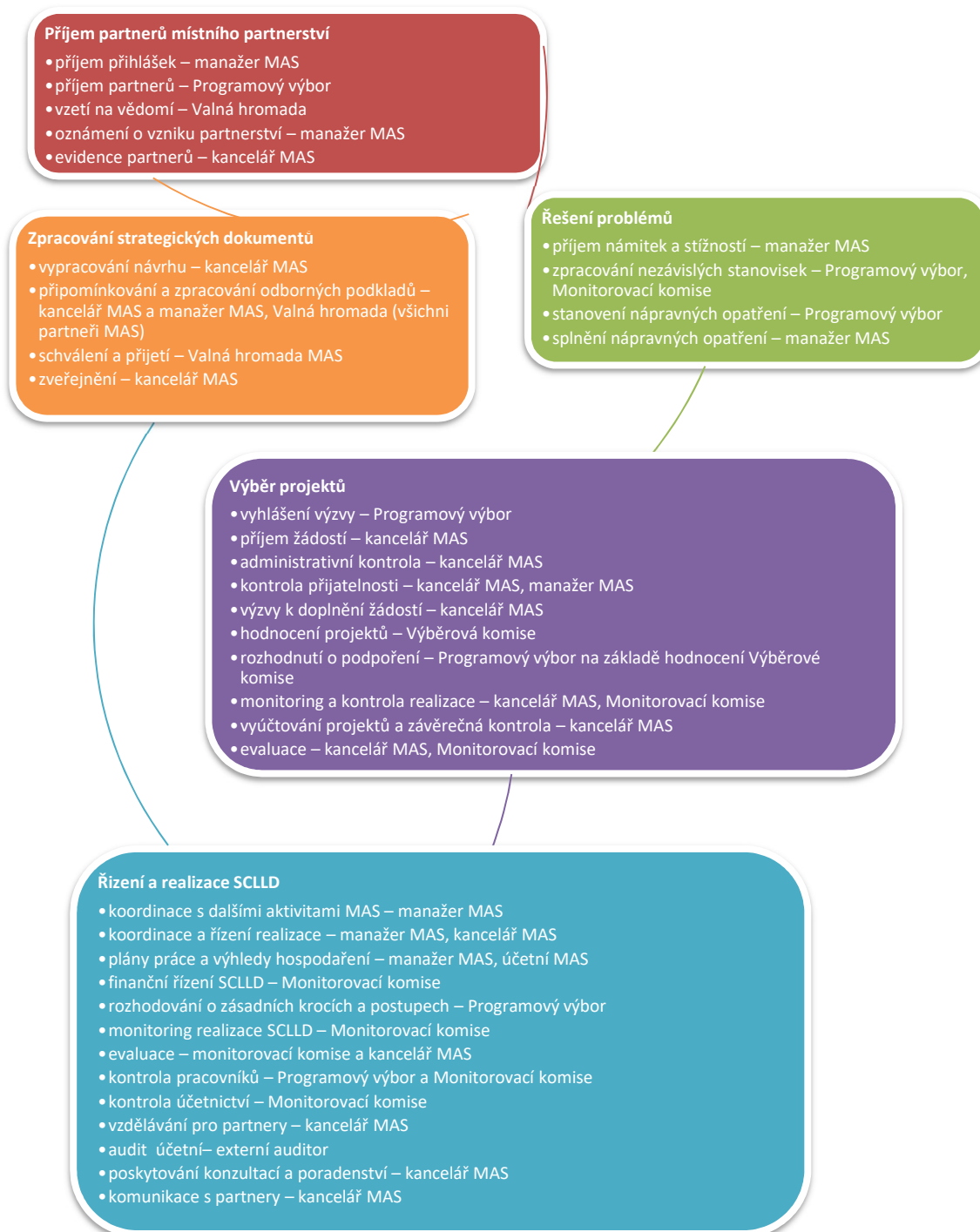
- návrhy příslušných částí do strategie, řešení témat v kompetenci PS, řešení problému v území, řešení akcí v daném tématu PS

Vedoucí zaměstnanec SCLLD je vybírán PV a jsou na něho delegovány kompetence a povinnosti související s úspěšnou realizací SCLLD, fungováním místního partnerství MAS. Dále má za úkol koordinaci mezi orgány MAS a také mezi MAS a ředitelem o.p.s.

Jmenné seznamy členů jednotlivých orgánů o.p.s. a MAS jsou v příloze č. 8 SCLLD.

1.5 Definování pravomocí, povinností a odpovědnosti jednotlivých orgánů MAS za realizaci SCLLD

Obrázek 5 - Vybrané pravomoci, povinnosti a zodpovědnosti jednotlivých orgánů MAS

Zdroj: MAS Královská stezka

Přímý dohled nad činností jednotlivých pracovníků MAS je dán manažeru CLLD/MAS. Manažer MAS je podřízen Programovému Výboru a je kontrolován Monitorovací komisí. Kontrola vedení účetnictví MAS a nastavení procesů jsou zajištěny externí účetní firmou, auditorem a také Monitorovací komisí. Monitorovací komise je hlavní kontrolní orgán pro SCLLD. MAS každoročně zpracovává hodnotící zprávu/evaluaci, ve které uvádí mj. i doporučení pro management MAS vedoucí k zefektivnění činností MAS.

1.6 Přehled partnerů místního partnerství

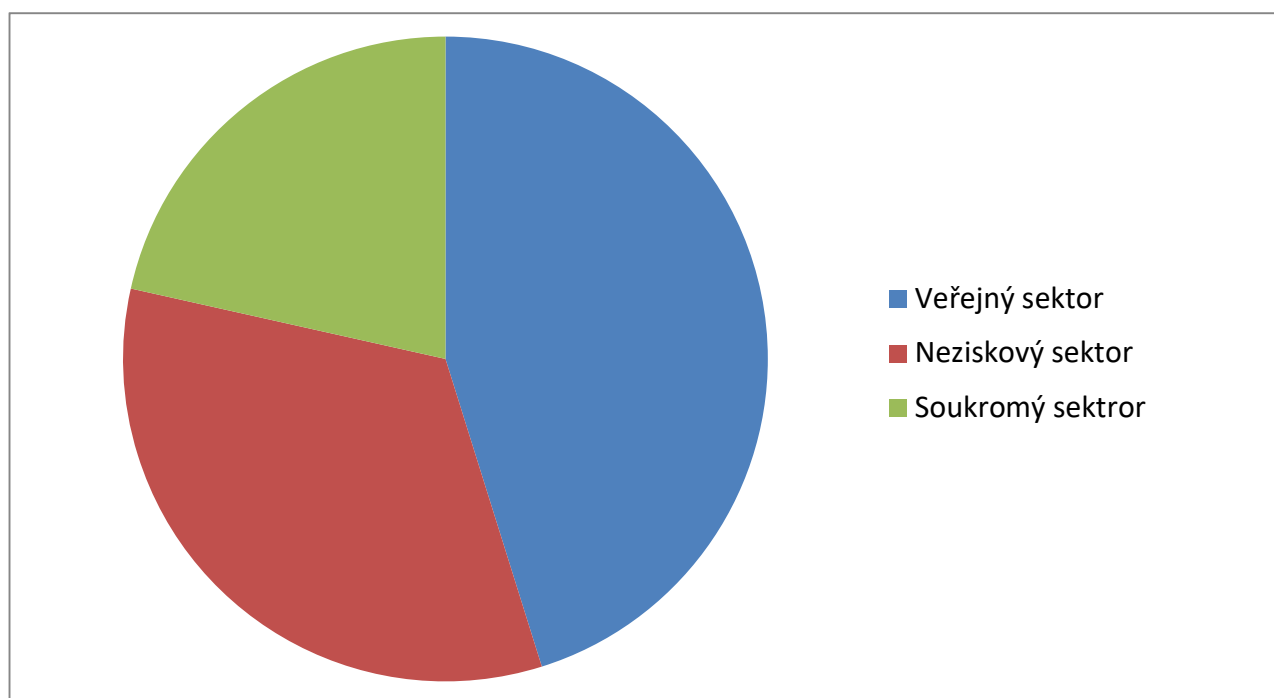
Mezi partnery MAS je zastoupeno celkem 93 subjektů z 3 sektorů (veřejný, soukromý a neziskový). MAS se snažila partnery získávat stejnoměrně ze všech 3 sektorů, aby v MAS byla zastoupena co nejširší paleta názorů a náhledů na rozvoj regionu. Partneři jsou dále děleni do zájmových skupin dle převažujícího zaměření činností nebo předpokládaného největšího zaměření činností. Jejich rozložení je následující:

Tabulka 1 - Rozložení partnerů MAS dle sektorů a dle zájmových skupin

Zástupci	Počet	%
Veřejný sektor	42	45
Soukromý sektor	51	55
Celkem	93	100
Zájmové skupiny		
Rozvoj obce (RO)	38	41
Zemědělství, Lesnictví (ZL)	9	10
Podpora společenského života (PSŽ)	18	19
Podnikání (P)	9	10
Cestovní ruch (CR)	3	3
Hasiči (H)	16	17

Zdroj: MAS Královská stezka

Graf 1 - Poměry partnerské základny MAS

Zdroj: MAS Královská stezka

1.7 Popis místního partnerství

Místní partnerství v kontextu MAS Královské stezky funguje jako spolupráce mezi subjekty z následujících oblastí:

- Veřejný sektor – mikroregiony, místní akční skupiny, svazky obcí, obce, městyse a města
- Soukromý, NNO sektor – nestátní neziskové organizace, podnikatelé, specialisté a experti z různých zájmových oblastí
- Instituce – NS MAS, Agenda 21, Krajský úřad Kraje Vysočina, CSV, MAS kraje Vysočina o.p.s, aj.

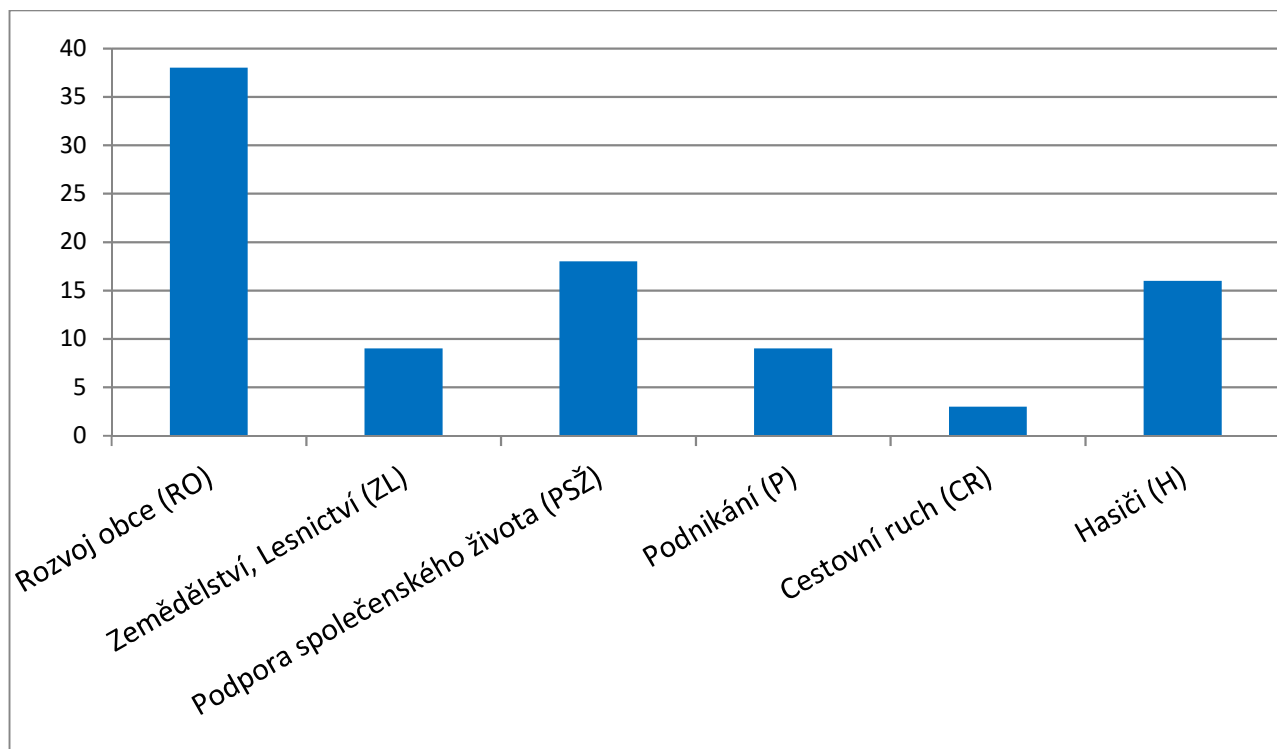
Tyto subjekty mezi sebou spolupracují za účelem vytvoření podmínek pro zlepšování situace ve všech oblastech života pro občany a návštěvníky regionu MAS Královská stezka. MAS Královská stezka zastává úlohu koordinátora místního partnerství a stojí v této pyramidě na pomyslném vrcholu. Spolupracuje s jednotlivými subjekty regionu na přípravě i realizaci různých akcí. Jedná se např. o:

- pořádání školení pro subjekty – obce, podnikatele, NNO
- pořádání volnočasových a kulturních, gastronomických akcí pro širokou veřejnost
- pořádání komunitních projednávání a zapojení představitelů veřejné správy, podnikatelů, NNO i občanů do řešení jednotlivých problémů území
- informování veřejnosti o kulturních a volnočasových akcích
- informování veřejnosti o činnostech MAS, LEADRu, Evropské unii, dotacích a grantech apod.
- zprostředkování dotací pro obce, podnikatele, NNO
- dotační poradenství pro obce, podnikatele, NNO i veřejnost

MAS Královská stezka se snaží místní partnerství neustále rozvíjet, ať už prostřednictvím výše uvedených činností nebo prostřednictvím oslovování dalších potenciálních členů, kteří by pomohli pokrýt tzv. bílá místa, tedy obce a města, která nejsou členem žádné místní akční skupiny a nacházejí se v oblasti působnosti MAS Královská

stezka. Kromě realizace místního partnerství v území MAS Královská stezka se MAS snaží vytvářet a rozvíjet partnerství i na krajské, národní a mezinárodní úrovni, a to prostřednictvím realizace tzv. projektů spolupráce, které jsou podpořeny např. z dotací Programu rozvoje venkova. Jedná se o spolupráce s dalšími MAS v kraji, CSV – např. projekty Cesta k tradicím, Cesta poznání či Cestující kinematograf nebo o spolupráci s MAS z různých koutů České republiky i zahraničních států – např. projekt Active pointy.

Graf 2 - Rozložení partnerů MAS do zájmových skupin

Zdroj: MAS Královská stezka

1.8 Historie a zkušenosti místního partnerství

MAS Královská stezka je obecně prospěšná společnost, která byla založena na počátku roku 2007. Zakladateli v té době bylo 51 subjektů ze soukromé i veřejné sféry. V současné době má MAS Královská stezka 93 členů v 72 obcích. Území MAS se od roku 2009 systematicky rozrůstá, podél 2 hlavních linií regionu a těmi jsou silniční spojení z Havlíčkova Brodu na Čáslav a podél řeky Sázavy.

Od svého založení MAS Královská stezka vyvíjí aktivity v komunitním plánování, vzdělávání a poradenství, rozvoji území, ochraně životního prostředí a památek. Aktivity MAS plynule navazují na předchozí činnost a spolupráci na bázi svazků obcí (Krupsko, Podoubraví, Světelsko, Ledečsko a Habersko) a tvoří jejich nadstavbu. Místní partnerství nabývala první zkušenosti ještě v období před založením MAS. Mikroregiony, na jejichž území MAS působí, realizovaly celou řadu projektů, financovaných z fondů EU. Jedním z příkladů je projekt výstavby cyklostezky mezi obcemi Dolní a Horní Krupá, který byl financován z Regionálního operačního programu Jihovýchod. Další zkušenosti získala již MAS, která se velmi aktivně zapojovala do nejrůznějších projektů, a to jak dotovaných, tak nedotovaných. Během fungování MAS Královské stezky bylo vyhlášeno 8 výzev na předkládání projektů (113 projektů) do Programu rozvoje venkova a jedna minivýzva na pořádání kulturních akcí v regionu

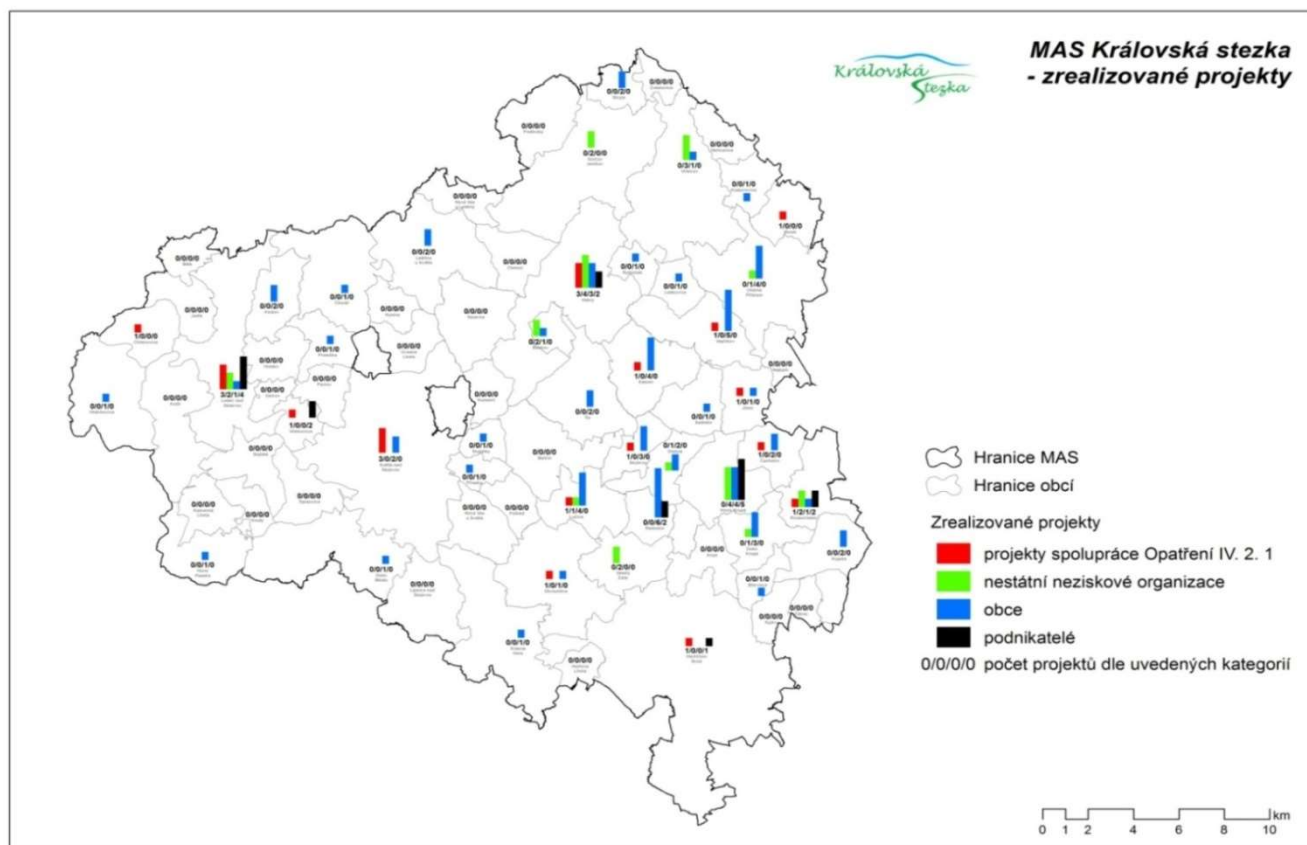
MAS. MAS jako organizace realizuje rovněž projekty spolupráce (7, z toho 3 mezinárodní). Spolu s ostatními MAS z České republiky i ze zahraničí navazuje a utužuje vztahy prostřednictvím společně realizovaných projektů zaměřených na kulturu a volný čas. MAS rovněž spolupořádá kulturní a volnočasové akce v regionu (divadelní festival, gastrofestivaly, promítání letního kina, atp.). V rámci svého území MAS pořádá semináře, školení, setkávání k tématům a snaží se být hybnou silou v síťování subjektů (veřejné správy, škol, sociálních služeb, podnikatelů, ekologicky zaměřených aktivit, apod.). Královská stezka také realizovala jako žadatel nebo partner další projekty podpořené z Nadace Via, z PRV, z OPTP, OPVK, OPLZZ, KÚ Kraje Vysočina, CSV a dalších zdrojů. MAS se aktivně zapojuje i do mezinárodních projektů, kde již zrealizovala projekty s partnery z Anglie, Francie, Rumunska, Slovenska, Rakouska a nyní spolupracuje se sítí ELARD a Člověkem v tísní na dalších rozvojových aktivitách v rámci LEADER/CLLD v EU a také na Balkáně a v Gruzii. MAS již také hostila mnohé zahraniční delegace LEADER a předávala jim „bestpractice“.

Tabulka 2 - Počty žádostí v projektu Program rozvoje venkova prostřednictvím implementační struktury MAS

	Počet
Vyhlášené výzvy	8
Přijaté žádosti	120
Vybrané žádosti	113
Nevybrané žádosti	7

Zdroj: MAS Královská stezka

Obrázek 6 - MAS Královská stezka – zrealizované projekty

Zdroj: MAS Královská stezka

1.9 Lidský a finanční kapitál

1.9.1 Zdroje regionu

MAS Královská stezka v současné době slučuje 72 obcí v Kraji Vysočina. V území MAS působí tři větší obce, které zaměstnávají více lidí na městském úřadu, a to Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou a Ledeč nad Sázavou. Z celkového počtu 72 starostů jich tuto funkci vykonává pouze 19 v uvolněné formě. Zbývajících 53 starostů musí vedle řízení obce zastávat i své osobní zaměstnání. Ve většině obcí se na práci spojené s výkonem veřejné správy podílejí starosta, místostarosta a ekonom/hospodář/referent, popř. zastupitelé. Ve větších obcích jsou již na obecních úřadech zaměstnáni pracovníci v jednotlivých odborech (Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou, Ledeč nad Sázavou, Golčův Jeníkov). Celkem 54 obcí v území MAS Královské stezky je členem nějakého svazku obcí působících v regionu MAS Královská stezka (Habersko, Podoubraví, Světelsko, Ledečsko, Krupsko), ostatních 18 obcí není členem žádných dalších sídelních spoluprací, kromě MAS Královská stezka.

Lidský kapitál regionu byl dále řešen v kapitole věnující se vzdělávání a finance v regionu na předfinancování projektů ze strany obcí (viz. tabulka s hospodařením obcí), zemědělství podnikatelé jsou dle dotazování MAS také v zelených číslech a další podnikatelé povětšinou odpověděli, že mají finanční rezervy na financování projektů nebo už mají zkušenosti s půjčkami od finančních institucí.

1.9.2 Zdroje MAS/o.p.s.

Lidský a finanční kapitál samotné MAS Královská stezka - lidský kapitál v MAS je stabilizovaný a pracovní tým je na velmi dobré úrovni.

Manažer MAS pro CLLD Gustav Charouzek - vysokoškolské vzdělání v oboru Socioekonomická geografie, zkušenosti z CP SZIF, s poradenstvím na dotace a také jako vysokoškolský pedagog. Dále zkušenosti s dotačním obdobím 2007-2013 a 2004-2006, a to s většinou programů. Zkušenosti s prací pro ELARD, spoluorganizování Evropského venkovského parlamentu.

Projektová manažerka Karolína Ortová - dokončuje Vyšší odbornou školu v oboru Výrobní a řídicí systémy podniků, zkušenosti 4 roky na MAS a 1,5 roku pro město Příbram na projektu OPLZZ. Zkušenost s prací v Bruselu pro ELARD v rámci stáže.

Projektový manažer Lucie Růžicková - VŠ v oboru Odborný pracovník v ochraně veřejného zdraví, zkušenosti více než rok a půl na MAS a SMS, s projekty PRV a OPLZZ.

Odborný pracovník Ivona Majerová, vystudovaný regionální rozvoj na VŠ, pracující na MAS jako odborník na regionální plánování.

Z pohledu finančního kapitálu MAS není vlastníkem nemovitostí ani výrazných finančních rezerv, avšak na účtu má menší rezervu. Vlastní pouze výstupy projektů spolupráce, automobil a nějaké vybavení kanceláře. Má však velmi dobré hodnocení od České spořitelny a není tedy problém získat finance na předfinancování své činnosti. Také o.p.s. má výdělečné činnosti, díky nimž a poplatkům na obyvatele není problém i spolufinancovat dotace. MAS/o.p.s. není závislá na obcích či podnikatelích, co se týče předfinancování, a je tedy zcela soběstačná.

1.10 Způsob zpracování SCLLD

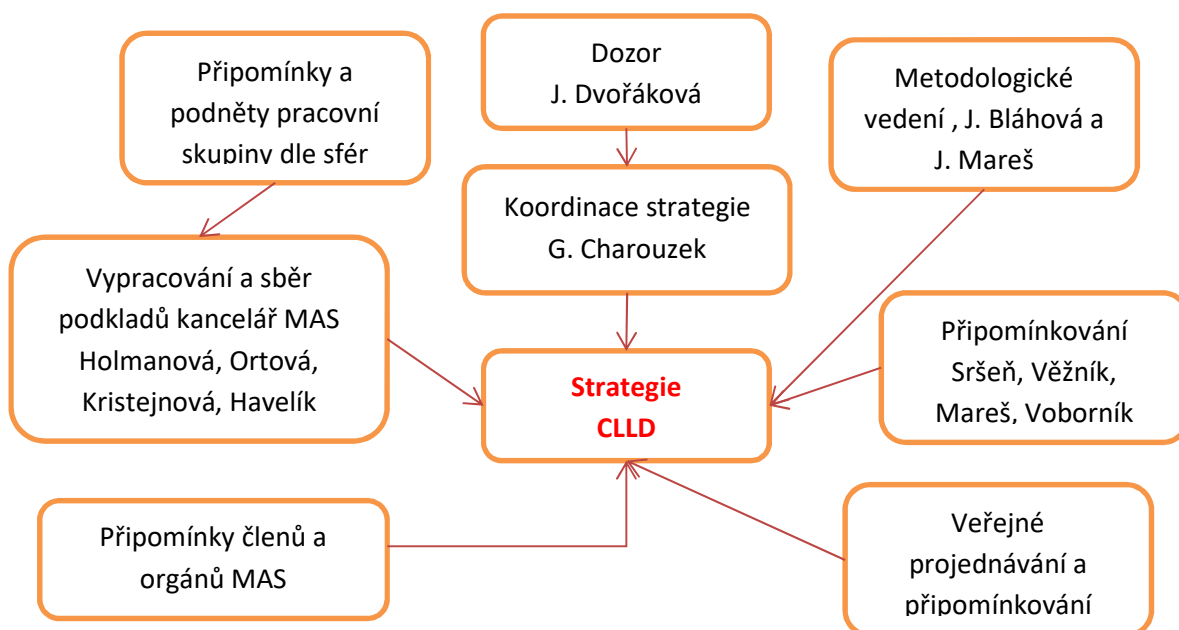
Při zpracování SCLLD bylo postupováno v rámci zásad komunitního plánování. Na zpracování SCLLD se podíleli zaměstnanci MAS Královská stezka, místní odborníci z řad starostů obcí, podnikatelů a zástupců NNO, široká veřejnost, strategii také připomínkovali profesionálové v oboru regionálního rozvoje a akademici. Byly osloveny všechny členské obce a jejich prostřednictvím i NNO a podnikatelé, aby připravily zásobník projektových záměrů z nejrůznějších oblastí ve svém území na období let 2014 - 2020. Byly sestaveny dotazníky obsahující otázky ze všech oblastí zkoumaných v CLLD. Jeden dotazník byl založen na uzavřených otázkách, kde mohli respondenti vybírat z předem stanovených odpovědí, druhý dotazník obsahoval otevřené otázky umožňující dotazovaným podat volnou odpověď. Tyto dotazníky byly odeslány všem členům MAS a subjektům v databázi MAS a také v rámci akcí MAS a komunitních projednávání byly předkládány účastníkům. Všechny obce MAS byly kontaktovány s prosbou o komunitní projednání ISRÚ/SCLLD v jejich území za účasti představitelů obcí, podnikatelů, NNO i veřejnosti. Na zasedání některých mikroregionů působících v MAS byli starostové blíže informováni o SCLLD a potřebě jejího komunitního projednání. V 36 obcích (buď samostatně, nebo v rámci sezení mikroregionů) bylo uskutečněno sezení se zástupci města, podnikatelského a neziskového sektoru a veřejnosti, kde byly účastníkům prezentovány informace o SCLLD a kde na základě jejich podnětů byly stanoveny potřeby a problémy, které se staly podkladem pro SWOT analýzu za celé území MAS Královská stezka. Výstupy ze zápisů z komunitního projednání jsou prezentovány v příloze č. 6. V dalších obcích proběhla dotazníková šetření a schůzky se starosty.

K doplnění SWOT a dalšímu směřování strategie byly svolávány tematické pracovní skupiny. Dále následovalo druhé kolo komunitního projednávání, a to na 8 setkáních, která byla zaměřena tematicky na jednu či více z následujících skupin: veřejný sektor, podnikatelský sektor a neziskový sektor. V průběhu druhého kola projednávání byla sestavena analytická část strategie obsahující základní charakteristiku regionu MAS z pohledu nejrůznějších oblastí, ale především byla připomínkována a upravována SWOT analýza za jednotlivé oblasti a byly sbírány další důležité podklady pro tvorbu SCLLD. Sběr informací pro analytickou část vycházel zejména z dat jednotlivých obcí a mikroregionů, Českého statistického úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí, RIR Kraje Vysočina, Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a dalších. Strategická část ISRÚ pak vycházela rovněž z komunitního plánování, ke strategii komplementárních dokumentů v rámci MAS, Kraje Vysočina a vyšších celků a implementační část ISRÚ pak z fungování MAS Královská stezka, standardů, zákonů, zkušeností dalších MAS. Veškeré podklady zpracování SCLLD lze nalézt na webových stránkách: <http://kralovska-stezka.cz/cs/nova-isru/>.

1.11 Řešitelský tým

Řešitelským týmem, který se podílel na zpracování SCLLD, byli zaměstnanci MAS Královská stezka v čele s Mgr. Gustavem Charouzkem, ředitelem MAS (dlouholetý odborník na dotace a regionální rozvoj), členové MAS Královská stezka pod taktovkou předsedkyně Jaroslavy Dvořákové (v roce 1998 druhá v evropské vesnici roku), zástupci NNO, podnikatelé a široká veřejnost z území MAS Královská stezka. Na připomínkování a zpracování strategie se podílela také široká veřejnost a lidé z praxe regionálního rozvoje (Mgr. Jana Bláhová, Ing. Petr Havelík, Ing. Jan Voborník) a strategického plánování Ing. Mgr. Jakub Mareš a akademici v čele s doc. RNDr. Antonínem Věžníkem, CSc. a Ing. Radimem Sršněm, Ph.D. Celý tým byl koordinován panem Gustavem Charouzkem a pracovní skupiny pak paní Jaroslavou Dvořákovou, v rámci komunitních projednání se významně podíleli odborníci Jakub Mareš a Jana Bláhová a průběžně byly jednotlivé kroky velice věcně připomínkovány ze strany p. Mareše a akademiků a vedeny metodickými připomínkami pana Havelíka. Ve výsledku se tým vhodně doplňoval a velmi dobře fungoval.

Obrázek 7 - Znázornění přenosu informací do SCLLD a zodpovědnosti pracovního týmu

Zdroj: MAS Královská stezka

1.12 Odpovědnost za realizaci

Programový výbor MAS jako hlavní rozhodovací orgán, ponese zodpovědnost za činnosti dle statutu MAS – předsedkyně MAS - Jaroslava Dvořáková.

Zodpovědnost za realizaci CLLD bude především na vedoucím pracovníku pro CLLD – Mgr. Gustavu Charouzkovi a na manažerech MAS v rámci programů CLLD. Tito lidé mohou dále delegovat činnosti a hlídat si jejich plnění u kanceláře MAS – zaměstnanců MAS, kde se počítá se zapojením odborníka dalších pracovníků (animace, podpora v rámci výzev).

1.13 Popis způsobu vyhodnocování SCLLD

Plán vyhodnocování

Vyhodnocení SCLLD se bude dle Plánu evaluace skládat ze souboru činností (především hodnocení předem stanovených ukazatelů), které budou vykonávat Monitorovací výbor spolu s Programovým výborem a ředitelem/manažerem MAS.

Postupy vyhodnocování

Pracovníci, kteří budou evaluaci provádět, budou sledovat vybrané ukazatele plnění celého SCLLD, jednotlivých programů, cílů, opatření, indikátorů a rozpočtů. V případě, že by hrozilo, že některý ze stanovených cílů, indikátorů, by nebyl včas nebo úplně splněn, budou provedena opatření k nápravě (např. intenzivní propagační kampaň před další výzvou, uspořádání mimořádného informačního semináře, osobní jednání s potenciálními žadateli apod.).

Zajištění evaluace (ex-ante, ad-hoc, on-going, ex-post)

- ex-ante provádí „evaluátoři“ před podáním žádosti (ověří splnitelnost vybraných cílů s kladným výsledkem)
- ad-hoc (případ od případu), tento druh evaluace bude zajištěn jen v případě potřeby (nahodile, při zjištění nedostatků)
- on-going evaluaci v průběhu realizace strategie budou zajišťovat „evaluátoři“, kde jim jako podklad bude sloužit veškerá dokumentace ve složce projektu žadatele. Budou průběžně sledovány a vyhodnocovány cíle a monitorovací indikátory. On-going evaluace bude plánována 1-2 krát do roka
- ex-post - po skončení realizace strategie provede evaluační skupina závěrečné vyhodnocení plnění všech stanovených cílů a indikátorů

Návrh způsobu zpracování výsledků vyhodnocování do SCLLD

Zjištěné výsledky „evaluátorů“ budou zpracovány do evaluační zprávy, ve které budou uvedeny i návrhy na zlepšení plnění monitorovacích ukazatelů (v případě jejich opožděného plnění nebo neplnění).

Zveřejňování výsledků vyhodnocování SCLLD

Výsledky evaluace strategie budou zveřejněny na webové stránky MAS. Výsledky evaluace budou zveřejněny v nejkratším možném termínu po ukončení a vyhodnocení realizace SCLLD.

2 Analytická část

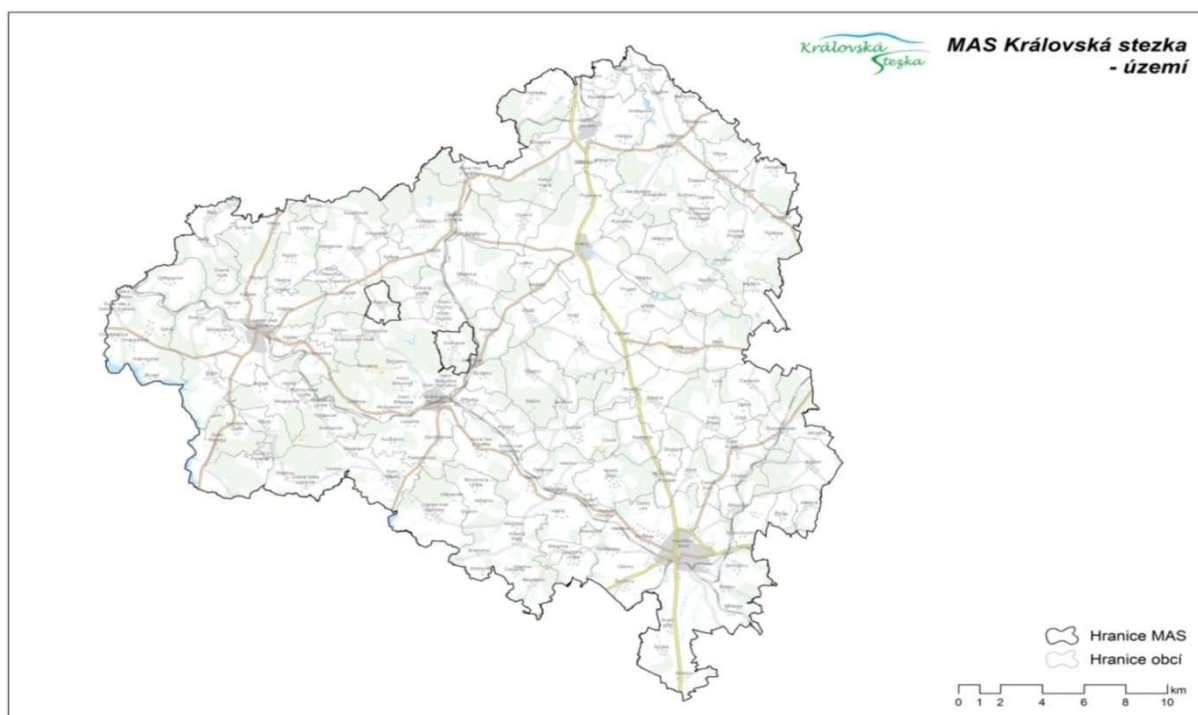
2.1 Fyzicko-geografická charakteristika území

MAS Královská stezka (dále jen MAS) leží v severovýchodní části kraje Vysočina, v severní části Českomoravské vrchoviny a zaujímá 714,31 km². MAS v současnosti zahrnuje 72 obcí, v nichž žije celkem 58 831 obyvatel. Region se nachází v NUTS II Jihovýchod. MAS je součástí území okresu Havlíčkův Brod a leží ve správních obvodech tří obcí s rozšířenou působností - Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou a Chotěboř, a pěti obcí s pověřeným obecním úřadem - Golčův Jeníkov, Chotěboř, Světlá nad Sázavou, Ledec nad Sázavou, Havlíčkův Brod.

MAS působí na území pěti mikroregionů (Habersko, Podoubraví, Krupsko, Světelsko a Ledčsko) a zahrnuje převážně menší venkovské obce. Specifikem oblasti i celého Kraje Vysočina je zachované čisté životní prostředí v porovnání s ostatními oblastmi České republiky. Pro území MAS Královská stezka i celý Kraj Vysočina jsou charakteristické malé vesnice, nepříliš vzdálené od místního centra, jímž bývá klidné malé město se třemi až deseti tisíci obyvatel. Výhodou tohoto sídelního rozložení je možnost využívat pozitiva venkovského bydlení a přitom mít zaručenu dostupnost města. Hlavním spádovým místem a centrem MAS je město Havlíčkův Brod, jež vhodně doplňuje nabídku vyžití a pracovních míst atp. Území MAS je celistvé (v roce 2020 se připojil i Vlkanov a Druhanov) a velmi kompaktní a navazuje na území, jež se historicky spádově ubírá k Havlíčkovu Brodu, a to jak po Viktoriánské stezce, tak také po řece Sázavě. Také navazuje na spádovost obcí v současném rozpoložení dle zvyklostí a správních rozložení.

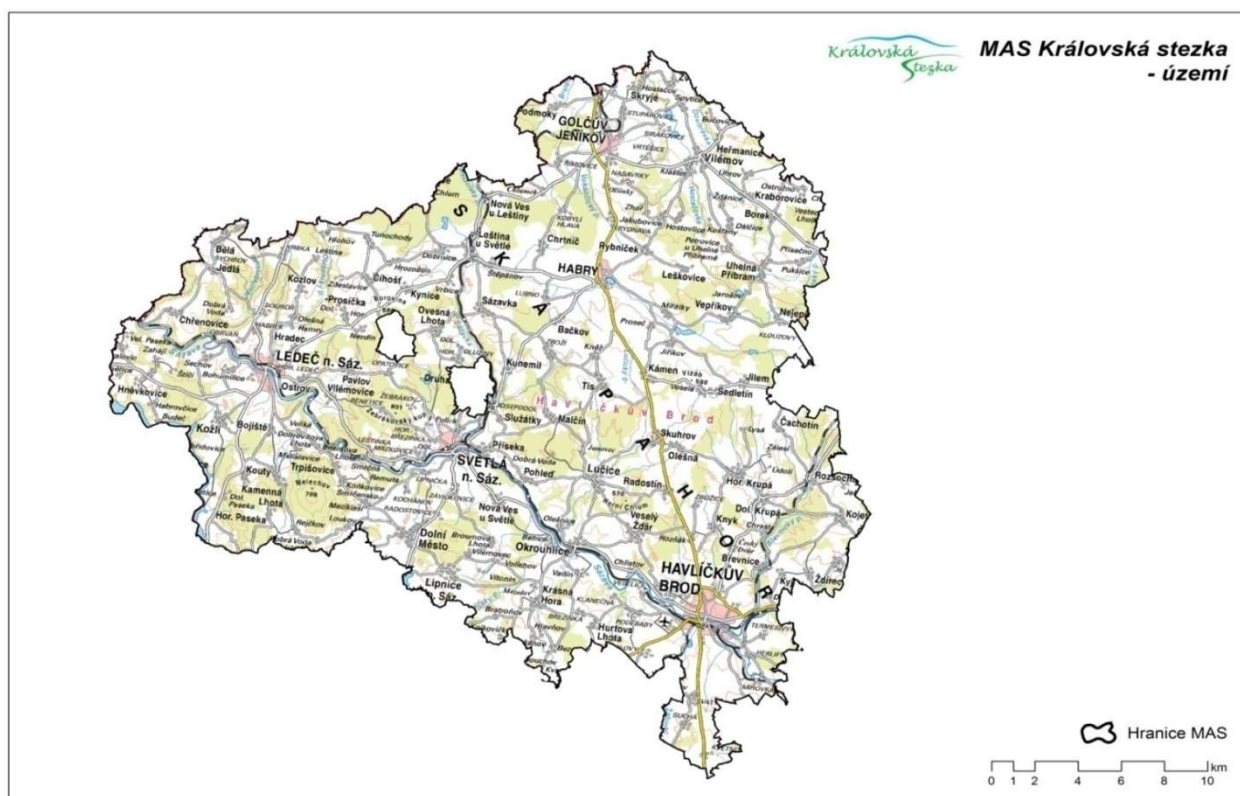
Seznam obcí včetně místních částí je v příloze číslo 1.

Obrázek 8 - Mapa MAS Královská stezka - území

Zdroj: MAS Královská stezka

Obrázek 9 - Mapa MAS Královská stezka - území, fyzicko-geografická

Zdroj: MAS Královská stezka

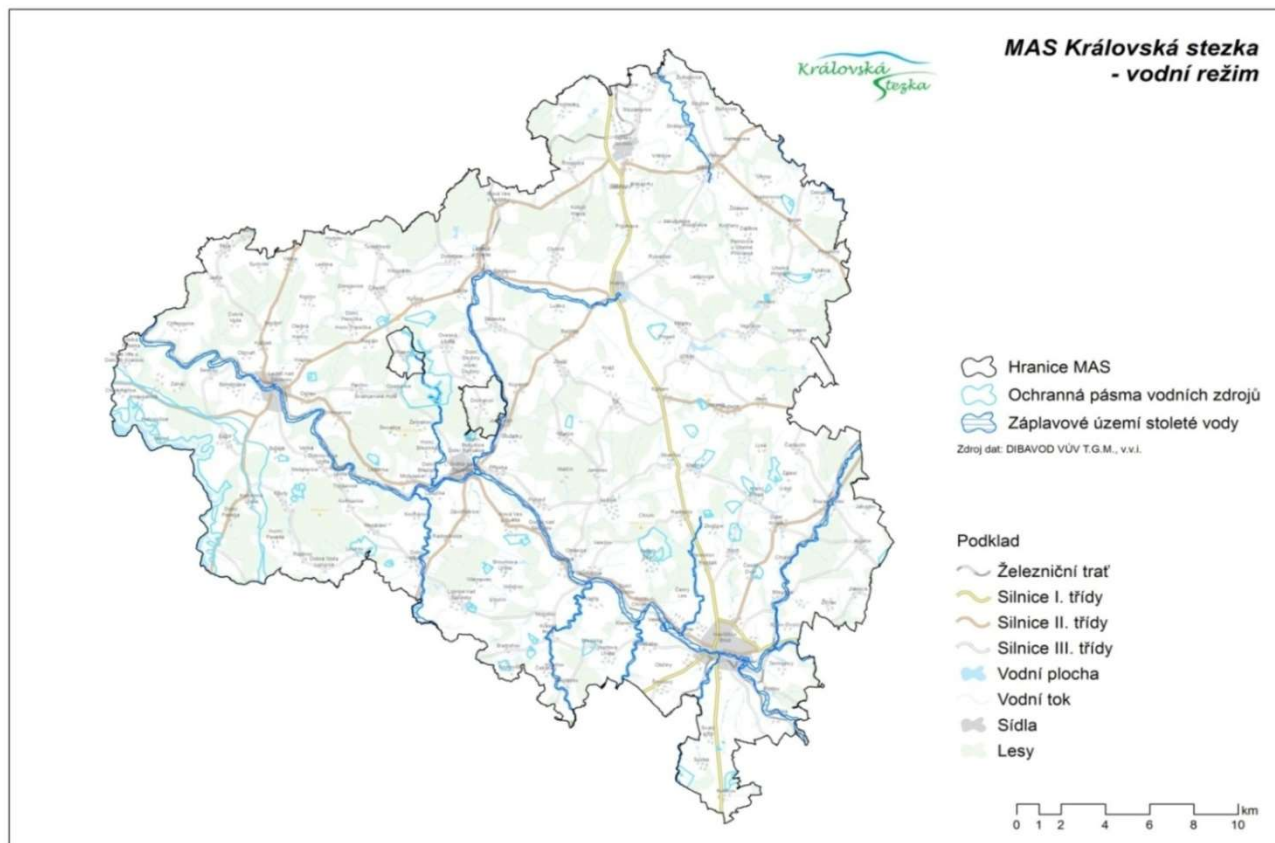
Vodní režim, půdy

Z pohledu vodohospodářského patří posuzované území do povodí řeky Sázavy, která náleží do povodí Vltavy. Obce MAS jsou odvodňovány především toky řek Želivka, Šlapanka a Sázava s přítoky. Z pohledu vodohospodářského je území MAS významné především vodní nádrží Želivka (Švihov) a ochranou vod v jejím sousedství a pak také řekou Sázavou a malými mlýny s potenciálem jejich využití. Z energetického hlediska není potenciál vody příliš veliký. MAS je pramenná oblast ČR a je tedy třeba tomu přizpůsobit nejen zemědělské hospodaření. Území Kraje Vysočina je pramennou oblastí významných řek a prochází jím hlavní evropské rozvodí. Řeka Sázava je druhou nejvýznamnější řekou v Kraji Vysočina, a to z hlediska průměrného ročního průtoku, který činí $9,9 \text{ m}^3/\text{s}$. Jakost vody v řece Sázavě se pohybuje okolo stupně III, což značí mírně znečištěnou vodu, proto je třeba ji chránit, o přítoky a hlavní tok se starat a zajistit čištění odpadových vod.

Půdy nejvíce ohrožené vodní erozí se nacházejí v okolí Melechova (Trpišovice) a řeky Sázavy (strmé kopce k údolí řeky). Část ohrožené půdy se nalézá v okolí Pohledi a Příseky, kde je terén hodně svažité a voda tam často působí tzv. lokální záplavy, kdy s sebou bere i část půdy (viz. Mapa vodní eroze). Je zde tedy třeba dbát správné zemědělské praxe a sázet vhodné plodiny, které zadržují více vody v krajině. Řeka sebou také nese riziko povodní, které je třeba minimalizovat protipovodňovými opatřeními (zvýšení retence krajiny, správné hospodaření v krajině, včasné odpouštění rybníků) a snížením následků povodní (protipovodňové valy, zábrany, zástavba mimo hranic Stoleté vody atp.). Povodně vznikají především na Sázavě, ale také na menších přítocích. Protipovodňová opatření jsou řešena v rámci meziobecní spolupráce, například Svazku obcí Podoubraví, kdy projekt zahrnuje digitální mapy a plány a varovný a výstražný systém. Další zpracování protipovodňového plánu je pak výsledkem jednotlivých obcí území MAS, kde možné riziko povodní hrozí.

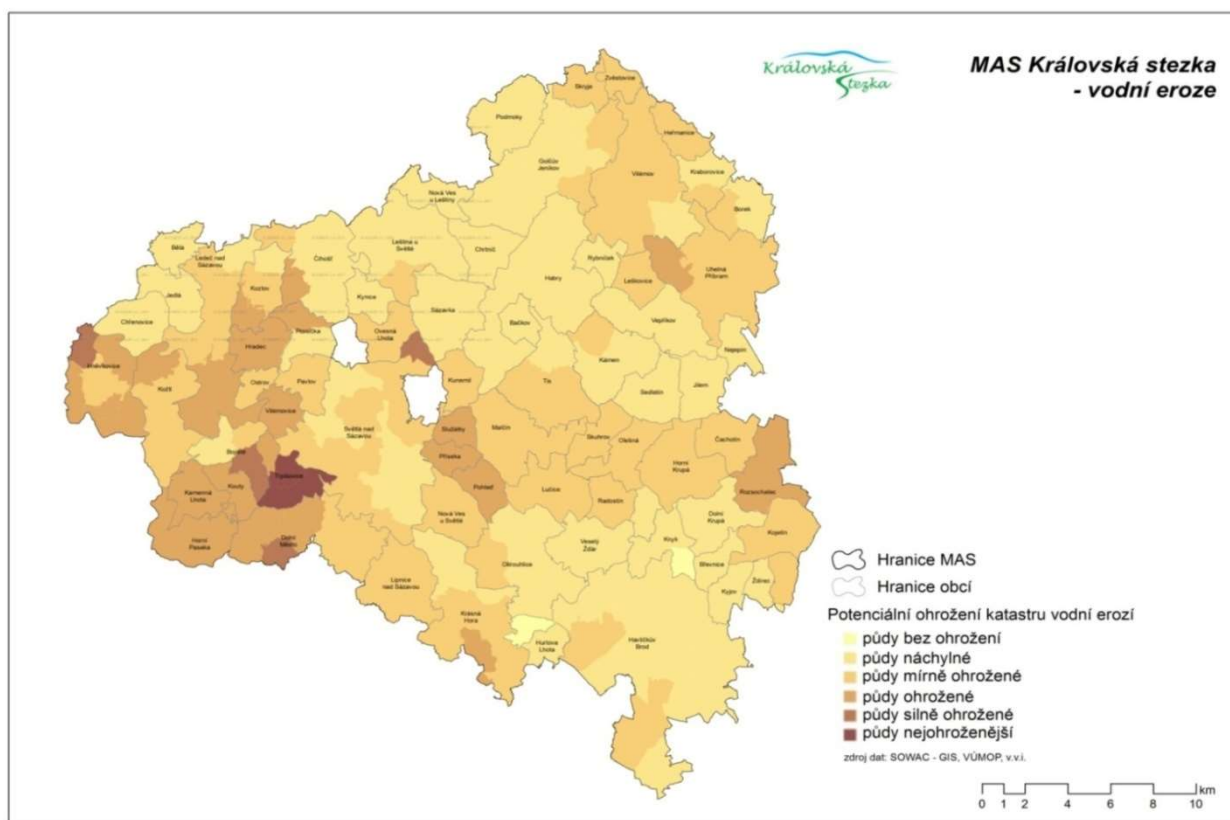
V MAS není významným činitelem větrná eroze, a to především díky velkému podílu zalesnění a vegetačního krytu, také díky nízkému prosychání (vyšší srážky) a díky členitému terénu, který zpomaluje proudění a vysoušení krajiny. I přesto další zpomalení proudění větru a vysušování je zemědělci vítáno.

Obrázek 10 - Mapa vodní režim

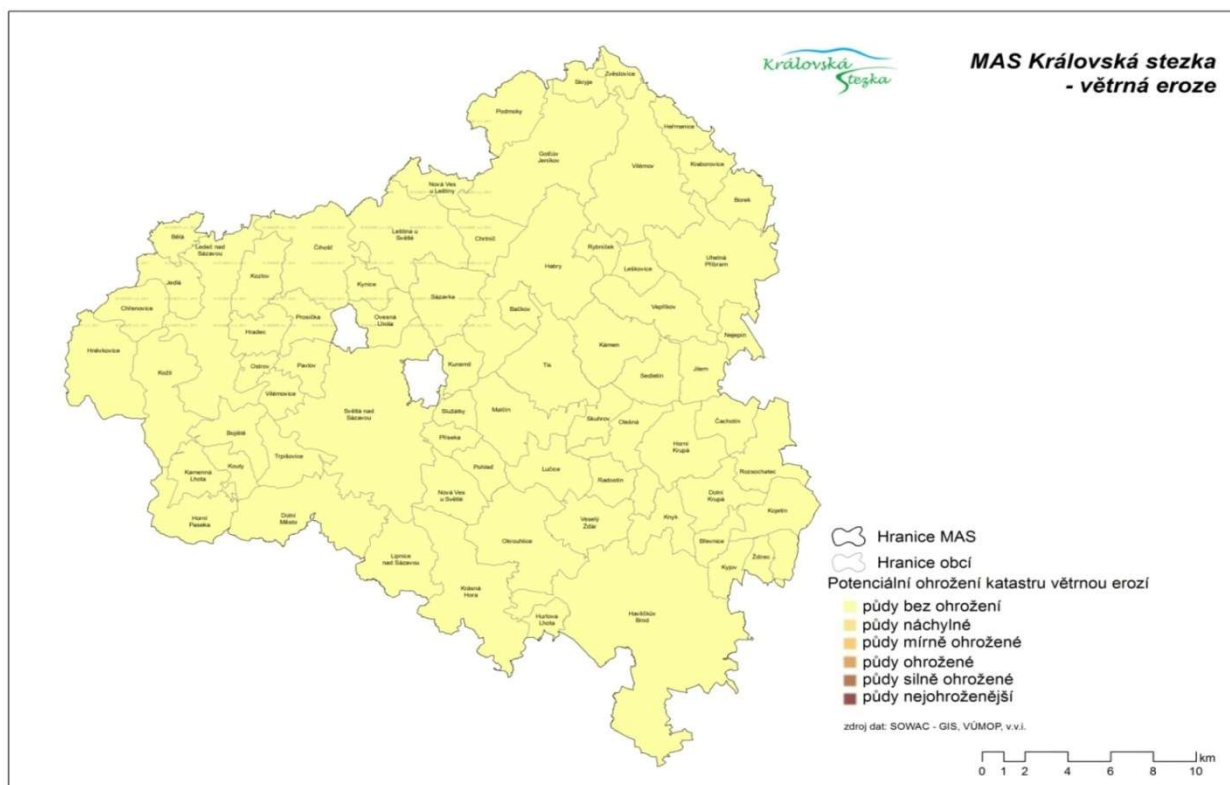
Zdroj: ČHMÚ

Obrázek 11 - Vodní eroze

Zdroj: GET Praha

Obrázek 12 - Půdní eroze

Zdroj: GET Praha

Struktura krajiny

Území MAS náleží do Českomoravské vrchoviny, Hornosázavské pahorkatiny. Většina území leží v nadmořské výšce mezi 400 a 500 metry, nejnižší místo je 330 m n. m. na hladině Sázavy u Chřenovic a nejvyšší místo je vrchol zvaný Melechov, 715 m n. m. Orografie však není překážkou pro dopravu ani zemědělskou, lesnickou či další podnikatelskou činnost. Spíše skýtá potenciál pro cestovní ruch.

Terén MAS je poměrně členitý s hlouběji zaříznutými údolími místních vodotečí. Krajina je značně zalesněná – velké lesní komplexy jsou v celém území MAS. Podél vodotečí a cest jsou časté remízky a rozptýlená zeleň. Dle svažitosti se jedná o území vrchovin.

Podle využití se území nachází v zemědělsko-lesní krajině, která skýtá dobrý potenciál pro lesnictví a zemědělství. Nejsou zde výrazné erozní vlivy, které by tyto sektory ohrožovaly. Není to však oblast vhodná pro teplomilnou vegetaci.

Typem přírodní krajiny patří území do C 3, krajiny chladných pohoří s bučinami, s jedlí na pseudoglejích a kambisolech, C 3.2 členité silikátové pahorkatiny. Zonálně je to mírně chladná krajina s bukovými lesy s mírnými svahy na krystaliniku a kambisoly a pseudogleji. Avšak přírodní krajiny jsou zachovány jen v málo místech, tedy spíše v místech s ochranou přírody. Tato místa skýtají potenciál pro ČR, ale jsou omezením pro hospodářskou činnost.

Ovzduší

Kraj Vysočina a MAS jsou z hlediska čistoty ovzduší jedním z nejčistších regionů v České republice. Kvalita ovzduší v Kraji Vysočina je nejvíce ovlivňována emisemi z dopravy a z malých stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Jedná se převážně o domácí topeniště na tuhá paliva s nevhodnými parametry – hlavním problémem je skutečnost, že dochází k vypouštění emisí v přízemní vrstvě atmosféry a jejich vliv na místní kvalitu ovzduší je proto velmi podstatný. K nejvýznamnějším stacionárním zdrojům emisí znečišťujících látek v regionu MAS lze zařadit velké provozy sklářského průmyslu v havlíčkobrodském okrese. Hlavní znečišťovatelé jsou situováni do hlavních center regionu (Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou a Ledeč nad Sázavou). Zde je důležitá osvěta a podpora, která sníží znečištění a minimalizuje jeho následky.

Území patří do oblasti s dešťovými srážkami nad 600 mm. Průměrné teploty v červenci nepřesahují 16-17 °C, tato činná oblast MAS ze zemědělského hlediska vhodnou spíše pro extenzivní chov a chladnomilnější plodiny. Teplomilná vegetace je situována především do blízkosti toku Sázavy, a to více na spodní tok.

Životní prostředí

Úroveň životního prostředí – II. třída – prostředí vyhovující. Koeficient ekologické stability krajiny (K ES) střední. Území s mozaikou do různé míry změněných vegetačních formací – mozaika lesů se změněnou dřevinnou skladbou, polí a luk. Provincie středoevropských listnatých lesů, podprovincie hercynská I a., ekoregion – 49 – Hornosázavská pahorkatina, vegetační stupeň bukodubový, dubobukový, bukový a jedlobukový. Fytogeografická oblast -mesophytikum - oreophyticum.

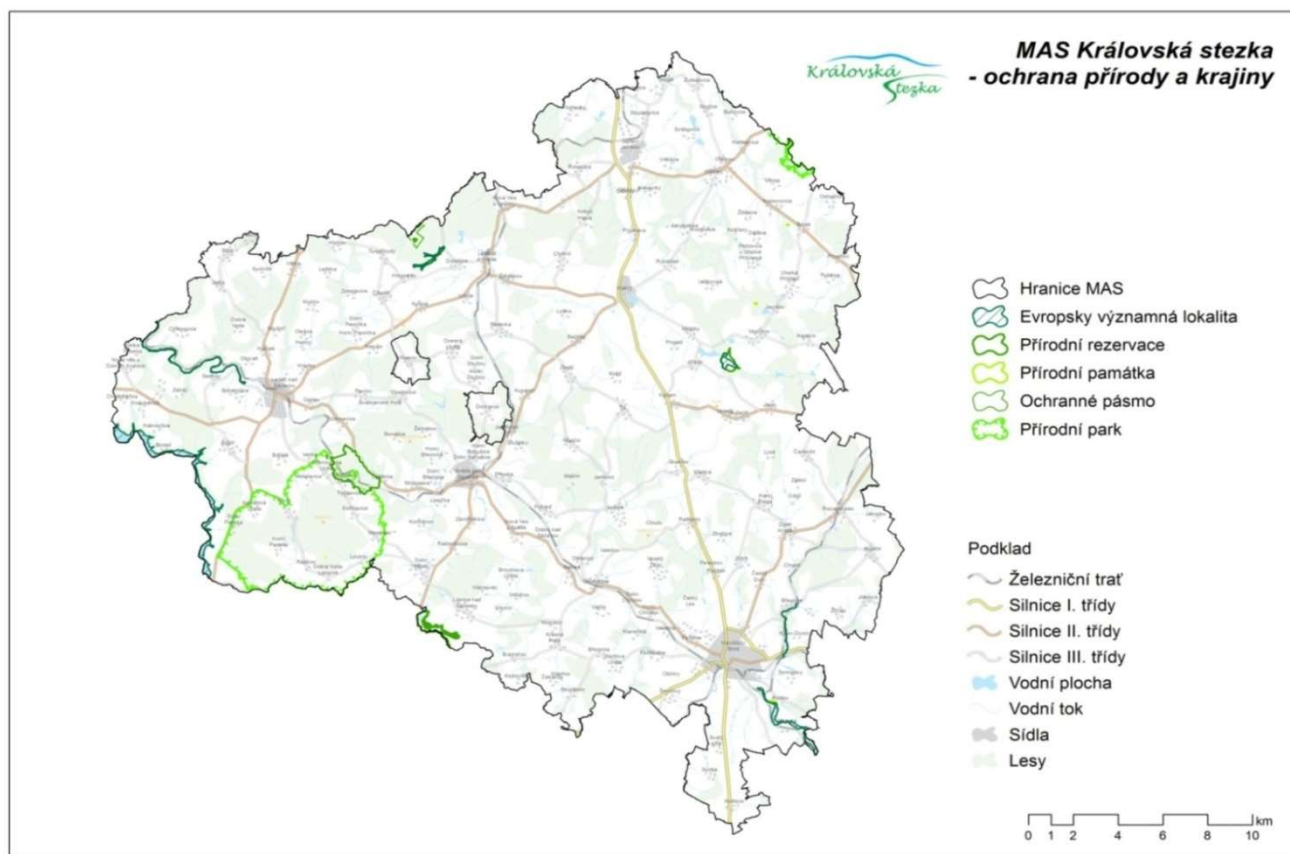
Území MAS není poddolované a neskýtá žádné významné naleziště rud a cenných kovů. V území se těží kámen, který má své hospodářské využití a skýtá potenciál pro další těžbu. V území MAS nejsou žádné významné ekologické zátěže.

Ochrana přírody a krajiny

Region MAS Královská stezka se nachází v těsné blízkosti **chráněné krajinné oblasti Železné hory a Žďárské vrchy**. Na území MAS Královské stezky je evidováno **7 zvláště chráněných území – přírodní památky** Borecká skála Pod Kazbalem, Čertův kámen, Hroznětínská louka a **přírodní rezervace** Havranka, Stvořidla a Velká a Malá Olšina. Dále se v regionu nachází **3 lokality soustavy Natura 2000** – Želivka, Havranka a Břevnický potok, **2 přírodní parky** – Doubrava a Melechov. Ochrana přírody je také důležitá pro obyvatele regionu, kteří chtějí své přírodní bohatství chránit a chtějí informovat o těchto cenných lokalitách. Je důležité také neopomíjet další lokality, které nejsou přímo chráněny zákonem. Například řeku Sázavu a další toky (čistit řeku, zbavit ji křídlatky, zachovat retenci břehů), dále také chránit lokality s významnými stanovišti, původní vegetací anebo jen přírodní prvky sloužící k rekreaci.

Z rozhovorů s místními aktéry, jež mají na svém území chráněné území, vyplynula potřeba informování veřejnosti o těchto cenných lokalitách, a to především z pohledu jejich zachování a ochrany. V některých lokalitách chtějí směřovat zpřístupnění chráněného území (Havranka, Stvořidla, Melechov). Jinde chtějí řešit invazi křídlatky (Sázava - Stvořidla).

Obrázek 13 - Ochrana přírody a krajiny

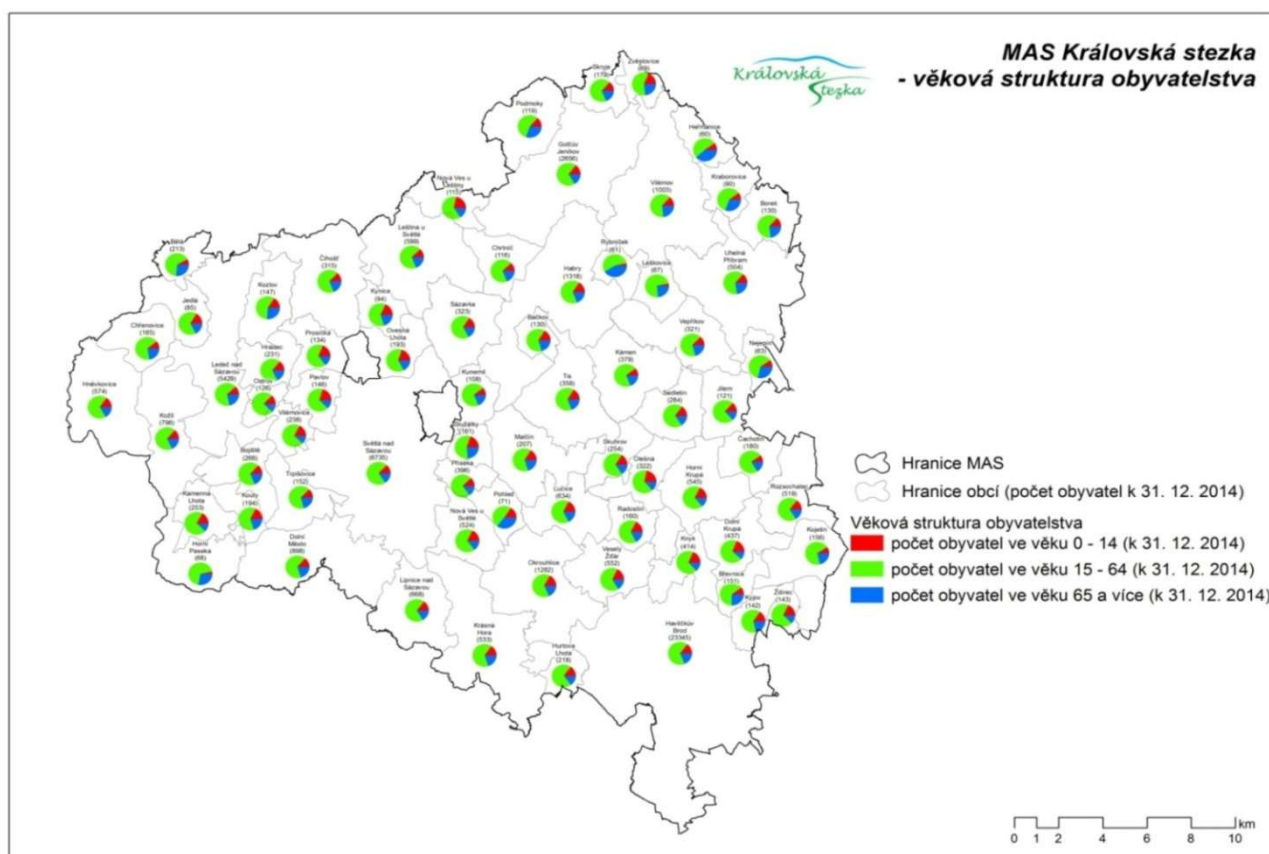
Zdroj: GET Praha

2.2 Socioekonomické podmínky a potřeby, problémy z toho plynoucí

2.2.1 Sociodemografické a socioekonomické podmínky

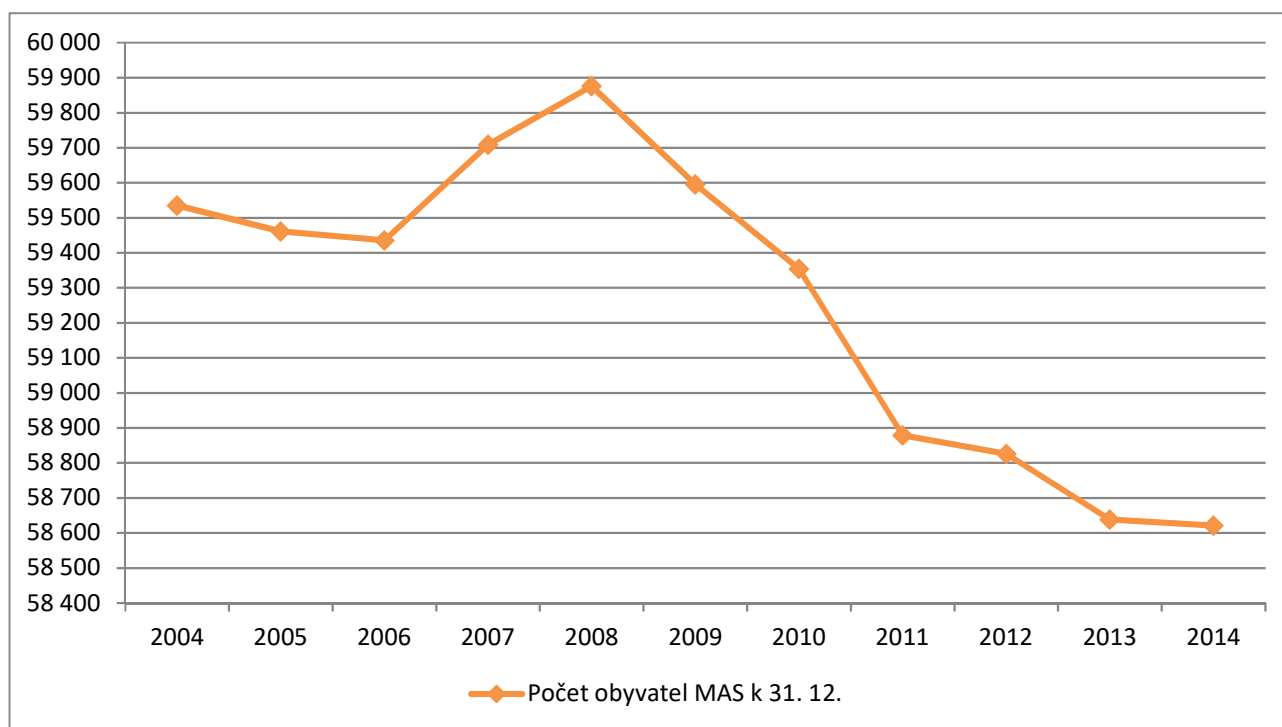
MAS Královská stezka v současné době **sdrhuje 72 obcí**, které se **rozkládají na 714,31 km²**, kde žije **58 831 obyvatel** (data k 1. 1. 2015). Hustota osídlení dosahuje hodnoty 83 obyvatel/km², oproti osídlení ČR 134 obyvatel /km². Hustota osídlení je znázorněna v příloze č. 5. Většina obcí MAS má počet obyvatel nižší než 500, pouze 19 obcí MAS má větší počet obyvatel. Největšími obcemi MAS jsou Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou a Ledeč nad Sázavou, jejichž počet obyvatel je vyšší než 5000. Dalšími většími obcemi jsou Golčův Jeníkov, Habry a Okrouhlice. Průměrný věk MAS je 42,9 let. Nejmladší obyvatelstvo žije v obcích Dolní Krupá, Jilem, Kamenná Lhota, Olešná, Prosíčka, Radostín, Rozsochatec a Ždírec, kde průměrný věk obyvatel nedosahuje ani 40 let. Naopak nejstarší populaci najdeme v obcích Heřmanice, Podmoky a Rybníček, kde se průměrný věk pohybuje nad 50 lety. Obce s mladším věkovou strukturou jsou v bližším okolí Havlíčkova Brodu, kam odcházejí mladé rodiny za levnějšími pozemky, naopak nejstarší obyvatelstvo je v obcích nejvíce vzdálených od center MAS (práce, služeb, dopravy,...).

Obrázek 14 - Věková struktura obyvatelstva

Zdroj: ČSÚ

Graf 3 - Vývoj počtu obyvatelstva MAS Královská stezka v letech 2004 – 2014

Zdroj: ČSÚ

Počet obyvatel v území MAS se ve střednědobém horizontu snižuje. V menších obcích ubývá mladých lidí jdoucích za zaměstnáním do okolí center větších měst, zůstávají obyvatelé staršího věku, kteří již tuto potřebu nemají. Mladí s sebou berou i děti, které dávají povětšinou do školských zařízení v místě pracoviště. Důvodem odstěhování z území může být také politická nejistota, vysoká kriminalita či nižší úroveň zaměstnání. Převážně dochází však k migraci z důvodů ekonomických, méně je změna ovlivněna přirozeným úbytkem a přírůstkem.

Tabulka 3 - Trend ve věkové struktuře obyvatel MAS Královská stezka

Obec	Index stáří	Index ekonomického zatížení
Bačkov	144,4	51,8
Bělá	321,1	57,6
Bojiště	140,5	48,6
Borek	155,6	56,1
Břevnice	194,7	60,9
Čachotín	150,0	38,5
Číhošť	166,7	44,9
Dolní Krupá	68,4	44,6
Dolní Město	167,0	51,9
Druhanov	80,0	39,5
Golčův Jeníkov	122,7	46,5
Habry	119,3	52,5
Havlíčkův Brod	133,6	51,9
Heřmanice	328,6	111,1
Hněvkovice	108,6	51,3

Horní Krupá	70,5	47,5
Horní Paseka	1 000,0	47,8
Hradec	126,5	47,5
Hurtova Lhota	106,1	44,7
Chrtníč	157,1	45,0
Chřenovice	189,5	51,9
Jedlá	113,3	60,4
Jilem	94,1	37,5
Kámen	180,5	43,4
Kamenná Lhota	67,4	43,3
Knyk	77,5	49,5
Kojetín	292,3	47,7
Kouty	116,7	67,2
Kozlov	158,3	69,7
Kožlí	139,1	48,6
Kraborovice	385,7	60,7
Krásná Hora	140,0	52,0
Kunemil	220,0	41,6
Kyjov	130,4	58,9
Kynice	118,8	60,3
Ledeč nad Sázavou	187,0	52,1
Leškovice	340,0	44,9
Leština u Světlé	160,0	44,6
Lipnice nad Sázavou	126,0	47,0
Lučice	97,5	58,4
Malčín	120,6	55,6
Nejepín	237,5	65,9
Nová Ves u Leštiny	88,5	72,1
Nová Ves u Světlé	72,3	48,6
Okrouhlice	110,4	55,3
Olešná	67,1	55,5
Ostrov	83,3	33,7
Ovesná Lhota	97,3	60,8
Pavlov	56,7	48,0
Podmoky	235,3	83,8
Pohled'	325,0	100,0
Prosíčka	71,4	52,7
Příseka	105,4	39,9
Radostín	110,7	58,4
Rozsochatec	130,0	45,9
Rybníček	1 300,0	93,3
Sázavka	116,0	49,5
Sedletín	131,6	46,3

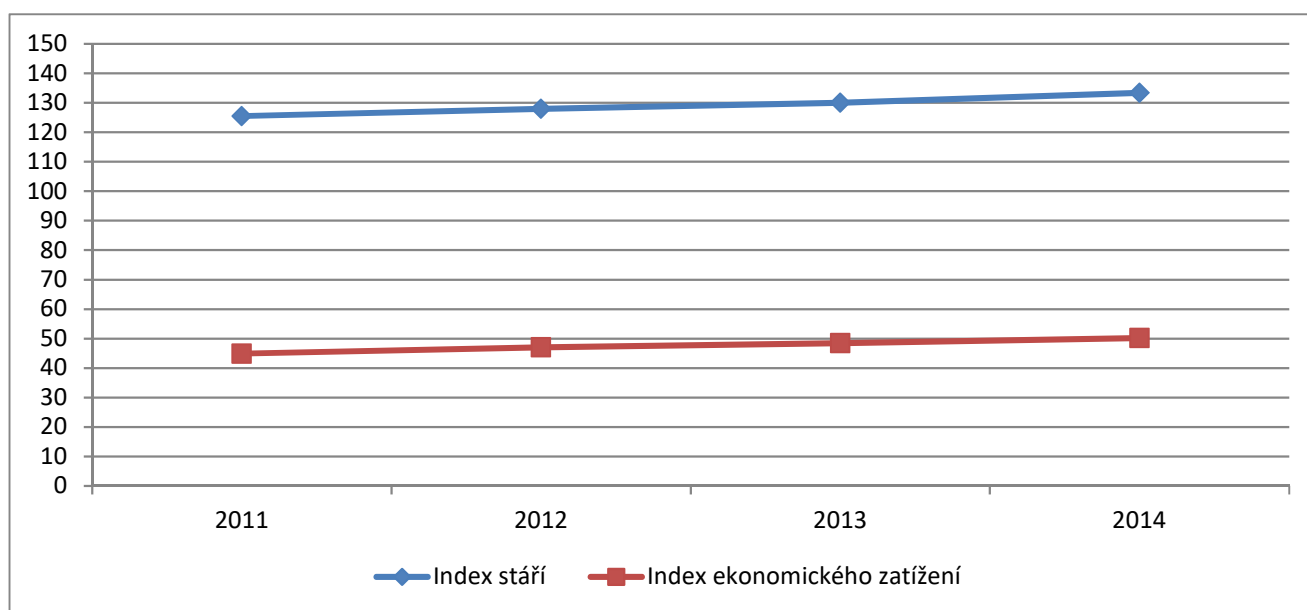
Skryje	129,6	51,2
Skuhrov	75,5	45,5
Služátky	130,0	75,0
Světlá nad Sázavou	127,7	40,9
Tis	119,0	59,7
Trpišovice	150,0	56,7
Uhelná Příbram	174,6	57,0
Vepřikov	181,6	49,5
Veselý Žďár	102,1	52,3
Vilémov	177,4	59,2
Vilémovice	69,8	44,8
Vlkanov	70,0	50,0
Zvěstovice	181,8	72,1
Ždírec	81,8	40,4
MAS Královská stezka	133,4	50,2
Česká republika	117,4	49,3

Zdroj: ČSÚ

Index stáří vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let. Index ekonomického zatížení znázorňuje počet dětí ve věku 0-14 let a počet obyvatel ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 15-59 let.

K 31. 12. 2014 je hodnota indexu stáří v území MAS Královská stezka 133,4 to znamená, že seniorů je více než narozených dětí. Trend je zřejmě způsoben odstěhováním mladých lidí za práci do větších měst. Lze zde spatřit stárnutí populace, což koresponduje i s celorepublikovým trendem, který se stále zvyšuje. Ten k roku 2014 dosáhl hodnoty 117,4. Více lidí má možnost prožít delší život než v minulosti a starší lidé tak tvoří významnější část populace, než kdykoliv v minulosti. Současně se rodí i méně dětí než dříve.

Graf 4 - Trend ve věkové struktuře obyvatel MAS Královská stezka

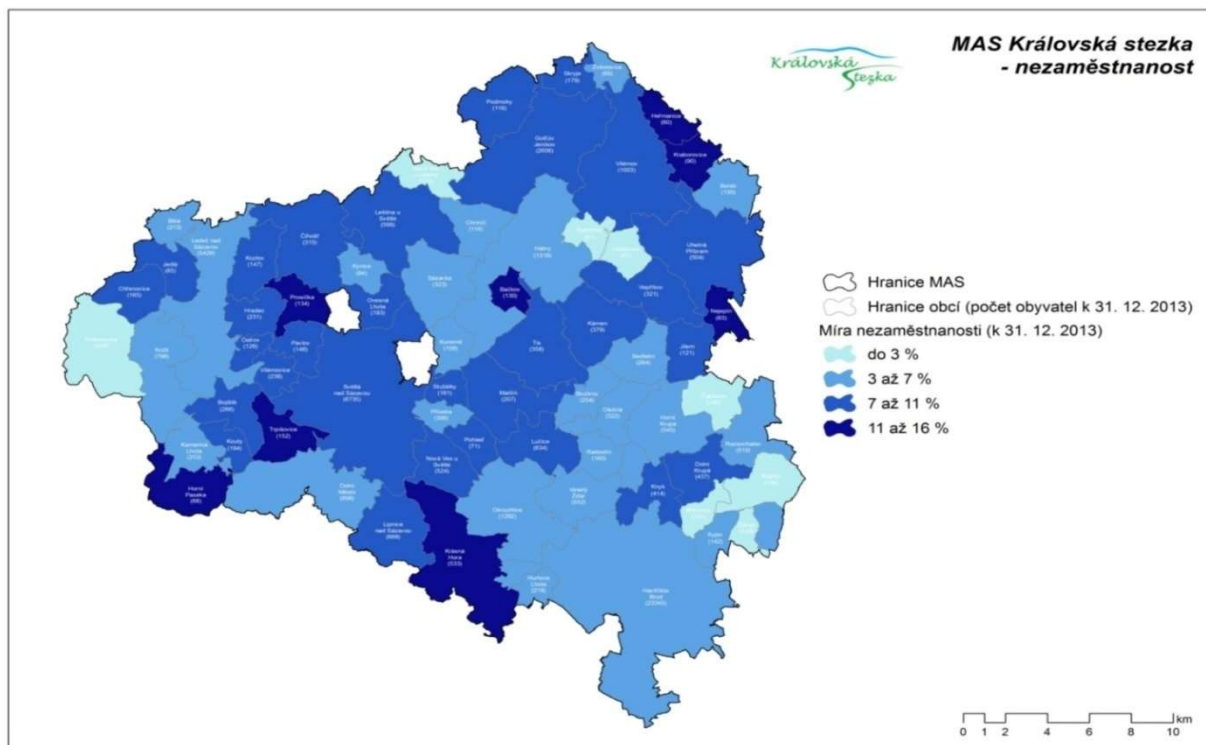
Zdroj: ČSÚ

Indikátor ekonomického zatížení udává poměr počtu obyvatel v poproduktivním a předproduktivním věku k počtu obyvatel ve věku produktivním. Čím nižší je výsledná hodnota indexu, tím příznivější je poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury obyvatel i z hlediska makroekonomické zátěže osob v produktivním věku. Je nutné vzít v úvahu také fakt, že část osob v produktivním věku je nezaměstnaná, nebo ekonomicky neaktivní. V důsledku toho je skutečný podíl závislých lidí, tj. poměr těch, kteří nejsou výdělečně činní, k ekonomicky činným, daleko vyšší, než podíl vyjádřený indexem ekonomického zatížení. Indikátor úzce souvisí s vývojem populační struktury, resp. s vývojem počtu obyvatel a tím pádem i s ekonomickým vývojem a závislostí osob na počtu osob v produktivním věku. Ukazatel především naznačuje možný vývoj počtu obyvatel obcí a tím vyhlídky pro rozvoj obcí do budoucna.

Průměrná míra nezaměstnanosti v MAS k 31. 12. 2014 je 7,7 %. Nejvíce nezaměstnaných žije v Heřmanicích, Horní Pasece, Chřenovicích, Lipnici nad Sázavou, Pohledí, Prosičce a Nejepíně, Služátkách, Trpišovicích, kde se míra nezaměstnanosti pohybuje mezi okolo 11 – 17 %. Naopak nejméně nezaměstnaných žije v Čachotíně, Kojetíně, Nové Vsi u Leštiny, kde míra nezaměstnanosti nedosahuje 3 %.

Největšími obcemi, co do rozlohy, jsou města Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou, Ledeč nad Sázavou, Golčův Jeníkov, Habry, obec Krásná Hora a městyse Uhelná Příbram a Vilémov, jejichž rozloha sahá přes 2000 ha. Naopak nejmenšími obcemi regionu MAS Královská stezka jsou obce Bačkov, Bělá, Břevnice, Heřmanice, Hurtova Lhota, Kouty, Kunemil, Kyjov, Leškovice, Nejepín, Ostrov, Pavlov, Příseka, Radostín, Skryje, Skuhrov, Služátky, Vilémovice, Zvěstovice a Ždírec, jejichž rozloha je nižší než 500 ha. Rozloha zbývajících obcí MAS Královská stezka se pohybuje mezi 500 a 2000 ha. Úplné informace o MAS prezentuje následující mapa a tabulka v příloze.

Obrázek 15 - Nezaměstnanost

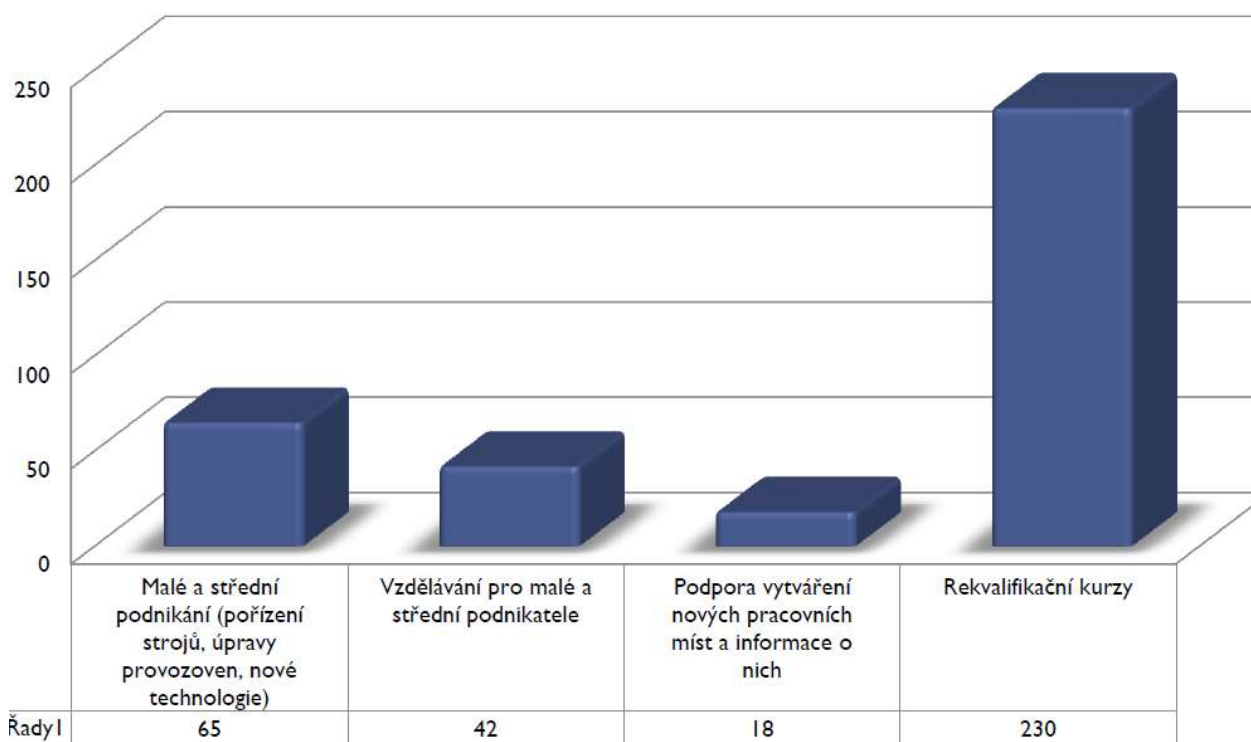

Zdroj: ČSÚ

U nezaměstnanosti lze vysledovat nižší míru v okolí větších center (Havlíčkův Brod, Ledeč nad Sázavou, Habry) a také podél hlavních dopravních tahů, což souvisí s dojížděním do zaměstnání. Nezaměstnanost, která periodicky

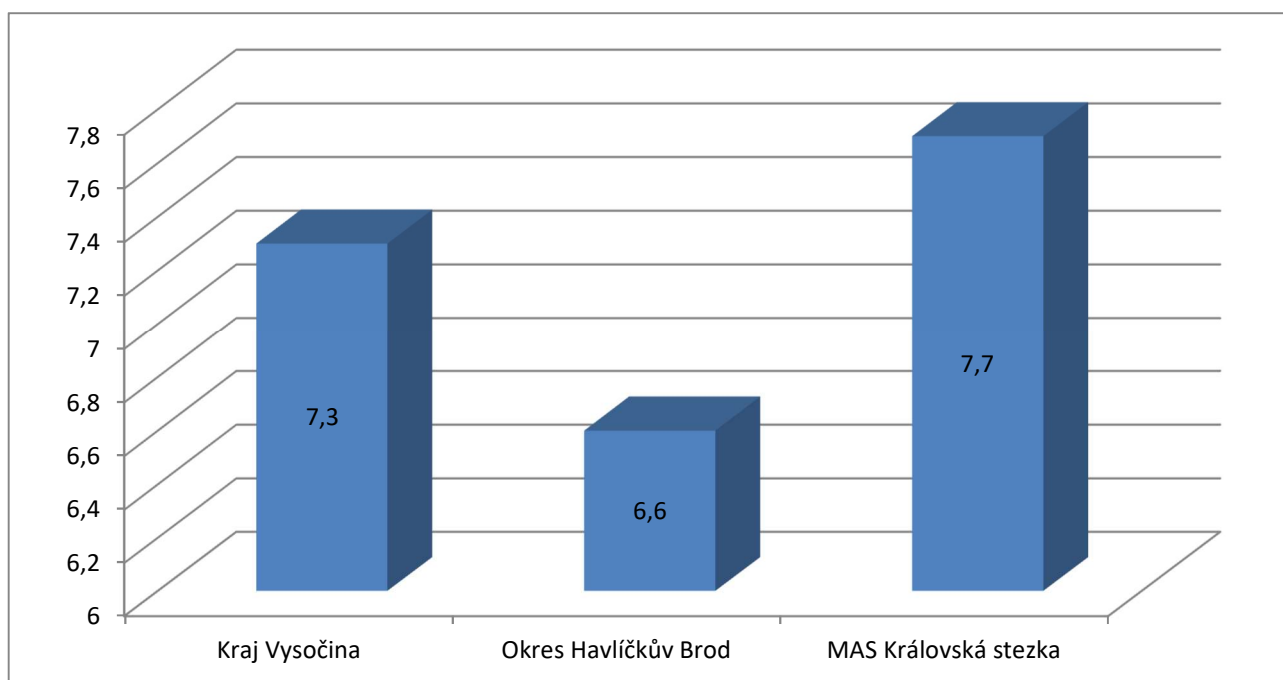
osciluje kolem 7 – 8 % není dle statistik hlavním problémem regionu, avšak podle vnímání místních obyvatel je třeba se na ní také zaměřit. K potlačení míry nezaměstnanosti je třeba dalšího vzdělávání a zvyšování kvalifikace či ještě více změna kvalifikace. Velmi důležité jsou pro lidi také rekvalifikace, neboť se často nepotkávají nabízená místa se vzděláním obyvatel. Jako problém je i vnímáno postupné odumírání tradičních řemesel a malé množství kvalitních řemeslníků, to je směr, kterým by se mohla nezaměstnanost potlačit mezi lidmi s nižším vzděláním, kteří jsou manuálně zruční. Dalším směrem, v regionu často poptávaným, je technické vzdělání, neboť v regionu a blízkém okolí se nachází společnosti, které často nemohou najít kvalifikované pracovní síly (Plechtechnik, Futaba Czech, Bosch Diesel, TPCA, AutomotiveLightning). Neměla by se opomíjet ani kvalifikovanost a její zvyšování v dalších oborech (podnikatelských oborech, neziskových oborech, veřejné správy), kdy by se díky MAS mohlo přispět k jejímu zvyšování pomocí seminářů či školení. Je třeba podpora zaměstnanosti znevýhodněných skupin obyvatel (matky po mateřské, absolventi, handicapovaní, apod.), které jako cílovou skupinu velmi často uváděly především NNO. Tyto skupiny nejsou tak početné, ale hrozí zde větší riziko a náchylnost k dlouhodobému problému s uplatněním na trhu práce.

Obrázek 16 - Podpora podnikání podle výsledků dotazování na kulatých stolech

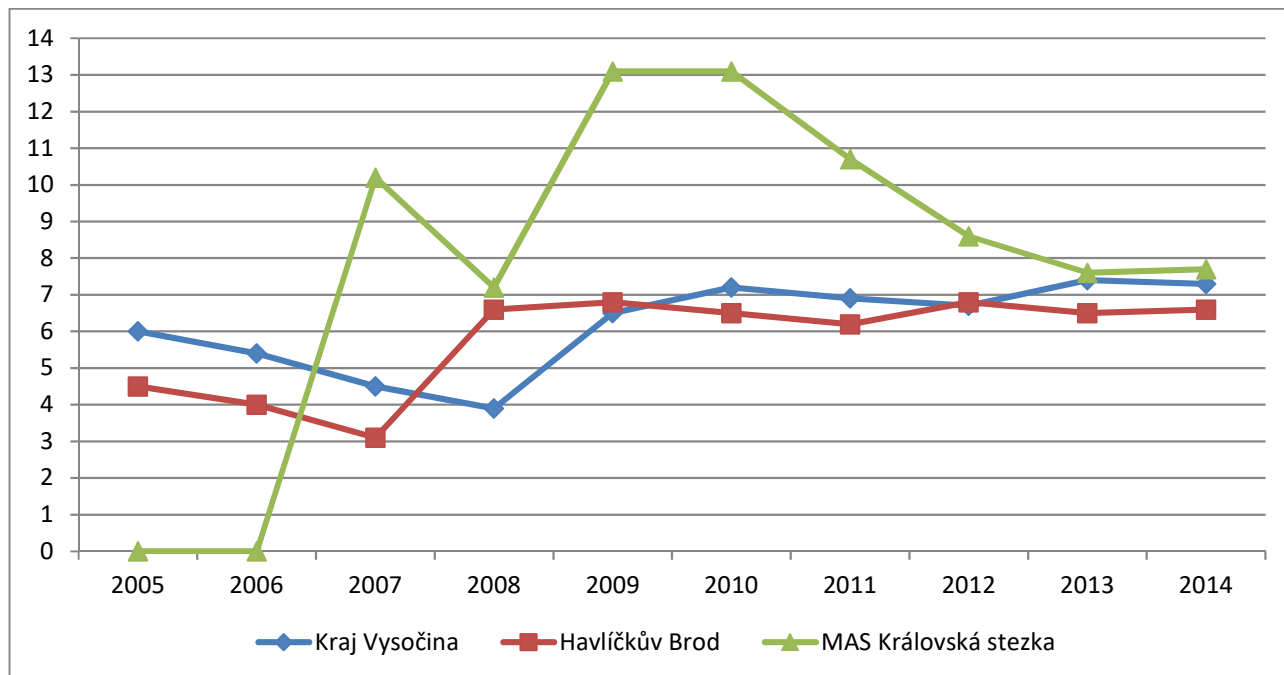
Zdroj: Jednání na kulatých stolech.

Obrázek 17 - Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2014 v %

Zdroj: Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí www.mpsv.cz.

Obrázek 18 - Vývoj nezaměstnanosti v letech 2005 – 2014, podíl nezaměstnaných osob v %

Zdroj: ČSÚ, www.czso.cz (data k 31. 12. 2014)

Pozn. MAS Královská stezka vznikla až v roce 2007, data v grafu od tohoto roku dále

2.3 Školství a vzdělanost

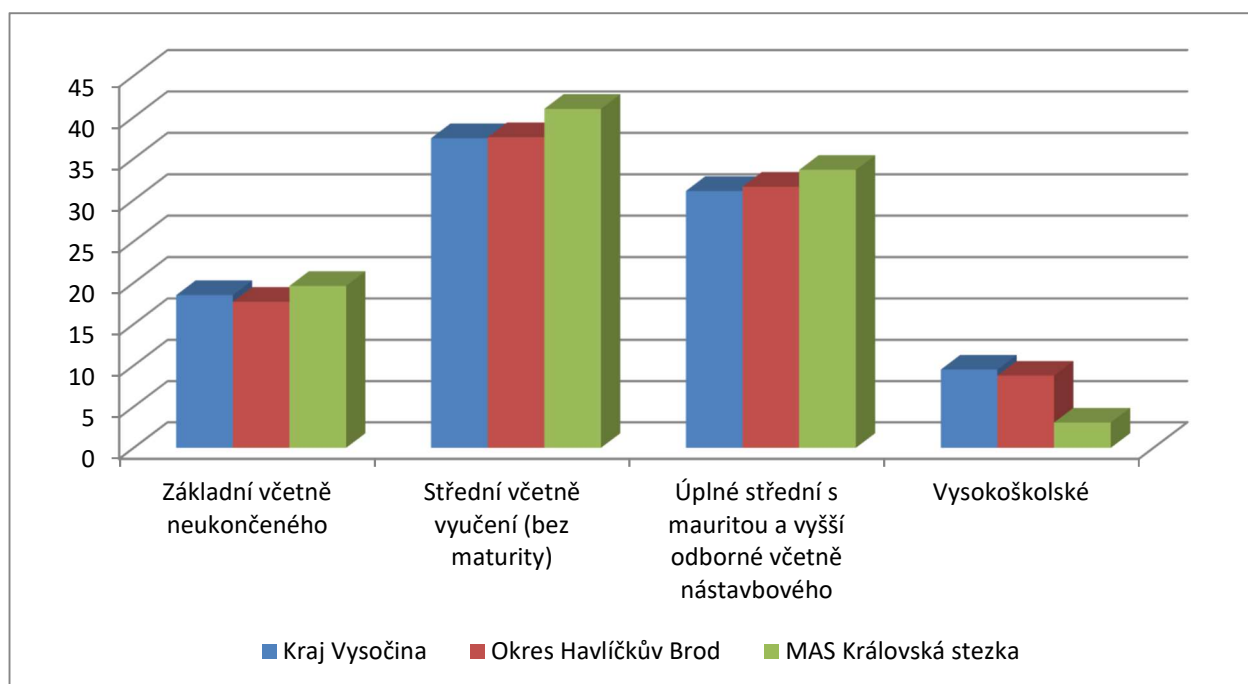
Struktura obyvatelstva podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání je v Kraji Vysočina a v MAS Královská stezka méně příznivá v porovnání s průměrem ČR. V Kraji Vysočina je vyšší podíl osob se základním vzděláním a výučním listem než na úrovni celé České republiky. Na druhé straně je zde nižší podíl osob se středním vzděláním s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. Vzdělanostní struktura Kraje Vysočina a MAS Královská stezka se vzhledem k průměru ČR odlišuje především vyšším podílem vyučených osob bez maturity, což koresponduje s významným zastoupením výrobních odvětví v regionu. Naopak dlouhodobě je v kraji nižší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, ovšem rozdíl v zastoupení osob s vysokoškolským vzděláním mezi Krajem Vysočina a průměrem ČR se snižuje. Postupně roste počet osob, které mají vyšší odborné vzdělání, nebo vysokoškolské vzdělání.

Tabulka 4 - Obyvatelstvo Kraje Vysočina ve věku 15 a více let podle vzdělání

	Nejvyšší ukončené vzdělání					Nezjištěno
	Bez vzdělání	Základní vč. neukončeného	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	Vysokoškolské	
Kraj celkem	1 819 (0,42 %)	79 912 (18,51 %)	161 731 (37,46 %)	134 235 (31,09 %)	41 049 (9,51 %)	13 021 (3,02 %)
Okres Havlíčkův Brod	390 (0,48 %)	14 284 (17,70 %)	30 333 (37,58 %)	26 318 (31,61 %)	7 083 (8,78 %)	2 300 (2,85 %)
MAS Královská stezka	292 (0,66 %)	8 702 (19,62 %)	18 185 (41,01 %)	14 915 (33,63 %)	1 366 (3,08 %)	885 (2 %)

Zdroj: ČSÚ, data k 31. 12. 2011 (Sčítání lidí, domů, bytů)

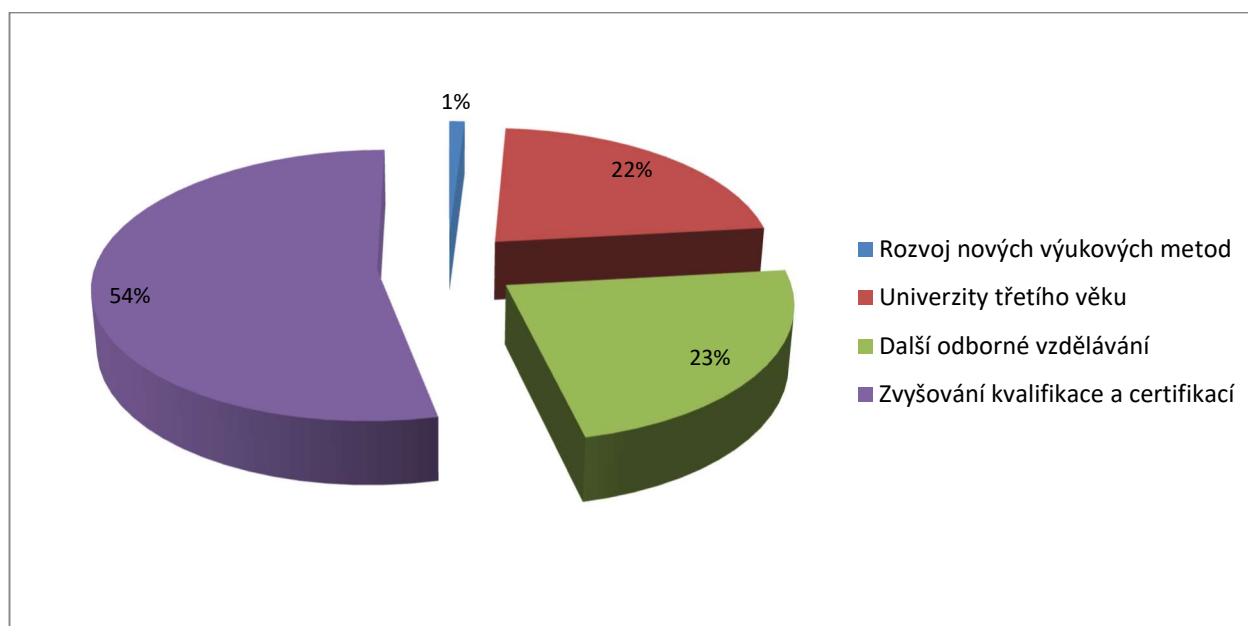
Graf 5 - Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel ve věku 15 let a více znázorněné v %

Zdroj: ČSÚ, data k 31. 12. 2011 (Sčítání lidí, domů, bytů)

Z dotazníkových šetření mezi obyvateli vyplynulo na základě 487 zúčastněných, že významné procento respondentů (54 %) by se chtělo vzdělávat a zvyšovat si kvalifikaci v rámci kurzů, seminářů, dalších 23 % dotázaných by rádo rozšiřovalo své odborné znalosti, naopak zájem o nové výukové metody byl mizivý (viz graf níže). Vzdělání je třeba zaměřit na žádané obory a na obory, jež mají perspektivu rychlého rozvoje.

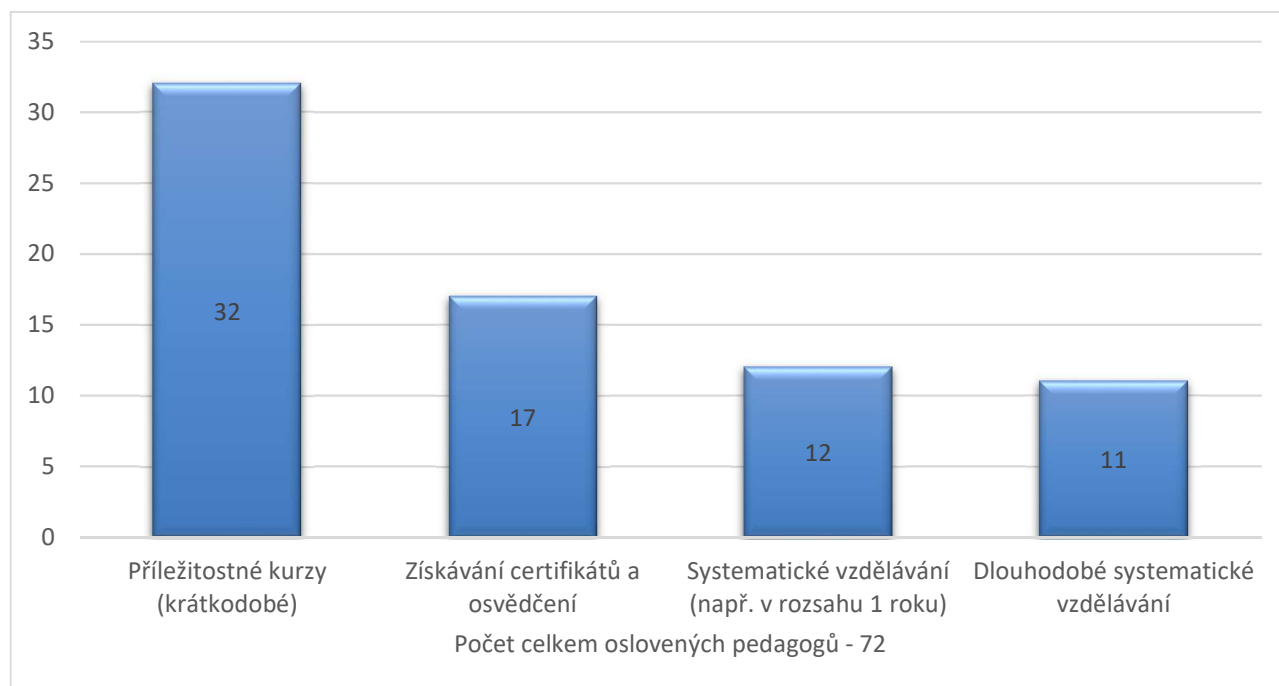
Graf 6 - Vzdělávání a vzdělanost

Zdroj: Dotazníky pro občany a komunitní projednání

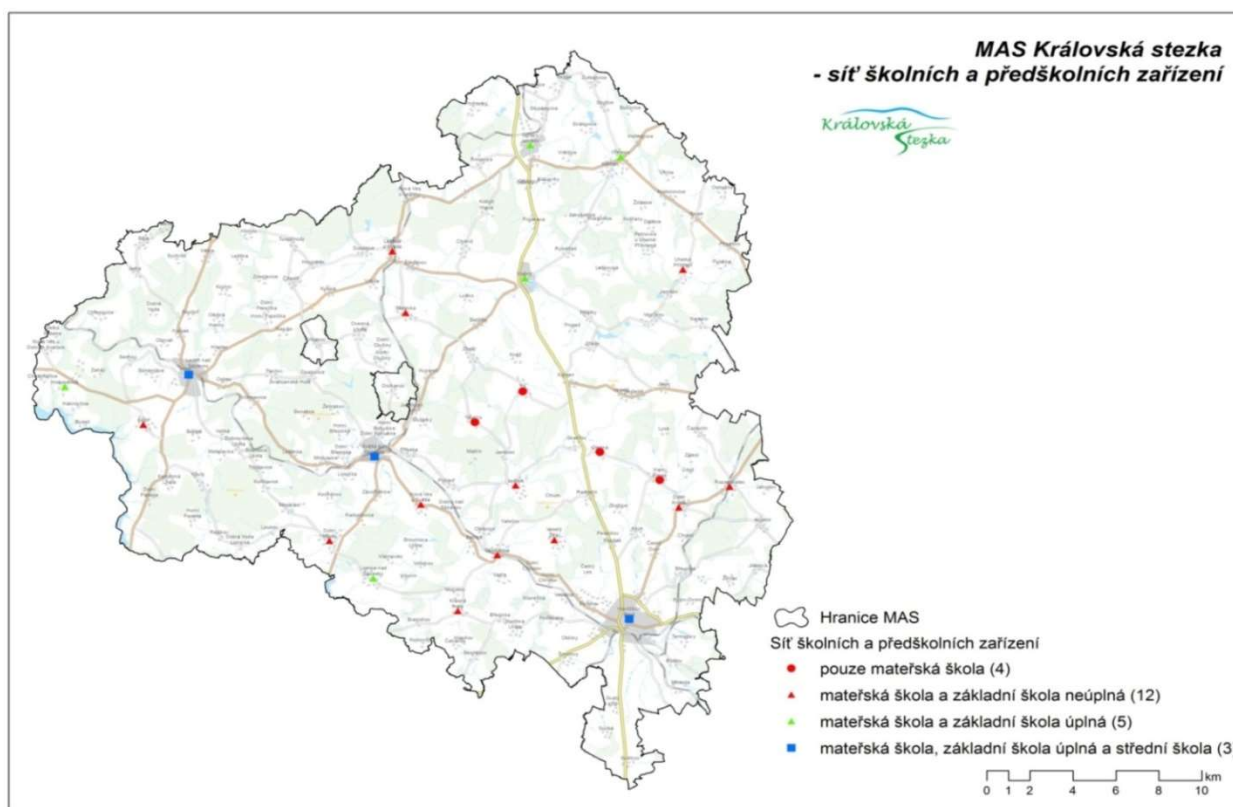
MAS Královská stezka dělala průzkum i mezi pedagogy. Při osobních rozhovorech s nimi (většinou při zastoupení ředitele, či zástupce) se dotazovala na preference pedagogů. Z osobních setkání jednoznačně vyplynulo, že pedagogové se nebrání dalšímu vzdělávání ve svém vlastním zájmu – například v oblasti jazykových znalostí, finanční gramotnosti, základů psychologie apod. Schůzky probíhaly s pedagogy v mateřských školách, základních školách i s pedagogy volnočasových aktivit (trenéry a dobrovolníky).

Graf 7 - Vzdělávání učitelů

Zdroj: Osobní rozhovory zaměstnanců MAS s pedagogy

Obrázek 19 - Síť školních a předškolních zařízení

Zdroj: MAS Královská stezka

Hustota a četnost školních zařízení je v regionu vcelku dostačující, pouze v některých místech by bylo vhodné rozšířit kapacity škol, školek a také působnost základní umělecké školy, či případně zajistit lektora.

Mateřské školy

- Dolní Krupá, Dolní Město, Golčův Jeníkov, Habry, Havlíčkův Brod, Hněvkovice, Horní Krupá, Kožlí, Krásná Hora, Ledec nad Sázavou, Leština u Světlé, Lipnice nad Sázavou, Lučice, Malčín, Nová Ves u Světlé, Okrouhlice, Olešná, Rozsochatec, Sázavka, Světlá nad Sázavou, Tis, Uhelná Příbram, Veselý Žďár, Vilémov
 - V území MAS jsou nové i starší mateřské školy. K nově otevřeným (včetně vybudování) patří mateřská škola v Olešné a Tisu. Ke starším, které by vyžadovaly rekonstrukce, případně navýšení kapacit, patří mateřské školy v Habrech, Havlíčkově Brodě, Horní Krupě, Ledči nad Sázavou, Malčíně, Světlé nad Sázavou, Rozsochatci či Veselém Žďáře. V některých místech na území se projevuje potřeba vytvoření tzv. dětských skupin. Jsou to služby rodinného typu, které mají za cíl vyřešit momentální chybějící kapacity v mateřských školách. Poptávka po dětské skupině se projevila v Ledči nad Sázavou, v Kamení a v Havlíčkově Brodě.
 - V Havlíčkově Brodě, Světlé nad Sázavou a Okrouhlici fungují soukromé mateřské školy (v Havlíčkově Brodě anglická).

Základní školy

- Dolní Krupá, Dolní Město, Golčův Jeníkov, Habry, Havlíčkův Brod, Hněvkovice, Kožlí, Krásná Hora, Ledeč nad Sázavou, Leština u Světlé, Lipnice nad Sázavou, Lučice, Nová Ves u Světlé, Okrouhlice, Rozsochatec, Sázavka, Skuhrov, Světlá nad Sázavou, Uhelná Příbram, Veselý Žďár, Vilémov
 - Základní školy jsou v území zastoupeny rovnoměrně, ale v mnohých není dostačující kapacita – například v některých školách v Havlíčkově Brodě, Okrouhlici, Skuhrově či ve Světlé nad Sázavou. Mnohé základní školy jsou již historicky staršími budovami, čemuž odpovídá nejen jejich technický stav (okna, střecha, sociální zařízení, bezbariérovost způsobu vytápění...), ale i vybavení (vybavení odborných učeben – fyzika, chemie, cizí jazyky, dílny, knihoven, školních družin, školních klubů). U mnohých základních škol chybí možnost využití v tělocvičně či na venkovním sportovišti. V některých obcích a městech je sportoviště sdíleno (obecní).
 - Při základních školách často fungují školní jídelny, případně na menších obcích jsou 2 – 3 školy domluveny a společně zajišťují rozvážky obědů do školních výdejen. Vybavení školních jídelen je nutné průběžně obměňovat, neboť dochází k jeho zastarávání a opotřebení. Při průzkumu MAS zjistila, že nutnou obnovu by potřebovaly jídelny v Dolní Krupě, Dolním Městě, Havlíčkově Brodě (některé), Hněvkovicích, Ledči nad Sázavou, Okrouhlici, Rozsochatci a případně ve Veselém Žďáru.
 - V Havlíčkově Brodě je známá potřeba otevření jedné přípravné třídy, pro děti, které jsou již starší, ale nejsou ještě dostatečně připravené na to, aby nastoupily na základní školu. Dle známých požadavků by stačila jedna přípravná třída pro cca 20 žáků.
 - V rámci základních škol na menších obcích (malotřídní základní školy) padá v úvahu případné sdílení žáků – pro příklad návrh několika obcí, které pokud by měly řešit udržení školy, navrhnou, aby jedna škola udržela alespoň první stupeň a žáky druhého stupně poté sdílela či naopak. Všichni zástupci obcí jsou si vědomi, že pokud jednou školu zavřou, již těžce ji budou obnovovat. Na druhou stranu vědí, co je v jejich silách a při nepříznivém stavu nebudou moci jinak.
 - V Havlíčkově Brodě funguje také mateřská a základní škola při lékařském zařízení (nemocnici), která je zřizována Krajem Vysočina.

Střední školy

- Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou a Ledeč nad Sázavou
 - Systém středního školství a poskytované obory (jak středních škol s maturitou, tak výučních oborů), jsou nastaveny dobře a nabídka oborů vzdělávání je široká. V blízkosti území MAS se nachází i další střední školy ve městě Chotěboř. V území jsou zastoupena i gymnázia.
 - I střední školy často potřebují zmodernizovat a zrekonstruovat prostory, ve kterých probíhá výuka. Rekonstrukce a pořízení vybavení se již na mnohých školách realizovaly, nicméně vzhledem k počtu zařízení je třeba pokračovat v investicích dále (Havlíčkův Brod – Zdravotní škola, Obchodní akademie a Hotelová škola, Akademie ve Světlé nad Sázavou...).

Vyšší odborné školy

- Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou a Ledeč nad Sázavou
 - Vyšší odborné školy jsou zastoupeny v hlavních centrech v regionu. Další vyšší odborné školy jsou v Chotěboři, Čáslavi a Jihlavě.

Základní umělecké školy

- Havlíčkův Brod (soukromá, veřejná), Světlá nad Sázavou (patří k ní i pracoviště v Golčově Jeníkově) a Ledeč nad Sázavou, Lipnice nad Sázavou (patří k ní i pracoviště v Dolním Městě, Okrouhlici)
 - o Základní umělecké školy jsou zastoupeny pouze v hlavních místech v regionu. Jejich zastoupení chybí naprosto například v Habrech a i v menších obcích (Číhošť, Horní Krupá, Uhelná Příbram...). Pro tyto menší obce by bylo vhodné najít způsob sdílení pedagogů či dobrovolníků, kteří by například v obecních prostorech poskytovali hodiny pro děti a žáky.

Středisko volného času, domov dětí a mládeže

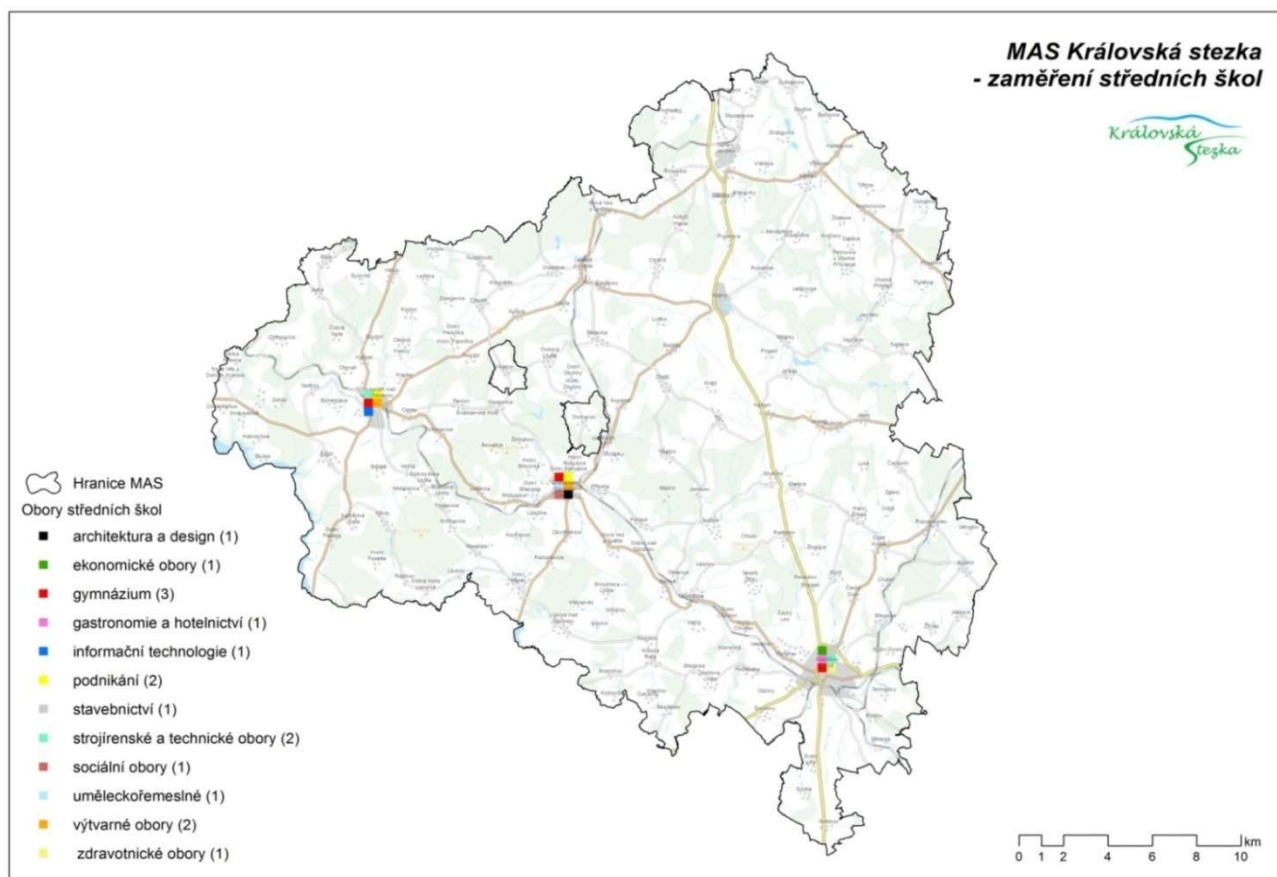
- Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou, Ledeč nad Sázavou
 - o Organizace fungují pouze ve velkých městech. Na vesnicích a menších městech (městysech) fungují většinou pouze sportovní kroužky pro děti a mládež typu sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovná (tělocvičná) jednota apod. Chybí zastoupení více dramatických kroužků, tanečních, literárních a výtvarných, případně dalších. Některé kroužky a zájmové činnosti jsou provozovány pedagogy při školách, případně do škol dojíždí lektoři a instruktoři. Při komunitních projednáních se ale často ozývalo (především od maminek dětí), že dojíždění dětí do měst není příliš vhodné (dopravní spojení, okolnosti počasí, cena) a bylo by vhodné i na menší obce zajistit alespoň 1 – 2 kroužky jiného typu a ty případně sdílet, nebo vymyslet společné podmínky dopravy dětí na kroužky.

Vysoké školy

- V regionu MAS Královská stezka nepůsobí žádná vysoká škola. Nejbližše poskytuje vysokoškolské vzdělání Vysoká škola Polytechnická v Jihlavě

V území MAS nejsou jesle a ze strany zaměstnavatelů je zájem o dětské skupiny, neboť z rozhovorů s nimi vyplynula preference rychlého návratu matek do práce z rodičovské dovolené.

Obrázek 20 - Zaměření středních škol

Zdroj: MAS Královská stezka

Kapacita MŠ a ZŠ v obcích regionu MAS je vcelku dostatečná (výjimky viz výše), vyhovující je i kvalifikovanost pedagogů. Problém však představují nedostatečné kapacity školních družin, či nedostatek personálního zajištění těchto zařízení v době letních prázdnin. Složitějším problémem jsou početní stavy pedagogů, jejich aprobovanost i nevyvážené genderové rozložení. Problematickou oblast tvoří i stav a energetická náročnost stávajících školních budov. Opravy školních budov tak, aby byly energeticky méně náročné a aby skýtaly dětem pohodlný příjemný a dostatečně prosvětlený prostor, patří k jednomu z hlavních potřeb škol v regionu. Zároveň s tím také vybavení vnitřních prostor a odborných učeben. Z pohledu počtu dětí/žáků na pedagoga je stav vyhovující. Region se též vyznačuje potřebou odborně vzdělaných a aprobovaných speciálních pedagogů či asistentů pro děti se speciálními potřebami. Takové děti by pak nemusely být zbytečně delegovány do speciálních škol, nýbrž by se za pomoci asistenta mohly účastnit běžné výuky a lépe se zapojit do procesu vzdělávání a socializace. V území navíc funguje pouze 1 základní škola, která se specializuje na děti se speciálními vzdělávacími potřebami a 1 základní škola, ve které jsou vytvořeny třídy pro děti a žáky, kteří nezvládají učivo tak rychle, jako jejich vrstevníci, tzv. „pomocná“ (obě jsou v Havlíčkově Brodě). Další škola podobného typu je v Chotěboři. Dostatečná aprobovanost učitelů odborných předmětů, stejně jako dostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti, patří k dalším důležitým potřebám škol regionu (viz výše). V regionu je třeba podporovat rozvoj aktivního trávení volného času dětí a žáků prostřednictvím volnočasových kroužků.

Oblast středního školství se potýká především s ubývajícím počtem studentů učebních oborů. Kvalitní zázemí, moderní technické dílny pro výuku praktických předmětů i zdůrazňování potřeby kvalifikovaných řemeslníků

může být cestou, jak poukázat na pestrost a praktičnost učebních oborů. Vyšší odborné školství je v regionu zastoupeno dostatečně, vysoká škola je zde však jen jedna, a to v Jihlavě. Vzhledem k množství vysokých škol v ČR je to však dostačující. Velké množství vysokoškoláků totiž ne vždy garantuje jejich kvalitu. Poptávka je především po technických a řemeslných oborech, ve většině případů volných pracovních míst není potřeba vysokoškolské vzdělání.

Tabulka 5 - Školy v obcích MAS Královská stezka

Obec název	Mateřská škola - POČET TŘÍD	Základní škola – jen první stupeň (1. – 5. ročník) POČET TŘÍD	Základní škola – jen druhý stupeň (6. – 9. ročník) POČET TŘÍD	Základní škola – první i druhý stupeň (1. – 9. ročník) POČET TŘÍD	Základní škola celkem POČET TŘÍD	Střední škola - obory gymnázií POČET ŠKOL	SŠ - obory středních odborných a praktických škol POČET ŠKOL	SŠ - obory středních odborných učilišť POČET ŠKOL	Základní umělecké školy POČET ŠKOL	Vyšší odborné školy POČET ŠKOL
Kraj Vysočina	765	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	2151	18	50	33	24	13
Okres Havlíčkův Brod	140	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	397	4	8	4	6	4
MAS Královská stezka	79	43	10	185	238	3	6	3	5	3
Dolní Krupá	1	3	0	0	3	0	0	0	0	0
Dolní Město	1	3	0	0	3	0	0	0	0	0
Golčův Jeníkov	3	0	0	12	12	0	0	0	0	0
Habry	4	0	0	10	10	0	0	0	0	0
Havlíčkův Brod	33	0	0	109	109	1	4	1	2	1
Hněvkovice	1	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Horní Krupá	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kožlí	2	2	0	0	2	0	0	0	0	1
Krásná Hora	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Ledeč nad Sázavou	9	15	10	5	30	1	1	1	1	0
Leština u Světlé	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Lipnice nad Sázavou	1	0	0	7	7	0	0	0	1	0
Lučice	1	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Malčín	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nová Ves u Světlé	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Okrouhlice	3	4	0	0	4	0	0	0	0	0
Olešná	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozsochatec	1	2	0	0	2	0	0	0	0	0

Sázavka	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Skuhrov	0	2	0	0	2	0	0	0	0	1
Světlá nad Sázavou	8	0	0	35	35	1	1	1	1	0
Tis	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uhelná Příbram	1	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Veselý Žďár	1	2	0	0	2	0	0	0	0	0
Vilémov	1	0	0	7	7	0	0	0	0	0

Zdroj: Data poskytnutá od ČSÚ Jihlava, uvedená data k 31. 12. 2014

Území MAS je typické velkým množstvím menších obcí a pouze několika málo centry, kde žije větší množství obyvatel (Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou, Ledec nad Sázavou, Golčův Jeníkov). Především právě v malých obcích hledají místní obyvatelé možnosti využití aktivní formou vzdělávání. Při komunitních projednáních často starostové i zastupitelé tlumočili zaměstnancům MAS, že v jejich obci by místní obyvatelé (různých věkových kategorií) uvítali možnosti vzdělávání například v počítačových dovednostech, finanční gramotnosti, ale i například v oblastech práce s mozkem a pamětí, zdravého životního stylu, základní orientaci v právních předpisech apod. Při nezávislých průzkumech, kdy MAS rozeslala email o případném zájmu o tyto vzdělávací kurzy (semináře), odpovědělo ze 72 obcí 52 obcí, ze kterých 41 obcí potvrdilo zájem o tyto kurzy (pokud ne přímo ve vlastní režii, tak ve spolupráci se sousední obcí) – téměř 59 % území MAS. Je tedy předpokladem, že v následujících letech se bude MAS ve spolupráci s obcemi (případně mikroregiony, DSO) snažit o realizaci těchto vzdělávacích akcí.

Při komunitních projednáních se zaměstnanci také často setkávali s problematikou vzdělávání v regionálním aspektu. Děti a žáci často netuší, jaké jsou historické, přírodní a kulturní zajímavosti jejich regionu. Ve školách se učí o celé České republice, případně zahraničních státech, také o nejdůležitějších památkách, ale přáním by bylo do následujících let se více zamyslet nad zařazením regionálních informací do výuky. V sousedním území vytvořily školy regionální učebnice, které používají při výuce. Tím následně v dětech vyvolávají pocit sounáležitosti k místu, kde žijí, což může v následném efektu vést k udržení mladých lidí v regionu (při dostatečné pracovní nabídce).

V některých obcích, kde fungují školy, mají zavedený vhodný model využívání školy i pro další kulturní a společenské účely. Například v obci Skuhrov se ve škole pravidelně odehrávají společná vytváření vánočních či velikonočních aranží. Obec je si vědoma, že škola je přirozené centrum obce, které je důležité a je třeba do toho prostředí přivést běžné obyvatele obce, které školu jinak nenavštíví. Tento model se při komunitních projednáních líbil i dalším obcím a menším městům. Současně bylo podotýkáno, že právě ve školách by se měla odehrávat vzdělávání a odborné semináře.

V území MAS zatím nebyl řešen problém s extrémní šikanou či jiným útokem žáků mezi sebou. Pedagogové se snaží těmto problémům pravidelně předcházet společnými diskusemi a preventivními opatřeními. Nicméně by pedagogové uvítali případné semináře a preventivní programy (například 2x do roka, či 1x do roka).

V regionu není příliš rozvinuto vzdělávání, jež by poskytovaly vzdělávací agentury či sami podniky a zaměřovaly by se na jiné vzdělávání krom jazykového, proto je potřeba především z Havlíčkova Brodu, aby zde fungovala takováto společnost, která by se zaměřovala na rekvalifikace v poptávaných oborech a zvyšování kvalifikace pro regionální společnosti, protože toto je vnímáno managementem především větších společností jako nezbytné.

Podle podnikatelských subjektů je potřeba dlouhodobé vzdělávání i krátkodobé vzdělávání zaměstnanců, kde se zvýší jejich kvalifikace, naučí se s novými technologiemi a udrží krok s inovacemi a pokrokem. Nebo vyšlou zaměstnance, i potenciální, na stáž do obdobného provozu/společnosti. Stěžejním záměrem v infrastruktuře neformálního vzdělávání je rekonstrukce bývalé obchodní akademie v Havlíčkově Brodě na vzdělávací centrum.

2.4 Zdravotnictví

Zdravotní péče na území MAS Královská stezka je koncentrována převážně do Havlíčkova Brodu, kde je nemocnice, která poskytuje základní nemocniční péči. Dále je zdravotní péče v obcích zajišťována buď trvalou lékařskou službou, kdy je v obci zřízeno zdravotní středisko nebo poliklinika (Světlá nad Sázavou a Ledeč nad Sázavou), anebo občasnou lékařskou službou (Dolní Město, Golčův Jeníkov, Habry, Horní Krupá, Krásná Hora, Lipnice nad Sázavou, Lučice, Okrouhlice, Vilémov). Celkový pohled je však takový, že většina obyvatel dojíždí do větších měst v okolí, kde fungují nemocnice (již zmíněný Havlíčkův Brod, dále pak Jihlava, Čáslav). V obcích MAS je zdravotnická služba zajišťována následovně:

Nemocnice

- **Nemocnice Havlíčkův Brod**

Nemocnice disponuje 561 lůžky na 19 odděleních. V hlavní budově nemocnice jsou tato oddělení: interna, chirurgie, ortopedie, neurologie, dětské, hemodialýza, lůžkové anesteziologicko-resuscitační oddělení, gynekologie, urologie, ušní-nosní-krční, oční, centrální operační sály s centrální sterilizací a oddělení léčebné výživy. Ostatní oddělení jsou v nedávno zrekonstruovaných budovách. Patří mezi ně: onkologie, plicní, oddělení dlouhodobě nemocných, infekční, rehabilitace a kožní ambulance. Dále pak moderně vybavené radiodiagnostické oddělení, oddělení společných laboratoří, transfuzní oddělení a oddělení nukleární medicíny. V Havlíčkově Brodě je také významný areál psychiatrické péče a na to navázané terapeutické služby, které dle rozhovoru se zaměstnanci by bylo možné ještě rozšířit. V nemocnici jsou také ambulance pro různá oddělení a zubní lékařská pohotovost a lékárna.

Trvalá lékařská služba

- **Světlá nad Sázavou** - Poliklinika - rehabilitace, radiodiagnostika, gynekologická ambulance, praktický lékař pro dospělé, praktický lékař pro děti a dorost, stomatologická ambulance, ortopedická ambulance, kožní ambulance, ORL
- **Ledeč nad Sázavou** - Poliklinika - praktický lékař pro děti a dorost, gynekolog, chirurgická a úrazová ambulance, konzultační a poradenské centrum pro těhotné, kožní ambulance, neurologická ambulance, oční optika, praktický lékař pro dospělé, ortopedická ambulance, stomatologická ambulance
- **Ledeč nad Sázavou – Háj** - Léčebna dlouhodobě nemocných, spadá pod nestátní zdravotnické zařízení Vysočinské nemocnice s.r.o.

Občasná lékařská služba

- **Dolní Město** - praktický lékař pro dospělé, praktický lékař pro děti a dorost
- **Golčův Jeníkov** - praktický lékař pro dospělé, praktický lékař pro děti a dorost, stomatologická ambulance, gynekologická ambulance, další specializované lékařské ambulance
- **Habry** - praktický lékař pro dospělé, praktický lékař pro děti a dorost, stomatologická ambulance
- **Horní Krupá** - praktický lékař pro dospělé

- **Krásná Hora** - praktický lékař pro dospělé
- **Lipnice nad Sázavou** - praktický lékař pro dospělé, praktický lékař pro děti a dorost, stomatologická ambulance
- **Lučice** - praktický lékař pro dospělé, stomatologická ambulance
- **Okrouhlice** - praktický lékař pro dospělé, stomatologická ambulance
- **Vilémov** - praktický lékař pro děti a dorost, praktický lékař pro dospělé, stomatologická ambulance

Výjezdová místa Rychlé záchranné služby jsou v Havlíčkově Brodě, Ledči nad Sázavou a od června 2014 také v Habrech, kde je sídlo MAS Královská stezka. Další pak v Chotěboři a Přibyslavi (mimo území MAS). Vzdálenost měst není taková, aby byla nedostatečná zdravotní služba považována za problém. Obyvatelé sídlící u hlavních tahů, kteří dojíždí za lékařskou službou do měst, většinou využívají místní spoje, které jsou v týdnu poměrně vyhovující (autobus i vlak), anebo pomoc svých příbuzných, či obecního mikrobuse (Vepříkov). Obecní mikrobuse je vnímám i dalšími obcemi jako vhodné doplnění veřejné dopravní obslužnosti a obce by chtěly takto podpořit dopravu za službami (Golčův Jeníkov, Habry, Světlá nad Sázavou a další). Pokrytí rychlou záchrannou službou, ambulantní i nemocniční lékařskou péčí je v regionu MAS dostačující. Problémem je však míra dopravní obslužnosti. V řadě malých obcí, především však odlehlých místních částí, je autobusové či vlakové spojení naprosto nedostačující. K potřebám regionu tak patří nalezení řešení této situace, která limituje občany místních částí větších obcí.

Pohotovostní službu mohou občané využít v okresním městě Havlíčkův Brod, kde kromě klasické pohotovosti v nemocnici funguje i pohotovost stomatologická, dle rozpisů jednotlivých ambulantních zubních lékařů.

Lékárny jsou rozmístěny ve větších městech MAS, a to Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou, Ledec nad Sázavou, Golčův Jeníkov a také v Habrech. V okresním městě Havlíčkův Brod je provoz lékáren zajištěn i přes víkendy až do večerních hodin.

Tabulka 6 - Zdravotní služby v obcích MAS Královská stezka

Obec název	Sdružená ambulantní zařízení	Zdravotní střediska	Nemocnice	Odborné léčebné ústavy (mimo LDN)	Léčebna pro dlouhodobě nemocné	Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé vč. detaš. prac.	Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detaš. prac.
MAS Královská stezka	2	1	1	1	1	35	15
Dolní Město	0	0	0	0	0	2	1
Golčův Jeníkov	0	0	0	0	0	3	1
Habry	0	0	0	0	0	1	1
Havlíčkův Brod	1	0	1	1	0	13	5
Horní Krupá	0	0	0	0	0	1	0
Krásná Hora	0	0	0	0	0	1	0
Ledeč nad Sázavou	1	0	0	0	1	5	3
Lipnice nad Sázavou	0	0	0	0	0	1	1
Lučice	0	0	0	0	0	1	0
Okrouhlice	0	0	0	0	0	1	0
Světlá nad Sázavou	0	1	0	0	0	6	2
Vilémov	0	0	0	0	0	0	1

Zdroj: Data poskytnutá od ČSÚ Jihlava (data k 30. 6. 2014)

Tabulka 7 - Zdravotní služby v obcích MAS Královská stezka 2

Obec název	Samostatná ordinace praktického lékaře stomatologa vč. detaš. pracoviště	Samostatná ordinace praktického lékaře gynekologa vč. detaš. pracoviště	Samostatná ordinace lékaře specialisty vč. detaš. pracoviště	Ostatní samostatná zařízení vč. detaš. pracovišť	Zařízení lékařské péče (lékárny) vč. detaš. pracovišť	Středisko záchr. služby a rychlé zdravotní pomoci vč. detaš. pr.
MAS Královská stezka	34	8	60	27	16	3
Dolní Město	0	0	0	0	0	0

Golčův Jeníkov	1	1	1	0	1	0
Habry	1	0	0	0	1	0
Havlíčkův Brod	18	5	39	20	10	1
Horní Krupá	0	0	0	0	0	0
Krásná Hora	0	0	0	0	0	0
Ledeč nad Sázavou	5	1	8	3	2	2
Lipnice nad Sázavou	1	0	0	0	0	0
Lučice	1	0	0	0	0	0
Okrouhlice	1	0	0	0	0	0
Světlá nad Sázavou	5	1	12	4	2	0
Vilémov	1	0	0	0	0	0

Zdroj: Data poskytnutá od ČSÚ Jihlava (data k 30. 6. 2014)

V regionu MAS Královská stezka není vůbec zastoupeno:

- Detašovaná pracoviště sdružených ambulantních zařízení
- Detašovaná pracoviště zdravotních středisek
- Detašované pracoviště nemocnice
- Detašovaná pracoviště odborného léčebného ústavu
- Detašovaná pracoviště léčebny dlouhodobě nemocných

2.5 Sociální služby

Sociální péče, tedy pomoc občanům v nepříznivých sociálních situacích prostřednictvím služeb a peněžitých sociálních dávek, zabezpečuje uspokojení základních životních potřeb občanů. Zde je nutnost zdůraznit potřebnost sociálních služeb, a to s ohledem na zvyšující se počet seniorů nejen na území MAS, ale i v celostátním měřítku. Síť sociálních služeb je v regionu zbudována, ale poskytovateli sociálních služeb je považována za nedostatečnou, a to jak v intenzitě, tak také v kvalitě. Poptávka je podle kulatých stolů se sociálními partnery jak v oblasti terénních služeb, tak také v oblasti zabezpečení dostatečných prostor a vybavení pro stacionární sociální služby (domovy důchodců, denní stacionáře, ubytování pro sociálně znevýhodněné atp.). Tomu samozřejmě odpovídají projektové záměry poskytovatelů těchto služeb a záměry sociálních podniků. Jsou jimi:

- Zvýšení kapacity ubytovacích prostor domovů pro seniory
- Pořízení vybavení do denních stacionářů, domovů důchodců
- Pořízení automobilů pro poskytování více terénních služeb
- Zřizování firem sociálního podnikání (prádelna, kavárna, zahradnické a parkové úpravy, apod.)- vybavení, přizpůsobení prostor, podpora zaměstnávání „znevýhodněných“
- Programy na prázdniny pro rodiny s dětmi
- Mateřská centra - vybavení, rekonstrukce

- Nízkoprahová centra – vybavení rekonstrukce
- Vzdělávání a společenské akce se znevýhodněnými či pro znevýhodněné
- Rekvalifikace
- Podpora stáží studentů Zdravotně sociálních škol
- Podpora vzniku, vybavení a příspěvku na plat v coworkingovém centru
- Podpora pracovních příležitostí získáním praxe
- Prostupné zaměstnávání
- Komunitní aktivity vedoucí k prevenci soc. vyloučení
- Podpora poradenských center
- Sociální bydlení
- Podpora letních táborů
- Podpora dílniček

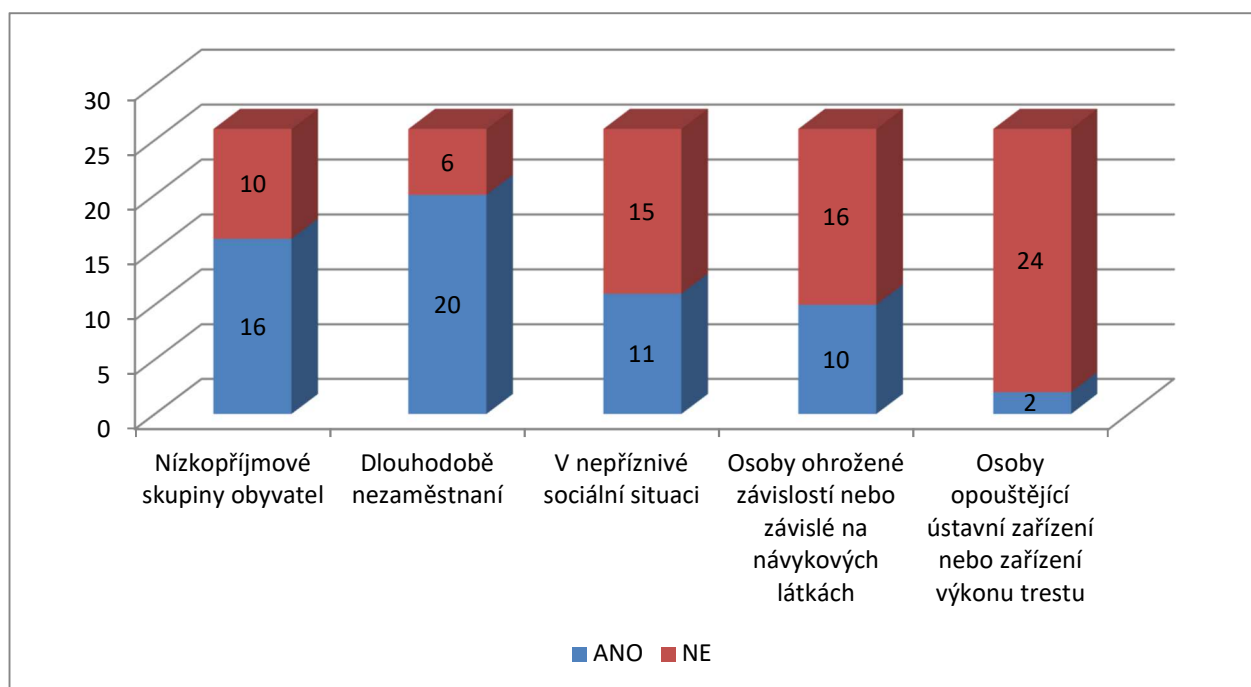
Jako reálná potřeba se však také jeví vybudování fungujícího, jednoduchého a přehledného informačního systému, kam by se lidé ocitnuvší se v náhlé krizové situaci, vyžadující podporu sociálních služeb, mohli obrátit a získat rady a doporučení o možnostech péče, dávek či jiné pomoci vždy v daném konkrétním případě. S tím je však spojena i potřeba dostatečného počtu zaměstnanců, ať už kvalifikovaných pro poskytování sociální péče a znalých této spletité problematiky komplikované neustále se měnící legislativou. Dalším problémem se jeví finanční nedostupnost některých zařízení (například domovů pro seniory nebo domovů s pečovatelskou službou).

Nejčastější nedostatky uvedené při jednání se zastupiteli a poskytovateli sociálních služeb:

- Chybějící azylové domy či nízkoprahová centra pro lidi bez přístřeší a dospívající
- Neznalost problematiky duševního onemocnění a přetrvávající obavy z duševně nemocných ve společnosti

Téma sociální péče a sociopatologických jevů bylo také probíráno se zastupiteli obcí MAS. Z dotazníkového šetření vzešly výsledky mapování cílových skupin žijících v obcích na území MAS, kterých se týká určitá sociální problematika.

Tabulka 8 - Výsledky mapování různých cílových skupin 26 obcí MAS (výskyt ohrožení)

Zdroj: Vlastní šetření

Dále byly starosty uváděny osoby zdravotně a tělesně postižené, etnické menšiny a lidé bez domova.

Sociální služby a jejich jednotlivé typy jsou v území MAS Královské stezky zajišťovány v následujících zařízeních:

Havlíčkův Brod

- **Oblastní charita Havlíčkův Brod** - Raná péče, Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, Azylový dům pro ženy s dětmi Havlíčkův Brod (18 lůžek, 6 samostatných pokojů se sociálním zařízením), Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Denní stacionář
- **Centrum pro zdravotně postižené kraje Vysočina, o. p. s.** - sociální poradenství
- **Sociální služby města Havlíčkova Brodu – domov pro seniory**
- **Barmské centrum** - sociální bydlení a začleňování cizinců
- **ÚSVIT - zařízení SPMP Havlíčkův Brod – denní stacionář, chráněné bydlení (2)**
 - Chráněné bydlení zařízení ÚSVIT je dlouhodobá pobytová služba poskytovaná osobám s mentálním postižením a kombinovanými vadami, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového bydlení. Službu chráněného bydlení zajišťují 4 pracovníci v sociálních službách. Služba je poskytována 2 klientům v bytě 1+1, který je součástí zařízení.
- **Domov pro seniory Havlíčkův Brod (2)**
 - **Domov v Havlíčkově Brodě Husova:** je zrekonstruovaná čtyřpodlažní budova umístěná v areálu Nemocnice Havlíčkův Brod v těsné blízkosti parku. Je to bývalá první nemocniční budova, tzv. stará chirurgie nebo také pavilón A. Byla postavena v roce 1897. Objekt je dobře dostupný autem, MHD i pěší chůzí. Do Havlíčkova Brodu je z celého okresu velmi dobré spojení autobusem i vlakem. Kapacita objektu je 21 pokojů, celkem 52 lůžek. Pokoje jsou jedno, dvou a třílůžkové, s vlastním sociálním zařízením.

- **Domov v Havlíčkově Brodě U Panských:** je zrekonstruovaná třípodlažní rodinná vila s výtahem, vlastní kuchyní a prádelnou. K objektu náleží v každém patře terasa a rozlehlá zahrada. Zahrada je vybavena bezbariérovými cestami, takže i méně mobilní klienti mohou zahradu využívat. K posezení zve obyvatele domova a jejich blízké i nově vybudovaný altánek s ohništěm. Pokoje jsou většinou dvou a třílůžkové s vlastním sociálním zařízením, některé pokoje jsou vícelůžkové. Kapacita objektu je 17 pokojů, celkem 43 lůžek. Pokoje jsou jedno, dvou, tří a čtyřlůžkové, většinou s vlastním sociálním zařízením, jeden pokoj je šestilůžkový.
- **FOKUS Vysočina, s.r.o.** - Chráněné bydlení, sdružení pro péči o duševně nemocné (pro klienty, kteří chtějí získat zkušenost se samostatným bydlením, je možné zde ubytovat 2 klienty. Společnost Chráněné dílny Fokus Vysočina – sociální podnik - vytváří vhodná pracovní místa pro lidi se zdravotním postižením, především pro lidi s duševním onemocněním, tak aby mohli rozvíjet své pracovní dovednosti a vytvářet ekonomicky zajímavé produkty.
- **Centrum J. J. Pestalozziho, o. p. s.** – Dům na půli cesty – pomoc mladým lidem od 18 do 26 let odcházejícím ze zařízení ústavní výchovy nebo náhradní rodinné péče, vyrůstajícím bez podpory a péče své rodiny či v nepříznivé životní situaci, která jim znemožňuje nebo ztěžuje vstup do samostatného života ve společnosti
- **Family Point** – místo, které umožňuje péči o malé děti a zprostředkovává informace na podporu rodinného života
- **Senior Point** (otevřen od srpna 2014)
- **Semitam s.r.o.** – sociální podnik v MAS, který vytváří pracovní místa pro lidi, kteří na běžném pracovním trhu hledají místa velmi obtížně
 - Cílové skupiny:
 - osoby se zdravotním postižením včetně mentálního handicapu
 - mládež a mladí dospělí ohrožení sociálně patologickými jevy nebo opouštějící ústavní zařízení, věková skupina 15 - 26 let
 - osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a osoby opouštějící výkon trestu odnětí svobody
 - osoby se zkušeností se závislostí na návykových látkách
- **Mateřské centrum Zvoneček** – spadající pod Oblastní charitu Havlíčkův Brod
- **AL PASO Vysočina – diecézní charita Brno**
- **Psychocentrum – manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina**
- **Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR**

Světlá nad Sázavou

- **Sociální centrum města Světlá nad Sázavou** - pečovatelská služba, domov důchodců - domov pro seniory
 - Žřizovatelem Domova pro seniory je město Světlá nad Sázavou, domov má v současné době 115 obyvatel. V domově pracuje 58 členný personál
- **Oblastní charita Havlíčkův Brod – eNCéčko nízkoprahové centrum pro děti a mládež Světlá nad Sázavou**
- **Občanská poradna**
- **Mateřské centrum Rolníčka**

Habry

- **Domov ve Zboží (Habry)** - domov pro osoby se zdravotním postižením (muže)
 - Do cílové skupiny patří osoby od 19let s mentálním postižením a vedle mentálního postižení také s tělesnou nebo smyslovou vadou, které potřebují ústavní péči, nikoli však léčebnou péči v

lůžkovém zdravotnickém zařízení. V současné době je služba poskytována pouze mužům, po zajištění provozních podmínek je cílem přijímat i ženy. Kapacita zařízení je 60 uživatelů.

Ledeč nad Sázavou

- **Domov Háj** - domov se zvláštním režimem
 - o V domově jsou poskytovány služby pro osoby se zdravotním postižením, které mají sníženou soběstačnost a jejich situace vyžaduje pravidelnou pomoc další osoby. Kapacita domova je 80 uživatelů
- **Dům s pečovatelskou službou Ledeč nad Sázavou** - pečovatelská služba
- **Petrklíč** - denní stacionář pro děti a mládež s mentálním a kombinovaným postižením Ledeč nad Sázavou
- **Sociálně terapeutická dílna Ledeč nad Sázavou**
- **Mateřské centrum Ledňáček**
- **Háta, o.p.s.** - sociální péče a sociální integrace, potravinová banka
- **Terénní pečovatelská služba Ledečsko, z.ú.**

Břevnice

- **Domov se zvláštním režimem**

Lipnice nad Sázavou

- **Oblastní charita Havlíčkův Brod** – pečovatelská služba

Golčův Jeníkov

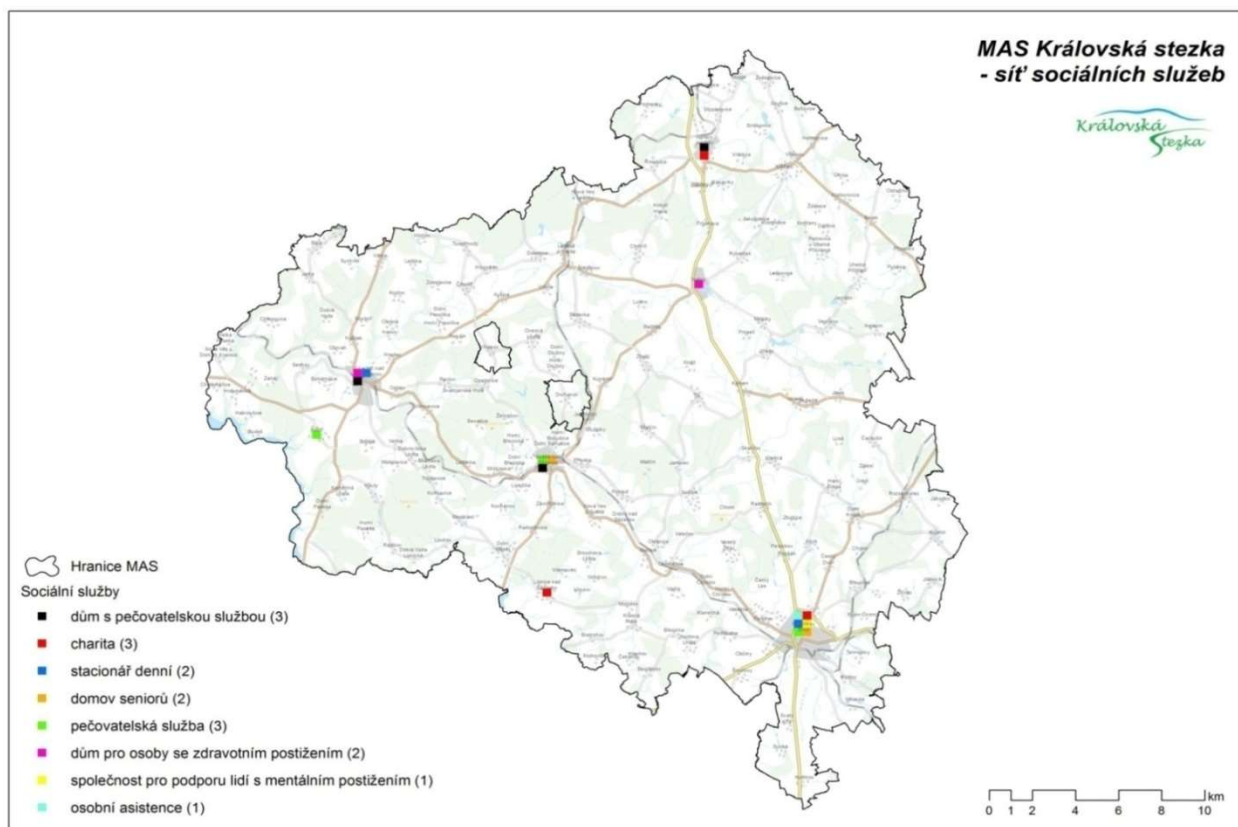
- **Oblastní charita Havlíčkův Brod** - Dům s pečovatelskou službou (21 jedno a dvoupokojových bytů)
- **Charitní ošetrovatelská služba**

Kožlí

- **Pečovatelská služba**

Sociální podniky se nachází v území MAS dva – Semitam s.r.o. a Fokus Vysočina, s.r.o. Sociální podnikatelské aktivity prospívající společnosti a hrají důležitou roli v místním rozvoji. Často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Zisk je z větší části použit pro další rozvoj sociálního podniku. Důležité je dosahování zisku i zvýšení veřejného prospěchu. MAS Královská stezka již spolupracovala s firmou Semitam s.r.o. na pořádání několika kulturních akcí (divadelní festival, gastronomické festivaly). Byl jim mimo jiné dán i prostor k sebeprezentaci a prodeji vlastních výrobků.

Obrázek 21 - Síť sociálních služeb

Zdroj: MAS Královská stezka

Tabulka 9 - Sociální služby v obcích MAS Královská stezka

Obec název	Azylové domy - počet	Noclehárny - počet	Denní stacionáře - počet	Domovy pro osoby se zdravotním postižením - počet	Domovy pro seniory - počet	Chráněné bydlení - počet	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - počet	Sociální poradny - počet
Habry	0	0	0	1	0	0	0	0
Havlíčkův Brod	1	0	2	0	2	2	1	3
Ledeč nad Sázavou	0	0	1	1	0	0	0	0
Světlá nad Sázavou	0	0	0	0	1	0	1	1

Zdroj: Data poskytnutá od ČSÚ Jihlava (data k 30. 6. 2014)

Tabulka 10 - Celkový počet sociálních služeb na území MAS

Sociální	DS	DOZP	AD	CHB	S	NZDM	SP	DPS	DZR	Charita	PS	LDN
Celkový	3	2	1	2	3	2	3	4	2	3	2	2

Zdroj: Data poskytnutá od ČSÚ (data k 30. 6. 2014)

2.6 Sociálně vyloučené lokality

Problematika sociálního vyloučení a uvíznutí ve znevýhodněných oblastech představuje palčivou otázku, kterou nelze řešit pouze na regionální úrovni. Zapotřebí je systematického postupu podle koncepční strategie zaštiťované státem kooperujícím s podpůrnými fondy a institucemi EU. Řešení problematiky chudoby a sociálního vyloučení je zapotřebí řešit i na krajské úrovni, avšak s propojením se stejně laděnými snahami ČR a EU. Kraj Vysočina se snaží danou problematiku řešit, zastřešujícím dokumentem je Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Kraji Vysočina na období 2012 – 2017. Sociální vyloučení je definováno jako proces, kterým jsou jednotlivci i celé skupiny osob zbavováni možnosti zapojení se do sociálních, ekonomických a politických aktivit společnosti. Tento proces není jen důsledkem chudoby a nízkých příjmů, nýbrž i nízkého vzdělání, špatných životních podmínek, či diskriminace. S tímto procesem úzce souvisí i dlouhodobá nezaměstnanost (bohužel i dědičná), dále závislost na sociálních dávkách, nízká motivace změnit způsob života, život v odloučených lokalitách i špatné hygienické podmínky a s tím související špatný zdravotní stav. V Kraji Vysočina se sociální vyloučení týká především romské menšiny.

Dle Gabalovy zprávy z roku 2010 se na území Královské stezky ve městě Havlíčkův Brod nacházela 1 sociálně vyloučená lokalita, kde z celkového počtu 550 Romů jich žilo v této lokalitě 19. Jednalo se o dva obecní domy situované blízko centra města, které měly 16 bytů většinou o velikosti 1 + kk. Dle odhadu pracovníků obcí s rozšířenou působností a poskytovatelů sociálních služeb žili také Romové ve městě Světlá nad Sázavou. Avšak podle terénních sociálních pracovníků nebyl žádný z celkového počtu 80 Romů začleněn do sociálně vyloučené lokality. Občany či jinými poskytovateli sociálních služeb to bylo však vnímáno opačně.

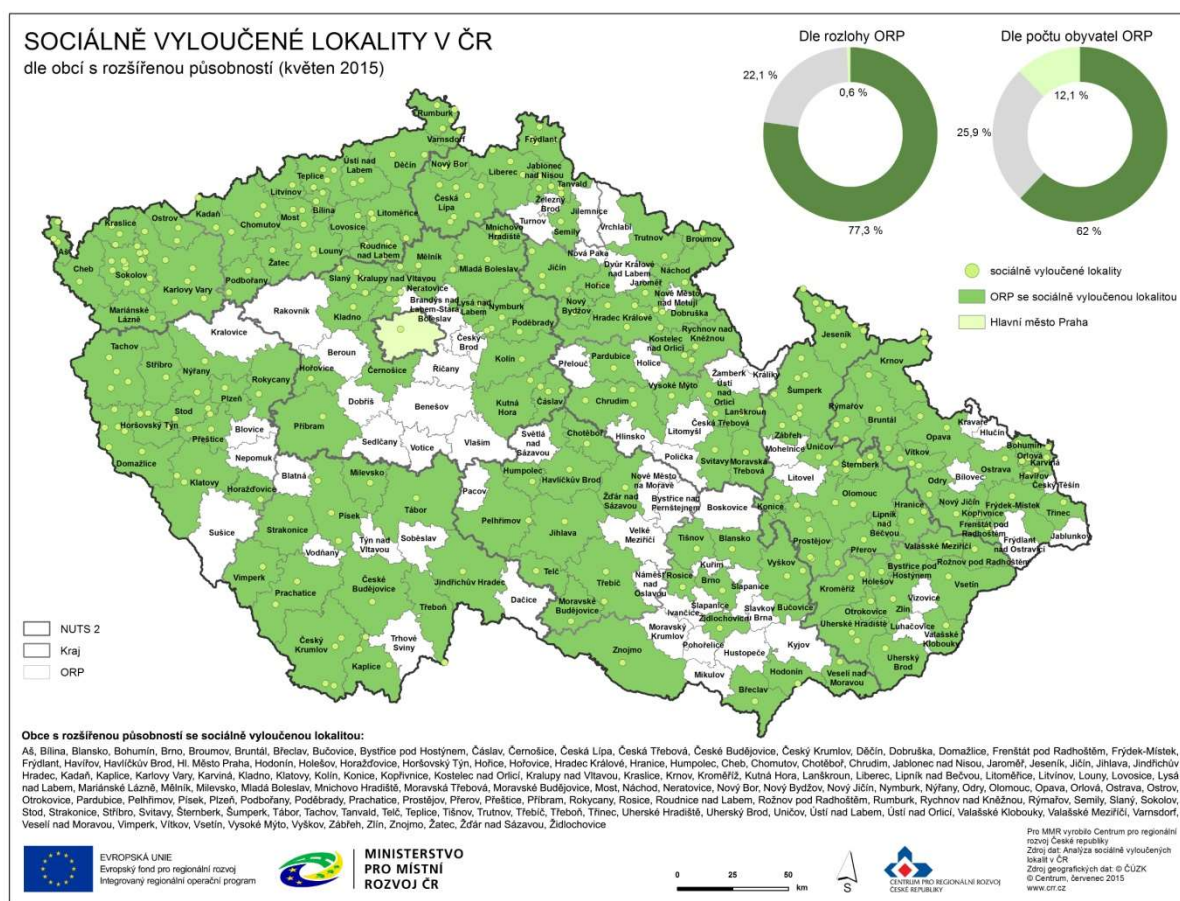
Podle nynější nejnovější Gabalovy studie aktualizované ke květnu 2015 byla opět identifikována 1 sociálně vyloučená lokalita na území Havlíčkova Brodu. Dále byly definovány i takové sociálně vyloučené lokality, které však nevyhověly její definici (většinou šlo o malé lokality s počtem osob menším než 20). To platí pro Světlou nad Sázavou. Odhady byly založené na pozorování výzkumníků či místních aktérů. Je nutné mít na paměti, že neexistují stoprocentně spolehlivé oficiální statistiky. I přesto Světlá nad Sázavou nesplňuje definici sociálně vyloučené lokality dle Gabala, nacházejí se zde obyvatelé etnických menšin, kteří splňují znaky sociálního vyloučení či jsou sociálním vyloučením ohroženi.

V rámci MAS Královská stezka se také nachází sociálním vyloučením ohrožené ženy, a to ty, které opustí po výkonu trestu věznicí ve Světlé nad Sázavou. K datu 1. 8. 2014 je počet žen v dané věznicí roven číslu 632. Odsouzené se sice během pobytu v nápravném zařízení vzdělávají a jsou zaměstnané, avšak po opuštění prostoru věznice netuší, co bude dál. Nemálo z nich je i zadluženo, nemá bydlení, příjem, ani rodinu. V důsledku toho se dostávají do velice svízelné situace. Důležité je nepanikařit a začít řešit jedno po druhém, avšak velké procento žen je postiženo sociálně patologickými jevy a nedokážou navázat na „normální život“ a dostávají se do nepředstavitelných životních podmínek a svým jednáním mohou ohrozit i tamější obyvatele.

Koncepce práce s odsouzenými ve Světlé nad Sázavou prochází vývojem a zohledňuje specifické charakteristiky a odlišnosti odsouzených žen. Důležité místo v programu zacházení mají aktivity, kdy mohou odsouzené ženy uplatnit své přirozené schopnosti a dovednosti. Jde například o hudební kroužek a sportovní aktivity, dále o ruční práce či zahradnictví. Věznice také pořádá veřejná vystoupení včetně výjezdů mimo věznici. Praktické uplatnění výrobků v podobě oblečků a hraček pro děti z dětských domovů dodávají těmto aktivitám na opravdovosti a odsouzeným poskytují cennou pozitivní zpětnou vazbu. Z dalších aktivit je to například keramický kroužek, výuka cizích jazyků a práce s počítačem.

V rámci speciálně výchovných aktivit, kterým se věnují psychologové, speciální pedagogové, sociální pracovníci a vychovatel-terapeut, probíhá skupinová práce s osobami drogově závislými, s recidivistkami, odsouzenými majícími problémy s komunikací i s agresivními sklony. Příprava odsouzených žen na výstup je soustředěna do výstupních oddělení. Smyslem je příprava na občanský život, tedy osvojení si sebeobslužných činností, doplnění často nedostatečného vhledu do sociálně-právních skutečností a rozvoj širšího společenského rozhledu.

Tabulka 11 - Obce s výskytem identifikovaných sociálně vyloučených lokalit na území ČR

Zdroj: Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR, květen 2015

2.7 Cestovní ruch

Ačkoliv je region MAS Královské stezky obdařen historickými, přírodními i kulturními památkami a zajímavostmi, není regionem, který by byl hojně navštěvován turisty. Výčet historických památek, příloha č. 3, potvrzuje turistickou bohatost území MAS, která by se dala efektivněji využít. Spektrum historických i přírodních památek stulených v malebné krajině lesů a polí nabízí pro turisty mnoho zajímavých míst. Přesto je však region MAS turisty spíše opomíjen, ačkoli zde vede hustá síť pěších i cykloturistických tras. Region by potřeboval i lépe propojenou infrastrukturu a lépe korigované informační portály, kde lze najít informace o možnostech ubytování, stravování, či kulturního nebo sportovního vyžití. Některé kulturní památky regionu zůstávají i přes svou jedinečnost skryty a bez povšimnutí. K jejich efektivnímu využití by bylo zapotřebí financí k jejich rekonstrukci, propagaci a vytvoření naučných a praktických programů, které by přilákaly veřejnost, a to nejen turisty z jiných lokalit, nýbrž i místní. Zapojení místních obyvatel a posílení jejich vztahu ke kulturnímu dědictví (i lokálnímu) je též důležitou potřebou regionu. Podkladovým materiálem pro tuto část strategie je Strategie rozvoje cestovního ruchu MAS Královská stezka, která se tvořila v letech 2011-2013, dále setkání se starosty, podnikateli v ČR a kulaté stoly. Podněty ke zatraktivnění území MAS Královská stezka vzešly dále z veřejného průzkumu mezi návštěvníky, z osobních rozhovorů a dotazníků rozeslaným městům, obcím, podnikatelům, NNO, popřípadě jiným subjektům činných v cestovním ruchu.

Turistické trasy

Územím MAS prochází všechny druhy turistických stezek a turistika a cykloturistika je hlavním potenciálem a devizou území.

Hlavní turistické značky v území MAS:

- **červená – dálkové nebo hřebenové trasy** - Chřenovice – Ledec – Světlá n/S – Nová ves u Světlé – Okrouhlice
- **modrá – významnější trasy** - Leškovice – Nejepín – Jilem – Horní Krupá – Knyk - Kraborovice – Uhelná Příbram; Leština u Světlé – Kynice – Číhošť – Prosíčka
- **zelená – místní trasy** - Golčův Jeníkov – Leškovice – Uhelná Příbram – Sedletín – Rozsochatec – Ledec n/S – Trpišovice – Dolní Město – Lipnice n/S – Okrouhlice
- **žlutá – krátké trasy, spojovací cesty, zkratky** - Ledec – Vilémovice – Pavlov – Přiseka – Světlá n/S – Pohled – Malčín – Skuhrov – Olešná

Cyklotrasy

Územím MAS prochází jedna cyklotrasa II. třídy a osm cyklotras IV. třídy.

Mimo značených cyklotras regionem prochází i velké množství neznačených tematických cyklotras.

- **Značené cyklotrasy II. třídy**
Cyklotrasa č. 19 Posázavská cyklotrasa - Lísek – Nové Město n. Mor. – Žďár n.Sáz. – Havlíčkův Brod – Zruč n.Sáz. – Týnec – Davle
- **Značené cyklotrasy IV. třídy**
Cyklotrasa č. 0097 Chlístovice – Úmonín – Petrovice – Tasice
Cyklotrasa č. 4153 Třemošnice – Borek – Uh. Příbram – Havl. Brod – Štoky
Cyklotrasa č. 4155 Vilémov – Habry – Nová Ves u Světlé – Lipnice – Humpolec
Cyklotrasa č. 4156 Ledec n/S – Chotěboř – H. Borová – Vepřová – V. Losenice – Sázava
Cyklotrasa č. 4157 Rušínov – Chotěboř – Havl. Brod – Polná
Cyklotrasa č. 5127 Radostín, rozc.- Ždírec n. D. - Maleč – Běstvina – Golčův Jeníkov
Cyklotrasa č. 4234 Mladotice - Kněžice - Spytice

Stezka poznání

Naučná stezka měří cca 130 km, propojuje území tří MAS a vede z Chotěboře do Humpolce. Součástí naučné stezky jsou naučné tabule, směrové tabule a odpočívadla. Stezka poznání propojuje 22 obcí a měst v Kraji Vysočina prostřednictvím celkem 52 zastávek. Je zde umístěno i 7 „kešek“ pro milovníky geocachingu.

Stanoviště stezky poznání v regionu MAS Královská stezka:

1. Stanoviště č. 15 a 16 – Vepříkov
2. Stanoviště č. 17 – Miřátky
3. Stanoviště č. 18 – Jilem
4. Stanoviště č. 19 – Čachotín
5. Stanoviště č. 20 – Rozsochatec
6. Stanoviště č. 21 – Skuhrov
7. Stanoviště č. 22 – Lučice
8. Stanoviště č. 23 – Světlá nad Sázavou

Cyklostezky

Havlíčkův Brod

- Areál Plovárenská – 687 m (podél řeky Sázavy a sportovního areálu)
- Havlíčkův Brod – Šmolovy – v délce 2 100 m (při hlavní komunikaci I. 38)

Světlá nad Sázavou

- Stezka vede ze Světlé nad Sázavou do Smrčné (podél řeky Sázavy)
- V průběhu své délky využívá i vedlejší komunikaci (cca 700 m), po které se ale dá jet bez problémů
- 2100 m od začátku vede po stávající komunikaci + 1 300 m tvoří nový úsek (3. Etapa)

Ledeč nad Sázavou

- Cyklostezka v délce 2 000 m
- Oficiálně není cyklostezkou, neboť nebyly splněny požadavky na omezení rychlosti a dopravy

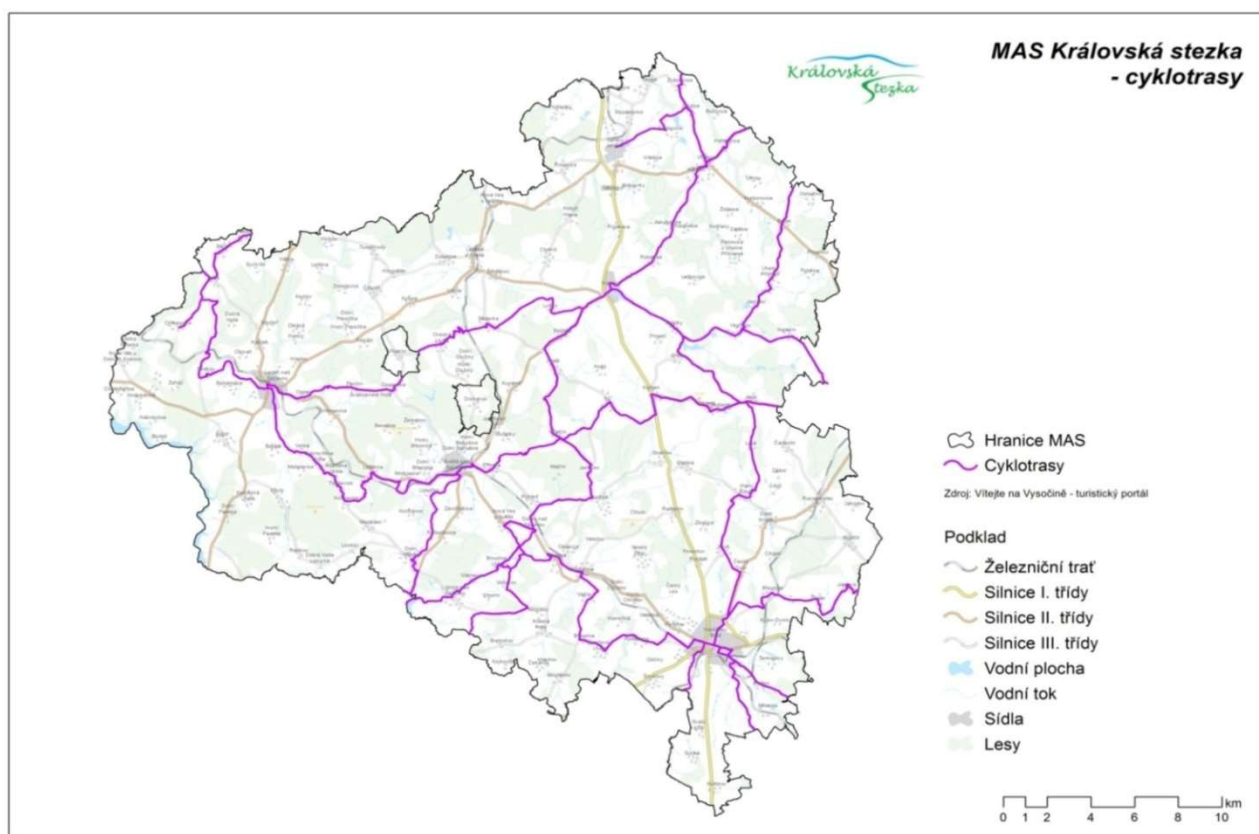
Horní Krupá + Dolní Krupá

- Spojnice mezi obcemi Horní a Dolní Krupá
- Délka cyklostezky je 1 400 m

Všechny výše uvedené, kromě stezky v Ledči nad Sázavou, jsou oficiálně označeny jako cyklostezky. Podél všech se nacházejí místa pro odpočinek. Hlavním záměrem v budování cyklostezek je propojení celé trasy 19, tedy trasy, jež vede od soutoku Vltavy se Sázavou až po téměř pramen Sázavy. Další menší stezky jsou plánovány především v napojení na bezpečnost dopravy mezi obcemi.

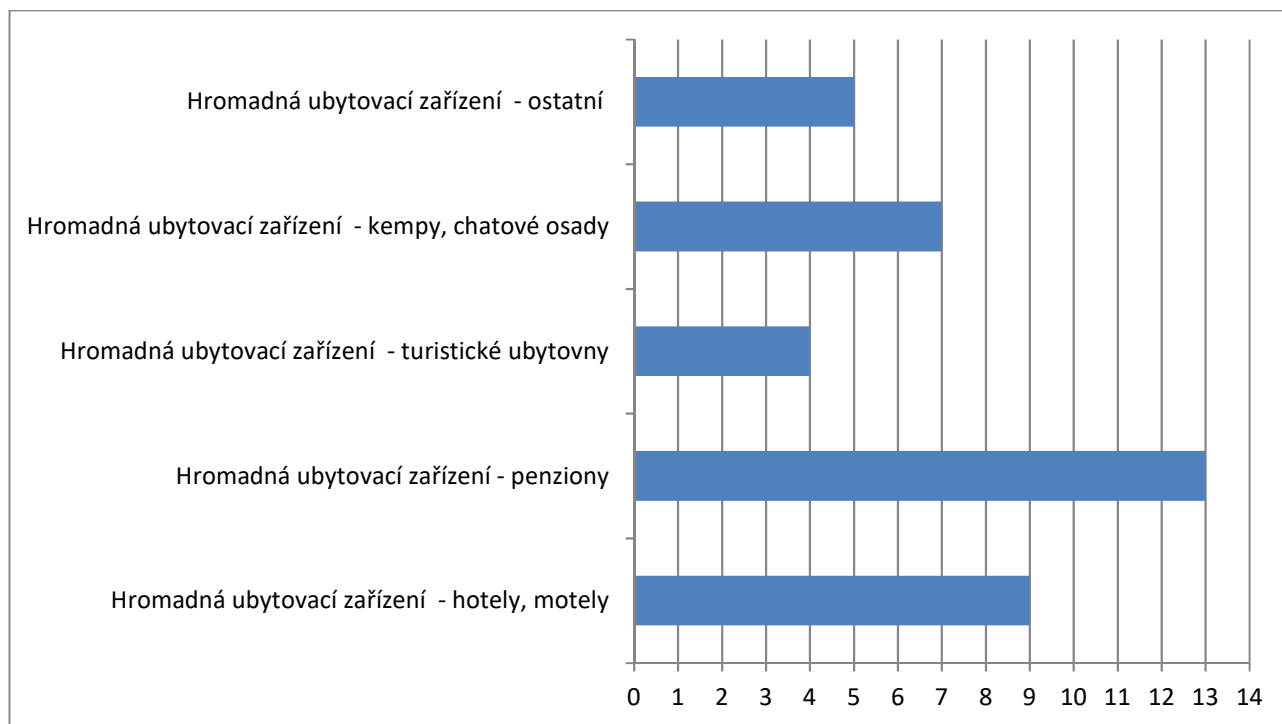
Rozvoj cykloturistiky a cyklodopravy je pro společnost žádoucí rovněž vzhledem k jejich prokazatelným socioekonomickým přínosům. Cestování na kole nejenže výrazně méně negativním způsobem ovlivňuje životní prostředí a jeho složky, ale rovněž přispívá ke zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva a obecně podporuje kvalitu jejich života.

Obrázek 22 - Cyklotrasy

Zdroj: Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Kraji Vysočina na období 2014-2020

Graf 8 - Hromadná ubytovací zařízení v MAS Královská stezka

Zdroj: ČSÚ, data k 31. 12. 2014

V regionu MAS Královská stezka se nachází několik informačních center:

- Turistické informační centrum Ledec nad Sázavou
- Turistické informační centrum Kytice Světlá nad Sázavou
- Turistické informační centrum Havlíčkův Brod
- Turistické informační centrum Golčův Jeníkov

Přehled historických památek (příloha č. 3) ukazuje, že region MAS Královská stezka zahrnuje lokality již ranně středověkého osídlení, což dokládají i středověká městská založení (Havlíčkův Brod, Ledec nad Sázavou, Habry, Golčův Jeníkov). Převážně venkovskému rázu lokality odpovídá i většina dochovaných kulturních památek, které jsou většinou charakteru lidové architektury či zbožnosti (statky, barokní kostely, kapličky, kříže, boží muka). Hlubokou tradici rolnictví a sklářství nelze z tváře tohoto regionu vymazat, ba naopak, lze ji ještě podtrhnout náležitou péčí o kulturní dědictví, hmotné i nehmotné. Z kulturních památek je jich většina zapsána na seznamu nemovitých památek, který vede Národní památkový ústav. Status národní kulturní památky má Štáflova chalupa v Havlíčkově Brodě a zřícenina hradu Lipnice nad Sázavou.

Graf 9 - Seznam kulturních památek podporovatelných v IROP na území MAS Královská stezka

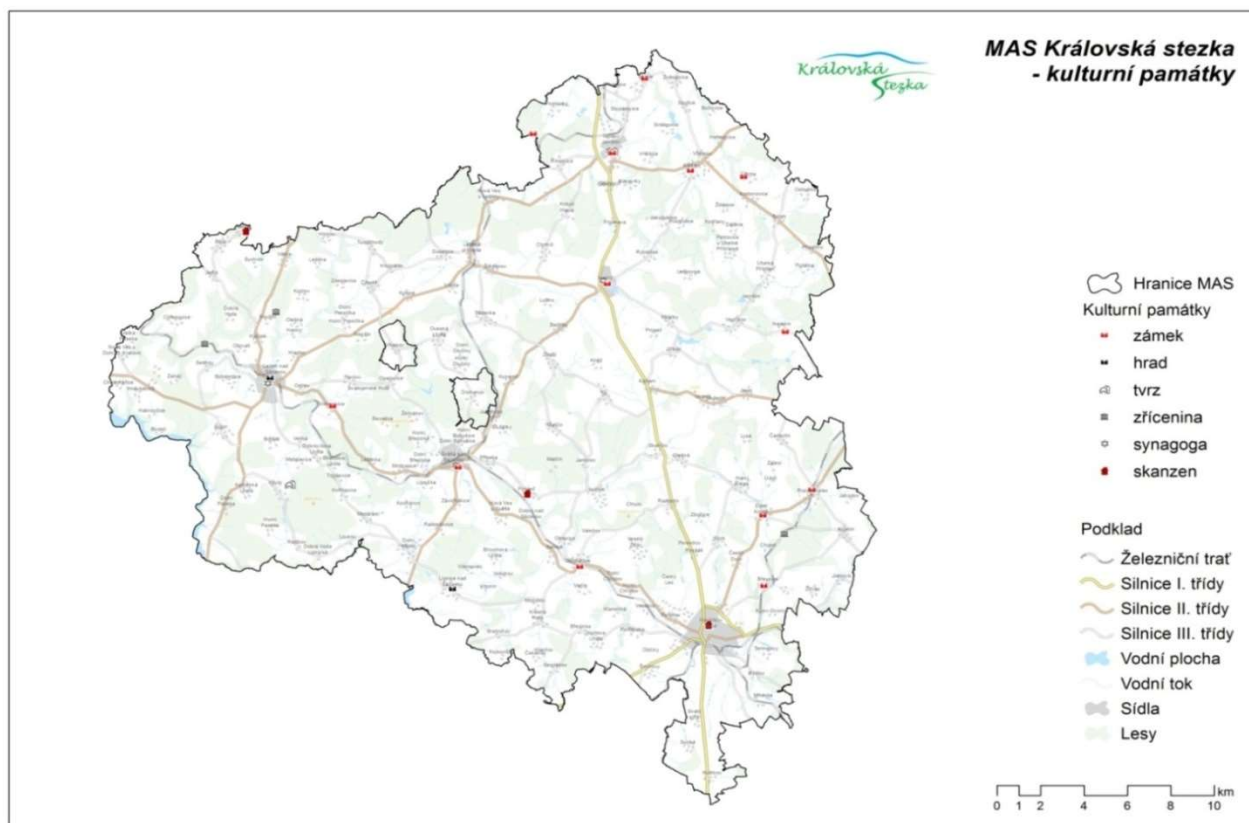
Národní kulturní památky podporovatelné z IROP - indikativní seznam	Dolní Město	Kostel sv. Martina
	Pohled'	Selské muzeum Michalův
	Tasice	Sklářský skanzen
	Loukov (Dolní Město)	Kostel sv. Markéty
Národní kulturní památky podporovatelné z IROP	Havlíčkův Brod	Štáflova chalupa
	Lipnice nad Sázavou	Hrad Lipnice N/S

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj

Obce cítí jako výraznou potřebu rekonstrukce kapliček, křížků, božích muk, kostelů a dalších památek, aby si zachovaly autentičnost a promlouvaly k místním lidem a turistům, tak jak před stoletím. Dále také chtějí nasměrovat lidi k zajímavým místům historickým i přírodním a zpřístupnit je. Podnikatelé se spíše zaměřují na infrastrukturu, která už usměrní turisty k památkám a přírodním zajímavostem. Podnikatelé chtějí rekonstruovat a zvyšovat kvalitu ubytovacích a stravovacích služeb, dále chtějí zřizovat nebo vybavovat půjčovny pomůckami pro trávení volného času, také chtějí vytvořit informační cedule, směrovníky a materiály, aby měli turistům co nabídnout a kam je navést. Také chtějí, aby vznikaly komplexní letáčky za region a nikoli pouze místo, chtějí pravidelné otevírací doby památek a samozřejmě, aby byly v dobrém stavu. Z nejvýznamnějších památek potřebuje výraznou obnovu například hrad Ledec n. S., hrad Lipnice n. S., zámky Světlá n. S., Golčův Jeníkov, Habry, Nejepec, Okrouhlice, Břevnice, Dolní Krupá, Úhrov, Skryje a dále nespočet kostelů a kapliček.

Všechny skupiny obyvatel považují za stěžejní zaměření se na rodiny s dětmi a aktivní poznávací turistiku, tedy zejména na kvalitní cyklotrasy a stezky. Ty by umožnily turistům podívat po přírodních a kulturních památkách, ale i ke koupališti, na vyhlídku apod.

Graf 10 - Kulturní památky

Zdroj: www.pamatky-venkova.cz

Kulturní památky a muzea

- Tvrz v Golčově Jeníkově - galerie a muzeum
- Hrad Ledec nad Sázavou - muzeum
- Selské muzeum Michalův Statek v Pohledí - skanzen
- Sklářská huť Jakub - Tasice (místní část obce Bělá)- sklářský skanzen
- Zámek ve Světlé nad Sázavou – muzeum
- Štáflova chalupa - muzeum

Tabulka 12 - Přírodní památky v regionu MAS Královská stezka

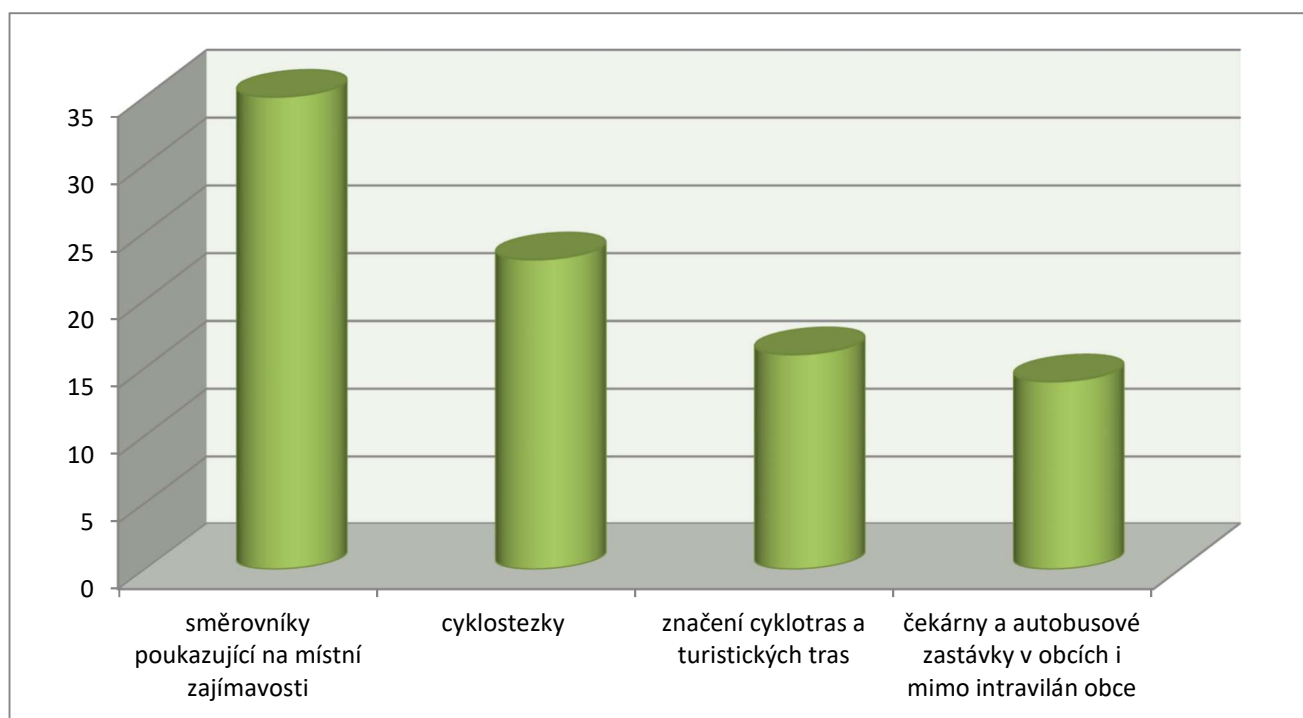
Druh přírodních památek	Výčet památek
Natura 2000	Želivka Havranka Břevnický potok
Zvláště chráněná území	Borecká skála – přírodní památka Pod Kazbalem – přírodní památka Havranka – přírodní rezervace Čertův kámen – přírodní památka Hroznětínská louka – přírodní památka Stvořidla – přírodní rezervace Velká a malá olšina – přírodní rezervace
Památné stromy	Březová alej u Kysibelského dvora - Habry Buk - Radostín Lípa 1 a 2 - Rozsochatec Smrk na Ronovci - Břevnice Buk v Boučí - Čachotín Jiřikova lípa - Kraborovice Lípa - Jilem Dřezovec - Kožlí Duby u Pavlíkovy hájovny - Vilémovice Lípa u Vlčkova mlýna a v Opatovicích, Dub a jilm v Dolní Březince - Světlá nad Sázavou Lípa ve Vrbici a Dobrnický dub - Leština u Světlé Tři buky u Tvrze Melechov na svahu vrchu Melechov - Kouty Vilémovický tis - Vilémovice
Přírodní parky	Doubrava Melechov

Zdroj: Dědictví Vysočiny, dostupné z <http://www.dedictvivysociny.cz/> (cit. dne 13. 9. 2012)

Zájem obyvatel v MAS o infrastrukturu cestovního ruchu

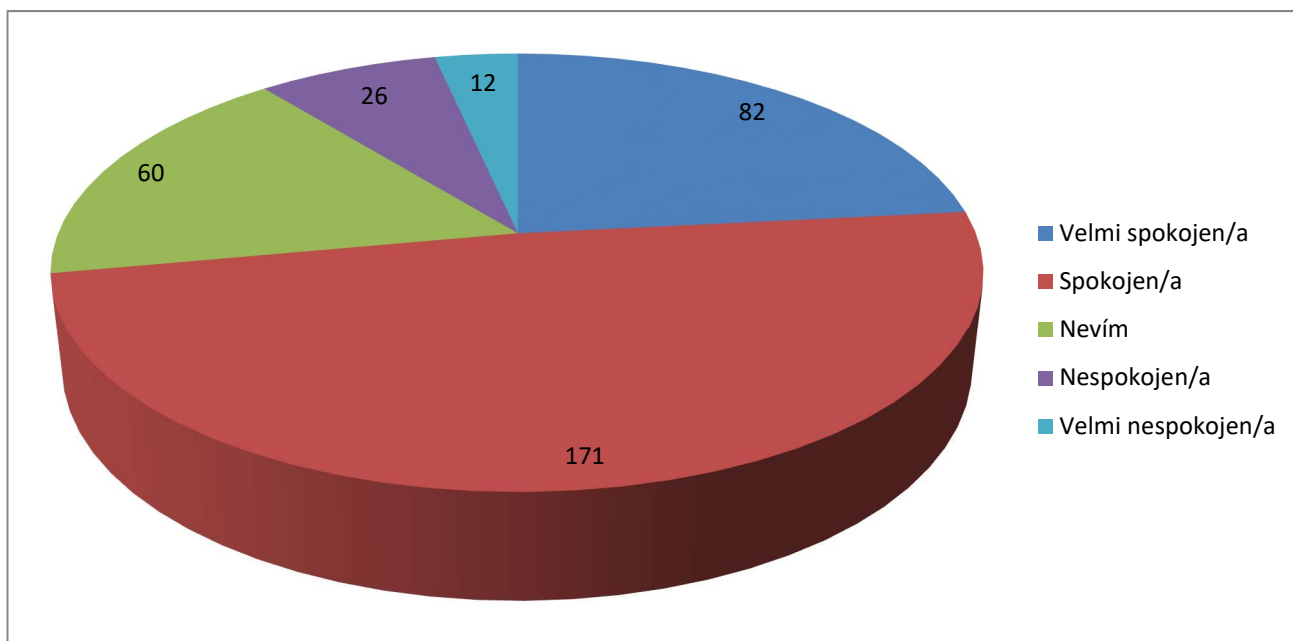
Při dotazníkových šetřeních a komunitních projednáváních v obcích v území MAS vyplynulo, že obyvatelé mají zájem o infrastrukturu pro cestovní ruch (viz graf níže).

Graf 11 - Infrastruktura pro cestovní ruch

Zdroj: Dotazníky pro občany a komunitní projednání

Graf 12 - Spokojenost s atraktivitou regionu

Zdroj: Dotazníky pro občany a komunitní projednání

2.8 Volný čas a infrastruktura v obcích

Rozvoj různorodě zaměřených zájmových aktivit občanů, tělovýchovy a sportu, realizovaných ve volném čase, vytváří podmínky pro zdravý životní styl a prostor pro vzdělávání a rekreaci. Jedním z významných prvků je participace občanů na utváření aktivního kulturního a komunitního života v obcích, čímž se přispívá k zachování tradic, zvyklostí a kulturního dědictví, včetně rozvoje volnočasových a sportovních aktivit.

Volný čas místních obyvatel je naplňován volnočasovými aktivitami pořádanými obcemi či zájmovými spolky, které v nich působí. Mezi tyto spolky v regionu MAS Královská stezka patří zejména sbory dobrovolných hasičů, rybářské spolky, včelařské spolky, myslivecké spolky či sportovní spolky – zejména fotbal (tělovýchovné a tělocvičné jednoty), svazy žen. Obce spolu se spolky pořádají plesy, zábavy, hasičské soutěže, rybářské výlovy či myslivecké leče, karnevaly, dětské dny, rozloučení s prázdninami a mnoho dalšího. Co se týče sportovních aktivit, lze jmenovat především turistiku a cyklistiku, pro které je zde ideální prostředí. Území protíná řada turistických tras a cyklotras všech obtížností. Začíná se postupně rozvíjet agroturistika a nově jsou vytvářeny hippostezky, běžecké stezky i naučné stezky.

Volnočasové aktivity v obcích, kulturní a komunitní život zajišťují především NNO. Jejich existence je pro posilování komunity zásadní. Zapotřebí je však jejich dostatečná podpora ze strany obcí i Kraje. Potřebným se však stále výrazněji jeví především zjednodušení legislativy byrokracie, která je po NNO a jejich reprezentantech nárokována. Sportovní vyžití spočívá spíše v osobní invenci. Jistým problémem jsou sportovní kroužky pro děti, které se nacházejí především ve městech, a nedostatečná dopravní dostupnost pak stěžuje dětem ze spádových oblastí dostupnost těchto aktivit. Dopravní dostupnost se váže i k sídlům úřadů a kulturním zařízením jako jsou divadla, kina apod. Divadlo a kino však člověk nenavštěvuje každý den a může si zajistit dopravu osobním automobilem. Dostupnost úřadů nahrazuje přítomnost pošty v malých obcích, proto je zapotřebí jejich zachování.

Sportoviště

- **Havlíčkův Brod - Kotlina** - vedle plaveckého bazénu a zimního stadionu nabízí areál Kotlina další možnosti sportovního vyžití. V areálu se nachází fitness centrum, solárium a squashové hřiště. Areál dále nabízí indoorcycling, aerobik, zumbu, alpinning, masáže a kurzy společenského tance.
- **Havlíčkův Brod - Sportovní areál na Losích** - sportoviště se nachází nedaleko od centra města na břehu řeky Sázavy. Areál nabízí fotbalový stadion, který využívá FC Slovan. Vedle fotbalového stadionu bylo v roce 2008 vybudováno hřiště s umělým trávníkem třetí generace. Areál nabízí rovněž několik tenisových kurtů, které je možno od roku 2011 využívat díky nafukovací hale rovněž v zimním období. Vedle těchto sportovišť je v Havlíkově Brodě možné navštěvovat různé posilovny a fitness centra.
- **Ledeč nad Sázavou - Kaskáda** - sportovní centrum s nabídkou spinningu, zumby, squashe a fitness.
- **Ledeč nad Sázavou** - TJ Sokol Ledec nad Sázavou – umělá lezecká stěna.
- **Borek - Hotel Harmonie** - víceúčelového sportoviště s možností hraní fotbalu, tenisu, volejbalu a nohejbalu.
- **Světlá nad Sázavou - Tenisový klub Sklo Bohemia** - provozování šesti antukových kurtů a pevné tenisové haly s umělým povrchem.
- **Světlá nad Sázavou - Sportovní zařízení města Světlá nad Sázavou**- pronájem ledové plochy, veřejné bruslení, regenerační služby (sauna, hydromasážní vana, posilovna), provoz zařízení na umělém povrchu Sport Court, in-line hokej, in-line bruslení, futsal, florbal, badminton, hokejbal, házená.
- **Kouty - Hotel Luna** - provoz tenisového kurtu a nabídka wellness služeb.

- **Habry** - víceúčelové hřiště, fotbalové hřiště, dětské hřiště.
- **Golčův Jeníkov** - víceúčelové hřiště, tenisový kurt.
- **Golčův Jeníkov** - fitcentrum Cafe fitness – možnost bodybuildingu, kruhový trénink, posilovna, regenerační služby (sauna, solárium).
- **Okrouhlice** - sportovní areál s antukovými kurty, fotbalovým hřištěm a hřištěm na beach volejbal.
- Víceúčelové hřiště – Bačkov, Bělá, Čachotín, Číhošť, Dolní Krupá, Dolní Město, Hněvkovice, Horní Krupá, Jilem, Kámen, Kamenná Lhota, Krásná Hora, Knyk, Kozlov, Kožlí, Leškovice, Leština u Světlé, Lipnice nad Sázavou, Lučice, Nová Ves u Světlé, Olešná, Ovesná Lhota, Podmoky, Příseka, Radostín, Rozsochatec, Sázavka, Sedletín, Skuhrov, Služátky, Tis, Uhelná Příbram, Vepřikov, Veselý Žďár, Vilémov, Ždírec

Koupaliště

- **Havlíčkův Brod** - plavecký bazén - je součástí sportovního areálu Kotlina, který se nachází na okraji parku Budoucnost. Sportoviště nabízí velký a malý bazén se slanou vodou, parní lázeň a suchou saunu.
- **Havlíčkův Brod** - venkovní koupaliště - areál se nachází v severní části města v blízkosti silnice I/34 (ulice U Cihláře). V letních měsících nabízí standardní plavecký bazén a bazén s vodními atrakcemi jako jsou: divoká řeka, perličky, masážní hříbek, skluzavky a dětské brouzdaliště.
- Koupaliště **Kožlí** včetně kempu
- Ředkovský rybník u **Babic** včetně kempu
- Rybník v **Horní Krupé**

Hokejové plochy a kluby

- **Havlíčkův Brod** - zimní stadion je součástí **areálu Kotlina** a je zároveň domovským ledem HC Rebel, který v současné době hraje 1. hokejovou ligu. Stadion nabízí 4000 míst, z toho 700 míst k sezení. Dále je stadion k dispozici občanům města k rekreačnímu bruslení.
- **Světlá nad Sázavou** - **Sportovní zařízení města Světlá nad Sázavou** – pronájem ledové plochy, veřejné bruslení, hokej.
- **Ledeč nad Sázavou** - **Zimní stadion Atos arena** - pronájem ledové plochy, veřejné bruslení, hokej, krasobruslení.

Fotbalová hřiště a kluby

- Havlíčkův Brod, Veselý Žďár, Pavlov, Dolní Město, Ledec nad Sázavou, Lipnice nad Sázavou, Leština u Světlé nad Sázavou, Světlá nad Sázavou, Golčův Jeníkov, Kouty, Kožlí, Rozsochatec, Habry, Hněvkovice, Lučice, Okrouhlice, Vilémov, Kamenná Lhota, Tis

Kino

- Kino **Kulturní dům Ostrov a klub OKO** Havlíčkův Brod
- Kino Světlá nad Sázavou

Letní kino v rámci projektu **Cestující kinematograf** cestuje po různých obcích MAS.

Divadlo

- Kulturní dům Světlá nad Sázavou
- Hrad Ledec nad Sázavou
- Kulturní dům Ostrov Havlíčkův Brod
- Divadelní spolek ve Vilémovicích
- Letní amfiteátr v Lipnici nad Sázavou

Knihovny včetně poboček

V Havlíčkově Brodě je celkově 9 knihoven a poboček, přičemž v Havlíčkově Brodě je Krajská knihovna Vysočiny. Jedná se o příspěvkovou organizaci, která nabízí univerzální knihovní fondy a představuje regionální centrum knihovnických, bibliografických a informačních služeb pro síť veřejných knihoven Kraje Vysočina. Tato knihovna je zřizována krajem a zároveň plní funkci městské knihovny Havlíčkův Brod. Knihovna je otevřena každý den v týdnu a nabízí výpůjční i informační služby. Představuje však také středisko vzdělávání prostřednictvím Univerzity volného času.

V menších městech oblasti poskytují čtenářské výpůjční i informační služby městské knihovny. Tak je tomu ve Světlé nad Sázavou, v Ledči nad Sázavou, v Golčově Jeníkově i v Habrech. Tyto knihovny mají své pobočky i v přidružených místních částech, kde nabízejí výpůjční služby a metodickou pomoc lokálním knihovnám (např. Metodické oddělení knihovny v Ledči nad Sázavou).

Obce regionu MAS také nabízejí výpůjční knihovní služby, a to v místních veřejných knihovnách. Ty se nacházejí ve většině obcí regionu a bývají otevřeny jeden či dva dny v týdnu. Svůj stálý fond obohacují i prostřednictvím meziknihovnických výpůjček.

Pošty

V území MAS jsou prozatím fungující pošty v Číhošti, Havlíčkově Brodě, Dolní Krupě, Dolním Městě, Golčově Jeníkově, Habrech, Hněvkovicích, Kamenné Lhotě, Kamení, Kožlí, Krásné Hoře, Ledči nad Sázavou, Lipnici nad Sázavou, Lučici, Okrouhlici, Rozsochatci, Sázavce, Skuhrově, Světlé nad Sázavou, Tisu, Uhelné Příbrami a Vilémově. V některých obcích již pošta přechází pod správu obce (obec Kámen).

Obchody

Obchody se základním zbožím a potravinami jsou rovnoměrně rozloženy v území. Síť prodejen tu v nejčastější podobě provozuje jednota COOP, v některých místech ale i soukromé osoby a podnikatelé. V obcích, kde nefunguje kamenná prodejna, starostové většinou zajišťují pojízdnou prodejnu, která pravidelně (např. 1x týdně) zajíždí i do místních částí větších měst a obcí.

Restaurace

V území MAS funguje 11 rychlých občerstvení, 38 restaurací bez kuchyně, 52 restaurací s kuchyní, 29 restaurací, které jsou součástí ubytovacího zařízení, 13 cukráren, 4 čajovny a 7 kaváren. Frekvence posledních tří jmenovaných je pouze v největších městech území MAS.

Smuteční síně

Smuteční síně v území MAS jsou pouze dvě a to v Havlíčkově Brodě (obnovená v roce 2014) a v Ledči nad Sázavou.

Internet a wifi provozované obcí

Internet (veřejný) a wifi provozovaná obcí jsou v obcích Břevnice, Havlíčkův Brod, Kunemil, Ledec nad Sázavou, Okrouhlice, Radostín, Světlá nad Sázavou, Trpišovice a Uhelná Příbram. Obyvatelé obcí pak mají vlastní smlouvu s různými poskytovateli internetu.

Obecní rozhlas

Téměř ve všech obcích v MAS Královská stezka funguje veřejný rozhlas. Výjimku tvoří pouze obce Borek, Heřmanice, Hněvkovice, Hradec, Knyk, Kozlov, Kynice, Okrouhlice, Ostrov, Vilémovice a Zvěstovice, kde funguje

předávání informací například prostřednictvím SMS zpráv občanům, kteří mají zájem se dozvědět o aktuálním dění.

Kabelová televize

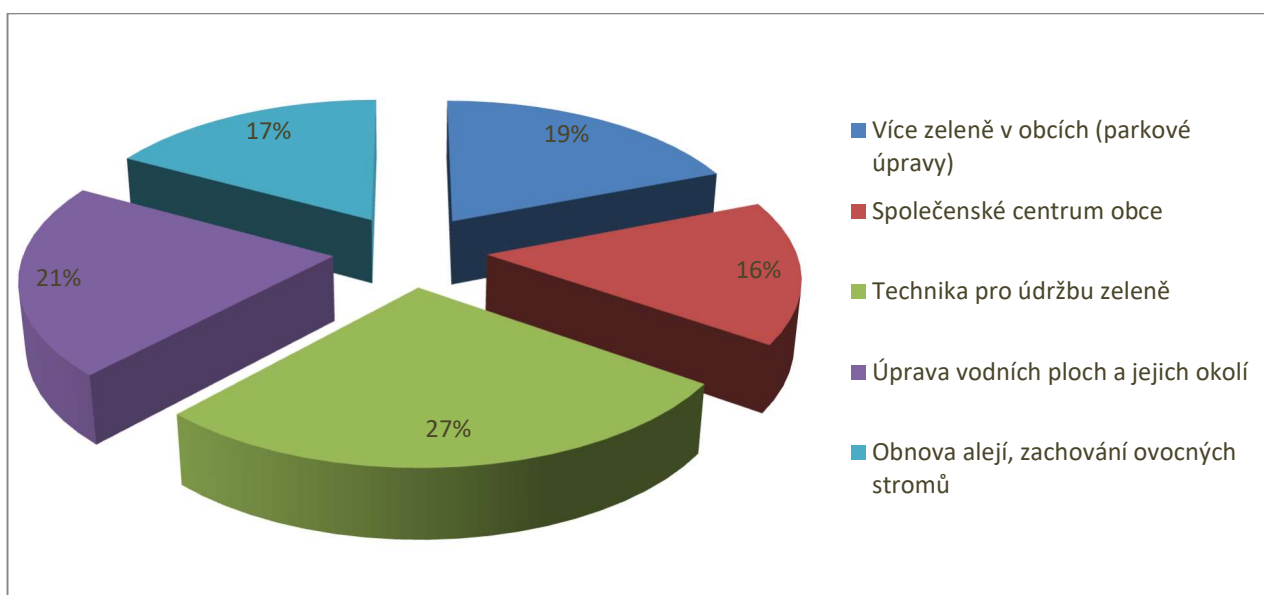
Kabelovou televizi provozují v území MAS pouze města Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou a Ledeč nad Sázavou.

Byty

V panelových domech v území MAS žije jen cca 11 – 12 % obyvatel. Území je typické pro rodinné domy na menších vesnicích a panelové domy jsou ve výstavbě pouze ve větších městech (Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou, Ledeč nad Sázavou, Golčův Jeníkov a Vilémov). Na vesnicích se panelové domy objevují pouze zřídka a především ve vesnicích, kde fungovaly nebo fungují zemědělská družstva.

Obyvatelé účastníci se komunitních projednání a dále zástupci byli dotazováni na infrastrukturu v obci. Mohli také podat návrhy na její zlepšení. Graf níže poukazuje na rozložení odpovědí při zjišťování podnětů ke zlepšení vzhledu obce.

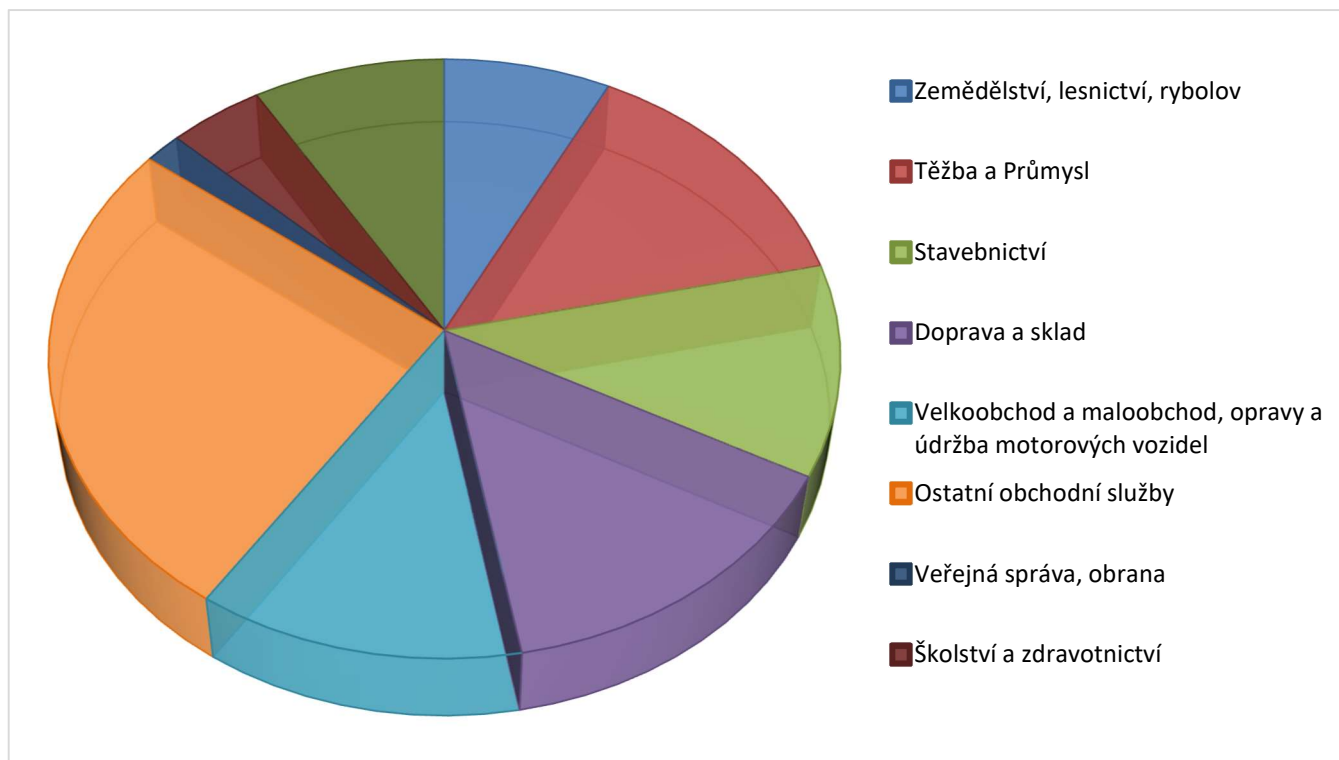
Graf 13 - Zlepšení vzhledu obcí

Zdroj: Dotazníky pro občany a komunitní projednání

2.9 Ekonomické podmínky území

Graf 14 - Podnikatelské subjekty v území MAS

Zdroj: Data poskytnutá od ČSÚ Jihlava (data k 30. 6. 2014)

Význam primárního sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství; těžba a dobývání) se v české ekonomice dlouhodobě zmenšoval. Zatímco v roce 1993 se na celkovém výkonu ekonomiky podílel 7,3 %, v roce 2013 jeho podíl na výkonu dosahoval už jen 3,6 %. Počet zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybářství se mezi roky 1993 a 2013 snížil o 114,7 tisíc osob, těžbu a dobývání opustilo 60,3 tisíc pracujících.

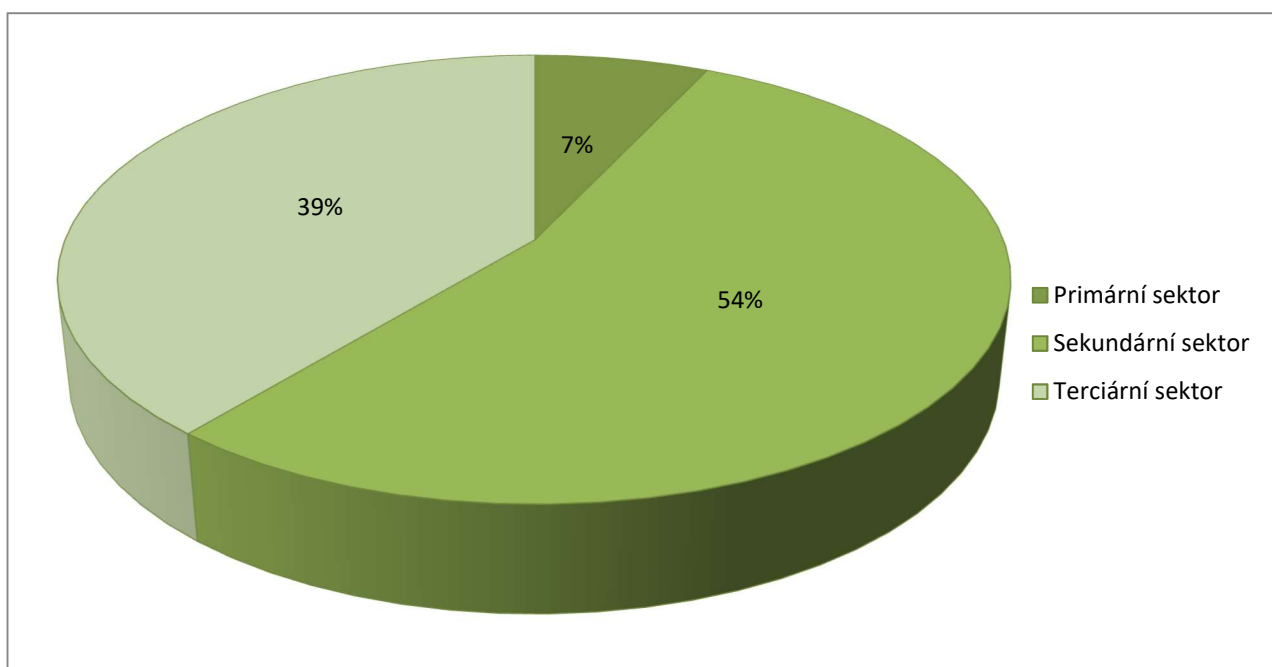
Pokles zaměstnanosti v zemědělství a průmyslu byl kompenzován nárůstem počtu pracujících v odvětvích služeb. Za dvacet let vzrostla zaměstnanost v sektoru služeb téměř o půl milionu, přestože v odvětvových oddílech zdravotnictví a sociální péče je zaměstnanost nižší než v EU. Týká se to jak zdravotní péče, tak pobytových služeb sociální péče a hlavně ambulantních a terénních sociálních služeb.

Odvětvové sekce sekundárního sektoru jsou v ČR zastoupeny silněji, než je průměr EU. Markantní je to zejména v případě zpracovatelského průmyslu, ve kterém podíl všech pracujících ve věku 15-64 let dosahoval za Českou republiku 26,3 %, vůbec nejvíce ze všech zemí EU.

Nejvíce zaměstnaných v ČR tedy pracuje ve službách, kde je zaměstnáno cca 56 % ekonomicky aktivních obyvatel, dále pak v průmyslu (cca 40 %) a nejméně v zemědělství, které zaměstnává necelá 4 % obyvatel ČR.

MAS Královská stezka se od trendu ČR trochu liší. Největší podíl v zastoupení tvoří sektor sekundární, tedy sektor zpracovatelského průmyslu. Oproti tomu nejmenší podíl zaujímá sektor primární (zemědělství, lesnictví, rybářství, těžba a dobývání). Procentuální zastoupení sektorů znázorňuje graf níže.

Graf 15 - Hospodářská prosperita území

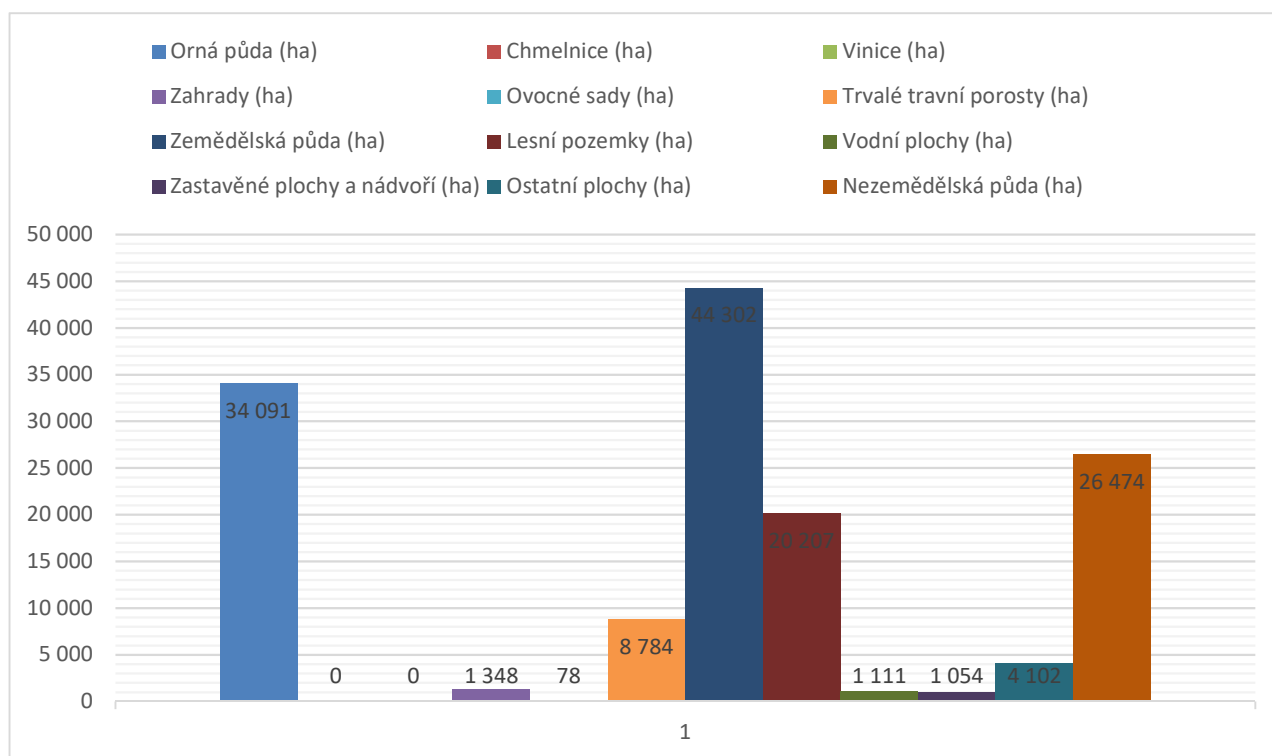

Zdroj: ČSÚ, data k 30. 6. 2014

Zemědělství

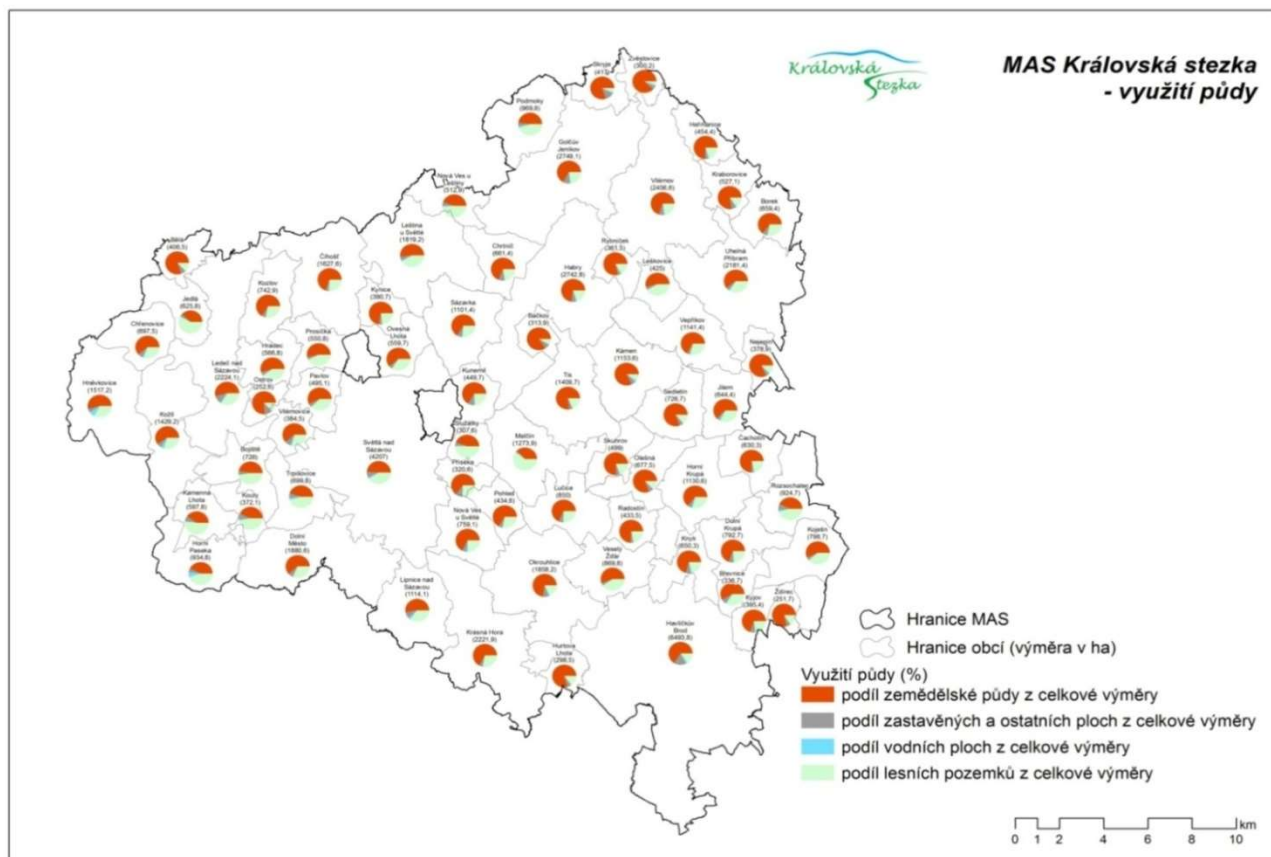
Okolí Havlíčkova Brodu je tradiční zemědělskou oblastí. V minulosti docházelo k intenzivnímu využívání zemědělské půdy, což vedlo k jejímu znečištění v důsledku hnojení. V půdě a rovněž ve vodě se tak objevují fosfáty a jiné látky. V posledních letech se rozmáhá rovněž trend ekologického zemědělství. V roce 2006 činil podíl ekologicky obhospodařované půdy v okrese Havlíčkův Brod cca 0,5 %, v roce 2011 to již byla necelá 4 %, v roce 2014 činila plocha 5 % a lze předpokládat, že tento trend bude pokračovat i v budoucnosti. Až 50 % ze zemědělské půdy MAS tvoří půda orná, která je tak také využívána. Potřebou regionu je dbání na ekologicky šetrné technologie a především na koncepční osevní plány, které dbají o dostatečné střídání vysetých plodin tak, aby nebyly na polnostech stále opakovány plodiny s kořenovým systémem, jenž nedokáže zabránit půdní erozi. Půdní eroze poté zapříčiňuje sesuvy půdy do center obcí, které jsou bezbranné. V území MAS je také vodní přehrada Želivka, jež je zásobárnou pitné vody pro velkou část okolí a Prahu, v jejím okolí je zemědělství velmi regulované.

Graf 16 - Využití půdy v území MAS

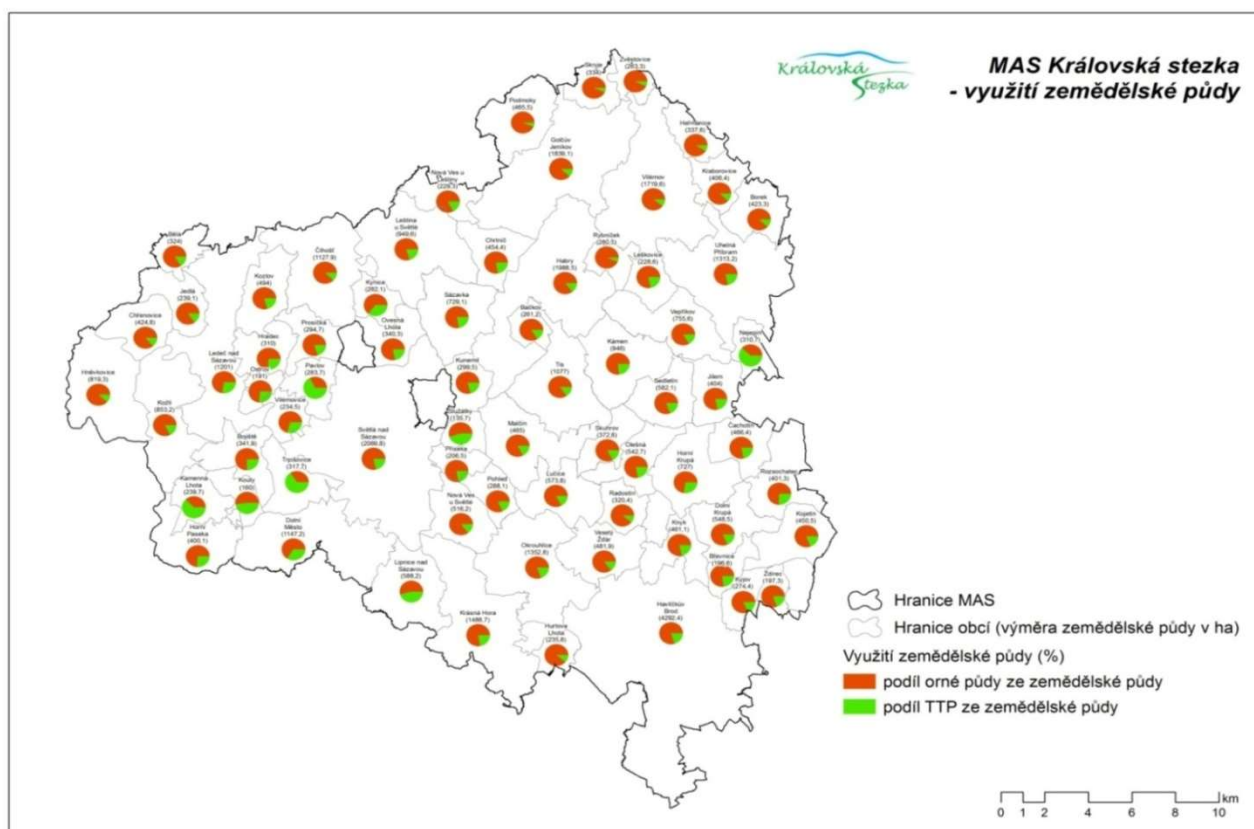
Zdroj: Data poskytnutá od ČSÚ Jihlava (data k 30. 6. 2014)

Obrázek 23 - Využití půdy

Zdroj: ČSÚ

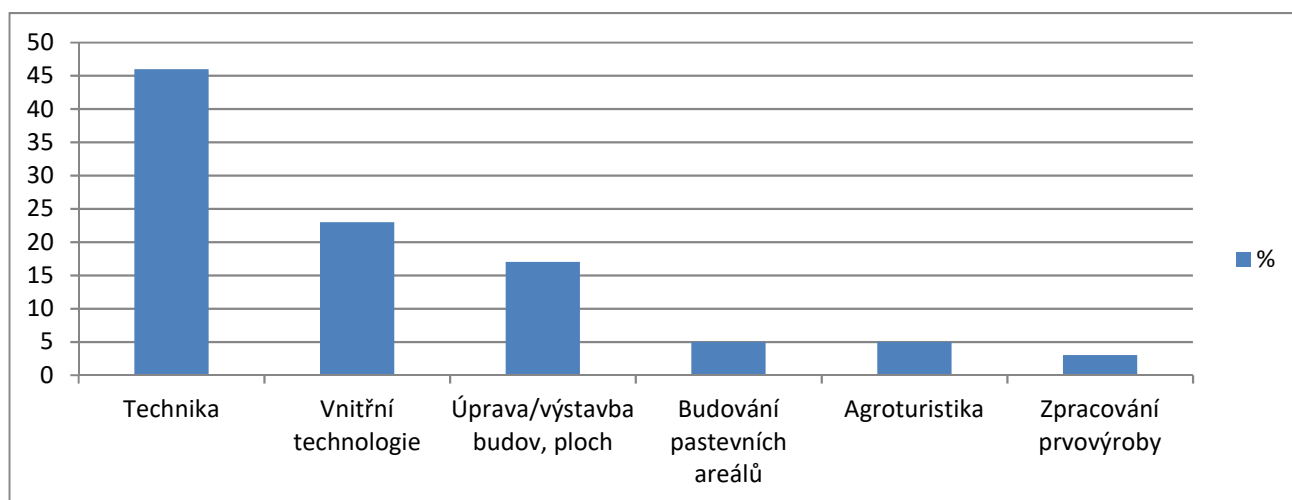
Obrázek 24 - Využití zemědělské půdy

Zdroj: ČSÚ

Z mapy uvedené výše je dobře znatelné, že území MAS má největší podíl využití orné půdy (z celkové zemědělské půdy). S výjimkou třech oblastí všude převládá více jak 50 % orná půda. Pro intenzivní zemědělství je třeba mechanizace a obnova techniky a sem také spadají především potřeby zemědělských podniků, jež jsou vyjádřeny grafem níže. Je třeba také dbát na vhodnou péči o krajinu při obhospodařování půdy.

Graf 17 - Potřeby zemědělských subjektů

Zdroj: Šetření MAS Královská stezka, kulaté stoly se zemědělci

Lesnictví

V lesním hospodářství jsou potřeby především na strojní mechanizaci a to velmi nákladnou, tak také na druhé straně finančně velmi nenáročnou. Obce a malí lesní hospodáři chtějí především obrovské stroje (v řádu jednotek a desítek milionů Kč) a podružně motorové pily, štěpkovače, drtiče (tedy desítek tisíc Kč). Lesní družstva mají potřeby velkých lesních strojů, úprav cest. V regionu je velké množství pil, které velmi dobře fungují a neprojevili zájem v rámci komunitního projednávání dále rozšiřovat výrobu (pila, štěpkovač, peletkovač, apod.). MAS v tomto případě řešila na komunitních projednáváních podporu lesních družstev a hospodářů spíše z pohledu konzultačního a poradenského a to především díky možnostem LEADERu a potřebám velkých drahých strojů do lesa či nákladných budování cest. U malé mechanizace zase byl identifikován problém přílišné administrace spojené s dotacemi a obce či lesní hospodáři si raději pořídí menší techniku bez dotace. Výsledkem jednání se subjekty hospodařícími v lesích vzešlo, že není potřeba podporovat techniku a cesty. MAS bude v lesích podporovat obnovu a výstavbu odpočívadel, rozhleden, infotabulí, stezek či lesních cestiček s můstky apod.

Odpady

V průběhu let významně klesá produkce nebezpečných odpadů. Na území kraje Vysočina není provozována žádná skládka nebezpečných odpadů. Nedaří se však snížit produkci komunálních odpadů, a to i přesto, že některé obce začínají s odděleným sběrem bioodpadů, který je dále využíván v kompostárnách nebo bioplynových stanicích. V Kraji Vysočina představuje skládkování komunálního odpadu jeden z nejčastějších způsobů nakládání s odpady. Postupně však dochází ke snižování množství odpadu ukládaného na skládky. Největší podíl materiálově využitelných složek z komunálních odpadů tvoří papír a lepenka, biologicky rozložitelné odpady, sklo, kovy a plasty. Komunální odpad z regionu MAS po roztrídění putuje na skládku AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. v Čáslavi. Jednalo se i o spalovně u Jihlavy, kam by bylo možné odpad z MAS svážet a likvidovat levněji, než skládkováním, ale emise by přinášely velké riziko pro životní prostředí. Potřebou regionu je osvěta o znovuvyužití odpadu nebo osvěta o možnostech celkového snížení odpadů a s tím související vybudování infrastruktury. Nesmí se zapomínat na zodpovědnost a osvětu lidí zpracovatelské, recyklační společnosti.

Sběrné dvory v území MAS jsou v Golčově Jeníkově, Havlíčkově Brodě, Habrech, Ledči nad Sázavou a Světlé nad Sázavou. Spolu se sběrnými dvory fungují i výkupny odpadů, které jsou navíc ve Zvěstovicích a Přísece.

V Havlíčkově Brodě je jediná třídící linka v území MAS. Další jsou například ve Žďáru nad Sázavou a Čáslavi.

Celkový objem vyprodukovaného komunálního odpadu se průměrně v **malých obcích** na území MAS pohybuje okolo 100 – 130 tun za rok. Z toho tvoří tříděný odpad cca 21 tun ročně, směsný odpad cca 85 tun ročně, objemný odpad cca 12 tun ročně.

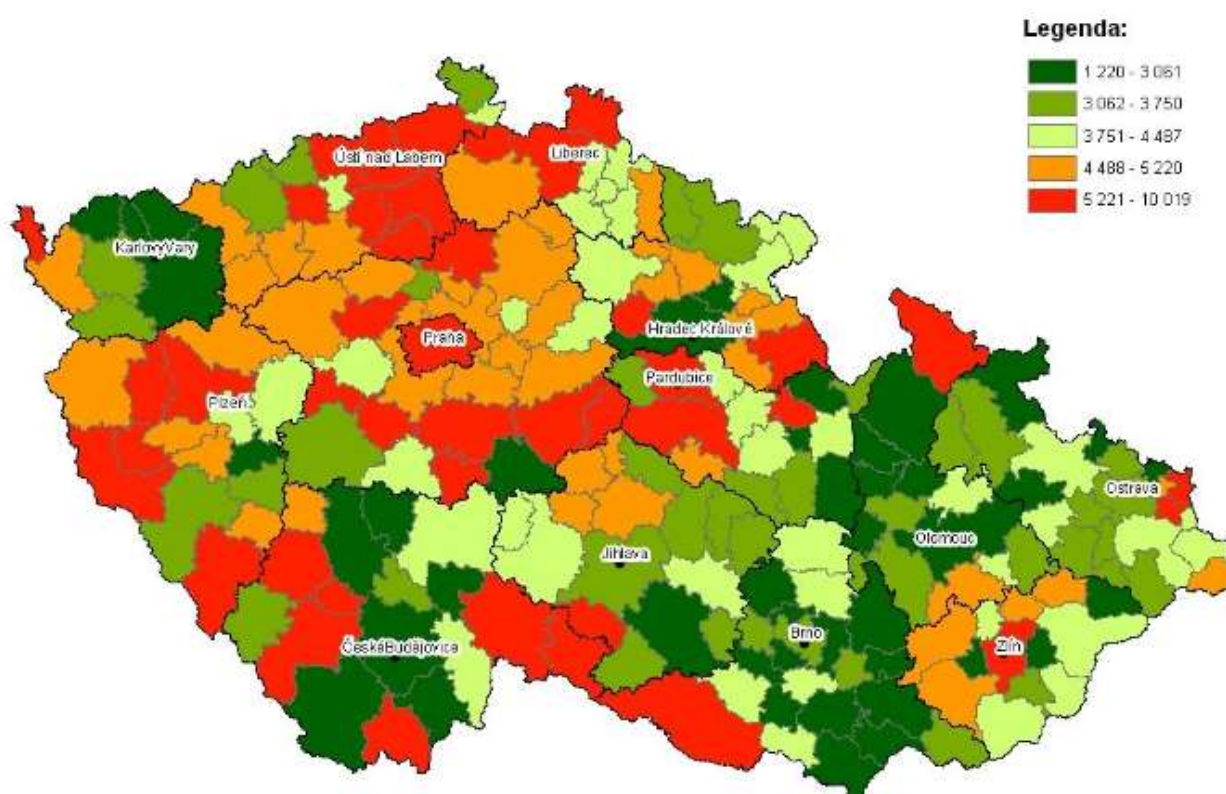
Nejčastější firma, se kterou mají obce uzavřenou smlouvu na odvoz a likvidaci komunálního odpadu je AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. Některé obce praktikují smluvní vztahy s jinými společnostmi, například Technické služby Havlíčkův Brod, A.S.A.s.r.o. Dačice, ODPADY s.r.o., apod.

Ve městech, obcích a místních částech jsou rozmístěny kontejnery na bílé a barevné sklo, papír, PET lahve i ostatní plasty, dále také odpadkové koše.

Náklady obcí na sběr, třídění, odvoz a likvidaci komunálního odpadu jsou v praxi ovlivněny:

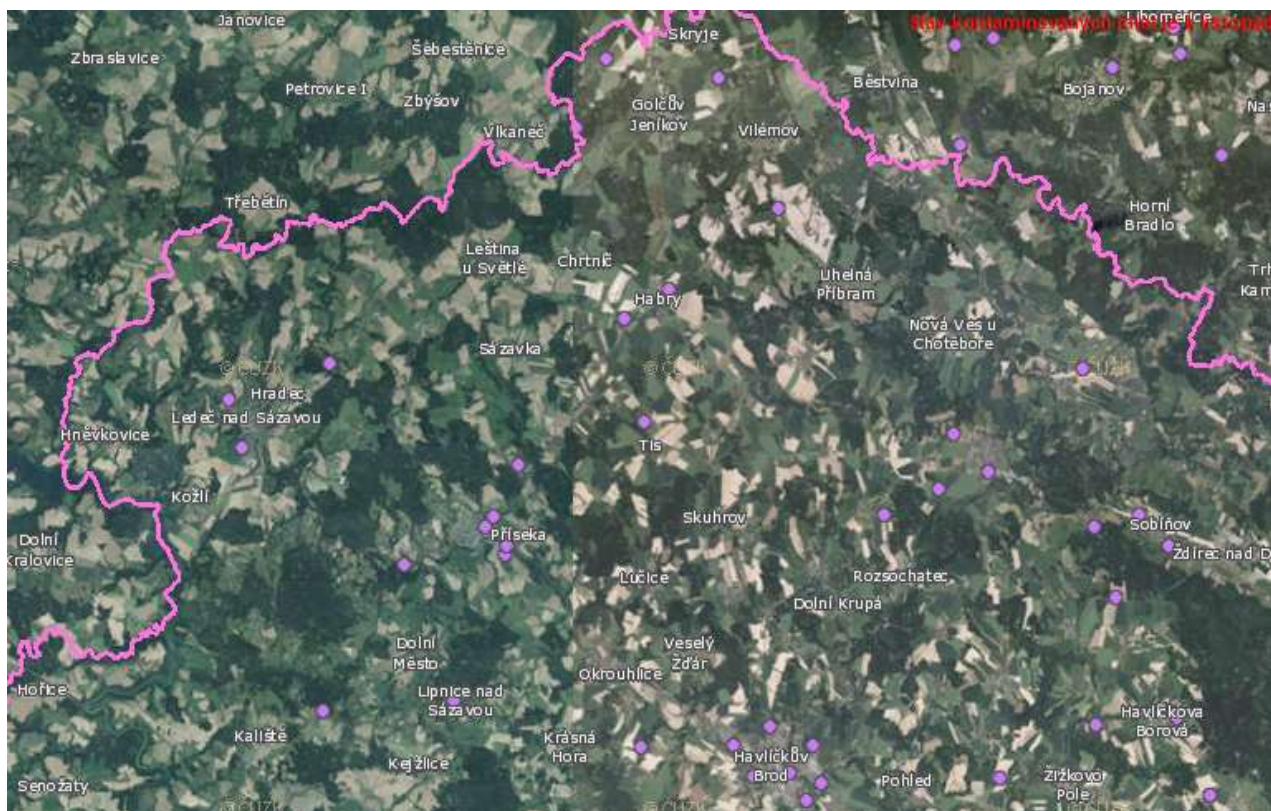
- místními podmínkami (hustota osídlení a druh zástavby včetně způsobu vytápění, sociální a věková struktura obyvatel, přírodní podmínky apod.)
- dostupností potřebné infrastruktury (zařízení pro nakládání s odpady), způsobem sběru a svozu odpadů apod.
- rozsahem systému odpadového hospodářství v obci (směsný komunální odpad, tříděný odpad, nebezpečný odpad, objemný odpad, provoz sběrného dvora, bioodpady apod.) a způsobem řízení tohoto systému
- způsobem cenotvorby služeb v odpadovém hospodářství zajištěným odpadovými firmami (cena za komplexní službu, cena na 1 obyvatele, cena na tunu, cena na km, kombinace cen) a vnějšími faktory, které mohou cenu ovlivňovat (např. trh s druhotnými surovinami, cena PHM, cena práce apod.)

Obrázek 25 - Jednotlivé náklady (Kč/t) na tříděný sběr využitelných odpadů v území ORP

Zdroj: IURMO, data k 31. 12. 2013

Obrázek 26 - Kontaminovaná místa a znázornění staré ekologické zátěže území MAS

Zdroj: CENIA, data 2010

Pod pojmem staré ekologické zátěže jsou zahrnuta kontaminovaná místa (podzemní vody, zeminy, skládky, stavební konstrukce), kde byl závadný stav způsoben státními podniky v období před privatizací. Tyto podniky používaly technologie a chemické látky, které byly ve většině případů povoleny, ale které byly nešetrné k životnímu prostředí. Místa, kterých se to týká v území MAS, jsou znázorněny na výše uvedené mapě. Odstraňování zátěží v ČR probíhá sanací již několik let pod odpovědností MŽP.

Energetika

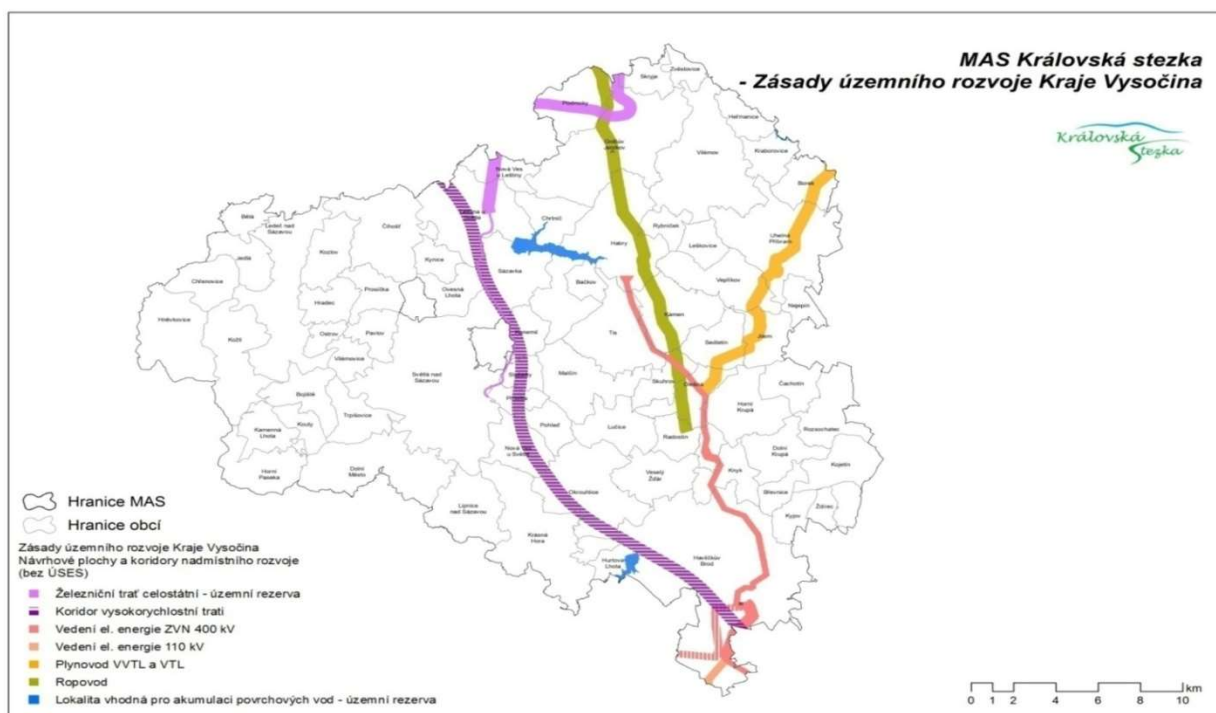
- Větrné elektrárny v území MAS
 - o Jediná větrná elektrárna na území MAS je u obce Kámen. Postavena byla v roce 2007 a od té doby je v plném provozu. Elektrárnu financovala společnost Wind Finance a.s. se sídlem v Brně. Elektrárna stála cca 80 mil. Kč a předpokládaná návratnost investice je za 12 let, tedy v roce 2019.
- Solární elektrárny
 - o Havlíčkův Brod, Golčův Jeníkov, Leškovice, Horní Krupá, Ledec nad Sázavou, Nová Ves u Světlé, Krásná Hora, Okrouhlice, Uhelná Příbram, Dolní Město, Světlá nad Sázavou, Lučice, Kyjov, Prosíčka, Vepřikov, Skuhrov, Lipnice nad Sázavou, Kozlov, Kámen, Hněvkovice, Kraborovice, Jilem, Veselý Žďár, Trpišovice
 - Všechny výše uvedené solární elektrárny jsou v soukromém vlastnictví.
- Vodní elektrárny
 - o Vodní nádrž Švihov (Želivka)
 - o Malé vodní elektrárny na Sázavě: Chřenovice, Ledec nad Sázavou (dvě), Smrčná, Světlá nad Sázavou, Dobrá nad Sázavou, Okrouhlice, Perknov

- Bioplynové stanice

- Bioplynové stanice patří k častým jevům v MAS. Jejich ekologická šetrnost v rámci spotřeby a následné přeměny biomasy na energii je nepopiratelná. Hrozbou je však zvýšení osevů kukuřice, která patří k plodinám nebránící půdní erozi. Potřebou regionu je vysazování remízků a biokoridorů, které půdní erozi brání. Je nezbytné řešit tyto problémy komplexně.
- Zemědělské – Ovesná Lhota, Číhošť, Uhelná Příbram, Rybníček, Habry, Kámen, Sedletín, Olešná, Okrouhlice (Valečov, Vadín), Dolní Město, Světlá nad Sázavou (Závidkovice), Havlíčkův Brod (Poděbaby)
- ČOV – Perknov (Havlíčkův Brod)

MAS je v území 3 ORP (Světlá nad Sázavou, Chotěboř a Havlíčkův Brod), ORP Světlá nad Sázavou je brána mezi regiony hospodářsky slabé. Mapa hospodářsky slabých regionů je v příloze číslo 7. Na tomto hodnocení se projevil svou významnou měrou velký útlum sklářství ve Světlé nad Sázavou a okolí a z toho vyplývající strukturální problémy regionu. Dle typologického členění území, jež vydala Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020, a která se sestává z hodnocení sociálně ekonomických jevů a charakteristik (demografické, ekonomické, sociální), patří polovina území MAS do periferních oblastí, tedy těch, které se rozvíjí méně dynamicky. Tato progresivita se většinou po čase odrazí životní úrovni. Tato takzvaná vnitřní periférie ČR je charakteristická v menších obcích dále od center. Centra sebou obvykle nesou rozvoj a rozvojový potenciál, i proto socio-ekonomické charakteristiky zařadily města Ledec nad Sázavou, Světlou nad Sázavou a jejich blízké okolí do stabilizovaných oblastí. Jako rozvojové území, dynamicky se rozvíjející, je zařazen pouze Havlíčkův Brod s pár přiléhajícími obcemi. Mapa typologie území Kraje Vysočina dle obcí je přílohou číslo 5 této strategie.

Obrázek 27 - Zásady územního rozvoje (sítě)

Zdroj: GET Praha

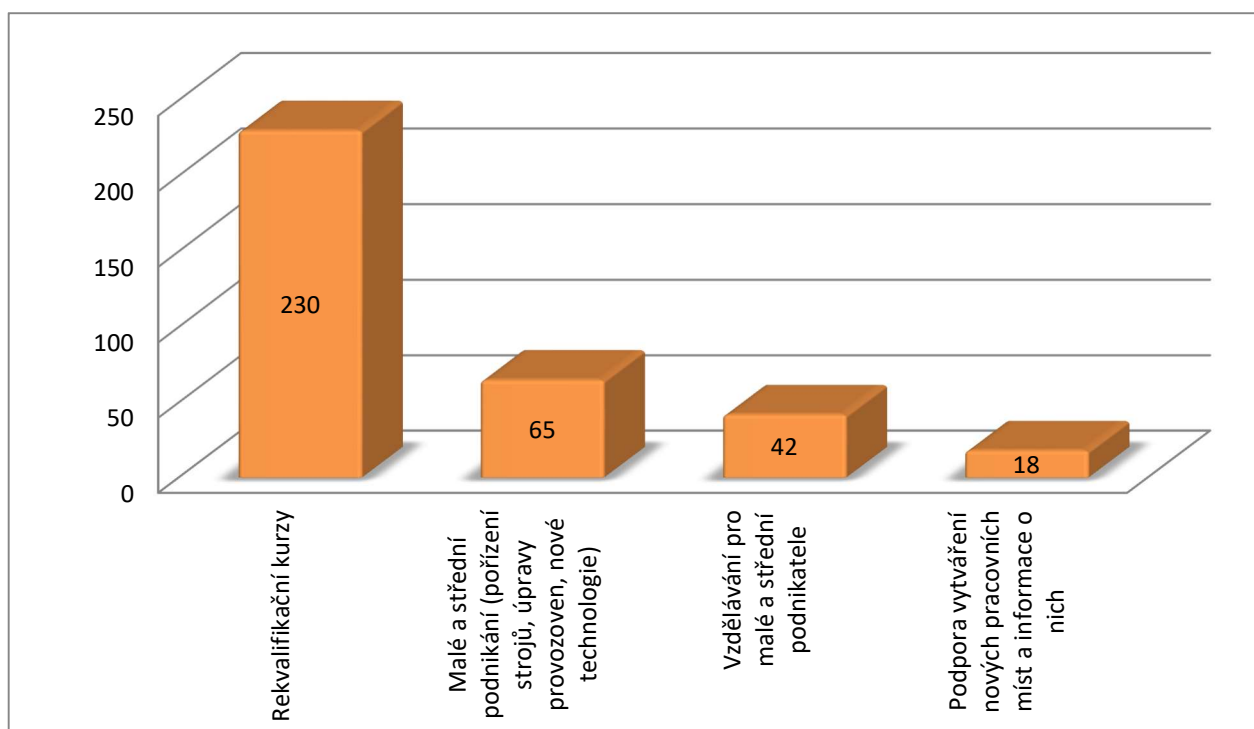
Mezi největší zaměstnavatele na území MAS patří: COOP družstvo HB – Havlíčkův Brod (500 – 999 zaměstnanců), CRYSTALITE BOHEMIA s.r.o. ve Světlé nad Sázavou (500 – 999 zaměstnanců), Futaba Czech, s.r.o. – Baštínov (cca 800 zaměstnanců), Nemocnice Havlíčkův Brod, příspěvková organizace (1000 – 1499 zaměstnanců), PLEAS, a.s. – Havlíčkův Brod (500 – 999 zaměstnanců), PRAMEN CZ a.s. – Havlíčkův Brod (250 – 499 zaměstnanců) a Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod (cca 650 zaměstnanců).

- COOP družstvo HB – maloobchod a velkoobchod s potravinářským zbožím a zbožím běžné denní potřeby
- CRYSTALITE BOHEMIA s.r.o. – výroba dutého skla
- Futaba Czech, s.r.o. – výroba karosářských a podvozkových dílů a výfukových systémů pro automobilový průmysl
- Nemocnice Havlíčkův Brod, příspěvková organizace
- PLEAS, a.s. – výroba a prodej prádla a pletených textilních výrobků
- PRAMEN CZ a.s. – maloobchod s prodejem potravin, nápojů, tabákových výrobků
- Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod – akutní a lůžková péče v oborech psychiatrie, dětské a dorostové psychiatrie, gerontopsychiatrie, léčby návykových nemocí a sexuologie

Mezi další významné zaměstnavatele v blízkosti území MAS patří: ACO Industries, k.s. – Přibyslav (cca 600 zaměstnanců), GCE, s.r.o. – Chotěboř (668 zaměstnanců), AutomotiveLightning, s.r.o. – Jihlava (1900 zaměstnanců), BOSCH DIESEL, s.r.o. – Jihlava (4400 zaměstnanců), Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina – Jihlava (540 zaměstnanců), Kraj Vysočina – Jihlava (437 zaměstnanců), Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, přísp. org. – Jihlava (500 – 999 zaměstnanců), Krajské ředitelství policie Kraje Vysočina – Jihlava (250 – 499 zaměstnanců), Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace – Jihlava (1500 – 1999 zaměstnanců), Psychiatrická nemocnice Jihlava (474 zaměstnanců), IMI International s.r.o. – Humpolec (501 – 1000 zaměstnanců), Valeo CompressorEurope s.r.o. – Humpolec (960 zaměstnanců).

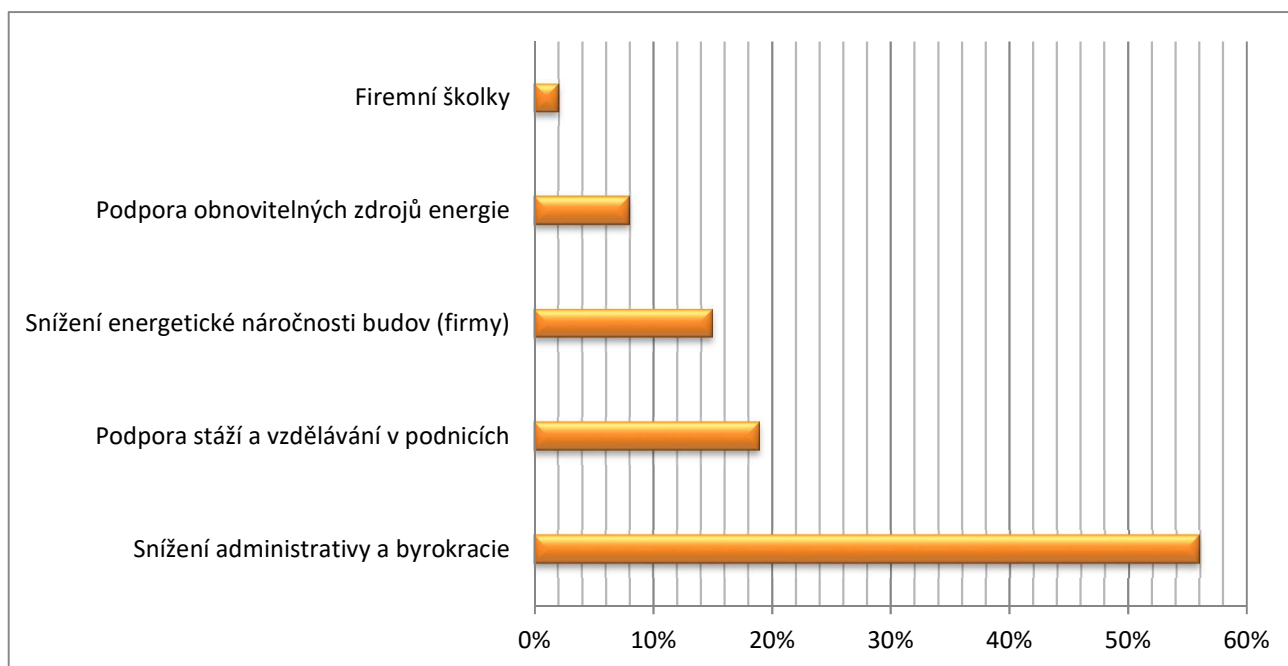
Z výsledků k části dotazníku zaměřeného na podnikatele, podnikání a trh práce vyšly následující návrhy rozvojových potřeb (viz grafy níže).

Graf 18 - Potřeby podnikání dle samotných podnikatelů

Zdroj: Dotazníky pro občany a komunitní projednání

Graf 19 - Potřeby trhu práce dle samotných podnikatelů

Zdroj: Dotazníky pro občany a komunitní projednání

Jednoznačnou potřebou regionu je zachování stávajících pracovních míst, či jejich případné rozšíření. Region by též potřeboval podporu kvalifikovaných řemeslníků, kteří by udržovali tradici řemesla v regionu. Region Ledčska je také navázán na vývoz do Ruska, kde jsou nyní zaznamenány snížené dodávky a podle pana Zikmundy z AQUACOMP HARD s.r.o. zde hrozí propouštění z oboru strojírenství.

MAS Královská stezka eviduje poptávku od MSP především po vzdělávání a vzdělaných kvalifikovaných zaměstnancích, vybavení strojním, úpravě budov za účelem modernizace technologie, vybavení, nebo úspor energie. Některé podniky, především větší, by přivítaly rychlejší návrat matek z mateřské dovolené, a proto uvažují o firemní školce či dětské skupině. Některé podniky by také uvítaly pomoc se snížením energetické náročnosti budov a provozů.

2.10 Infrastruktura, dopravní obslužnost, zajištění bezpečnosti obyvatelstva

Technická infrastruktura

- **Vodovod**
 - Více jak 70 % obcí má vlastní vodovod, část obcí má vodu zajištěnou z vlastních studní a některé obce jsou napojeny na Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod (VAK HB). Mnohé obce řešily vybudování vodovodu přes dotace Ministerstva zemědělství.
- **Kanalizace**
 - **Dešťová** – Z informací obcí má dešťovou kanalizaci 28 obcí na území MAS.
 - **ČOV** – Kanalizaci s čistírnou odpadních vod je z dostupných zdrojů nutné vybudovat ještě v téměř polovině obcí území MAS. Obce mají povětšinou zpracovanou potřebnou dokumentaci pro vybudování, ale chybí ji finanční prostředky. Vybudování kanalizace se tak pro značnou část z nich stává během na dlouhou trať, kdy projekt rozdělí do více etap realizace, nebo jsou nuceni se zadlužit a následně splácet po několik let úvěr.
- **Plynofikace**
 - Velké množství obcí je plynofikováno (cca 74 %). U větších měst, jako je například Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou, Ledec nad Sázavou či Golčův Jeníkov, jsou části plynovodu rozděleny různým vlastníkům, např. RWE, ČEZ.

Potřebu regionu představují ČOV, které v regionu dosud nejsou příliš rozšířeny a již nyní je to znát na kvalitě vody ve vodních tocích. Potřebné je též vyřešení otázky vodovodů a kanalizací, které v řadě obcí nejsou vůbec či nejsou zcela dořešeny.

Tabulka 13 - Technická vybavenost území

Obec	Vodovod	ČOV	Plynofikace
Bačkov	1	0	1
Bělá	0	0	1
Bojiště	1	0	1
Borek	1	0	1
Břevnice	1	0	1
Čachotín	1	0	0
Číhošť	1	0	1
Dolní Krupá	1	0	1
Dolní Město	1	1	1
Druhanov	1	0	1

Golčův Jeníkov	1	1	1
Habry	1	1	1
Havlíčkův Brod	1	1	1
Heřmanice	0	0	0
Hněvkovice	1	1	0
Horní Krupá	1	0	1
Horní Paseka	1	0	1
Hradec	1	1	1
Hurtova Lhota	1	0	1
Chrtůč	0	0	1
Chřenovice	1	0	0
Jedlá	0	0	0
Jilem	1	0	1
Kámen	1	1	1
Kamenná Lhota	1	1	0
Knyk	1	0	1
Kojetín	0	0	1
Kouty	1	1	0
Kozlov	1	0	1
Koží	1	1	1
Kraborovice	1	0	0
Krásná Hora	1	0	1
Kunemil	1	0	1
Kyjov	1	0	1
Kynice	0	0	1
Ledeč nad Sázavou	1	1	1
Leškovice	1	0	1
Leština u Světlé	1	1	1
Lipnice nad Sázavou	1	0	1
Lučice	1	0	1
Malčín	1	0	1
Nejepín	1	0	1
Nová Ves u Leštiny	1	0	1
Nová Ves u Světlé	1	1	1
Okrouhlice	1	0	1
Olešná	1	0	1
Ostrov	1	1	1
Ovesná Lhota	1	0	1
Pavlov	1	0	1
Podmoky	0	0	1
Pohled	1	0	1
Prosíčka	0	0	1

Příseka	1	1	1
Radostín	1	1	1
Rozsochatec	1	0	1
Rybníček	1	0	1
Sázavka	1	1	1
Sedletín	1	0	1
Skryje	1	0	1
Skuhrov	1	0	1
Služátky	1	0	1
Světlá nad Sázavou	1	1	1
Tis	1	1	1
Trpišovice	1	0	0
Uhelná Příbram	1	0	1
Vepříkov	1	0	1
Veselý Žďár	1	1	1
Vilémov	1	1	1
Vilémovice	1	0	1
Vlkanov	1	0	0
Zvěstovice	1	0	0
Ždírec	1	0	1

Zdroj: portál risy dostupné z: www.risy.cz, Plán rozvoje vodovodů a kanalizace kraje Vysočina

Telekomunikace, zásobování elektrickou energií

Území MAS Královská stezka je z 95 % pokryto mobilními operátory. Telefónica O2 Czech republic, T-Mobile a Vodafone poskytují signál téměř v celém území. Dostupnost a rychlost mobilního připojení je ovlivněna různými faktory. Závisí např. na vzdálenosti od vysílače, materiálu budov, terénním profilu nebo počtu uživatelů v okolí. Telefonní rozvody jsou zabezpečeny též kabelově.

Služby internetového připojení nabízí několik poskytovatelů, Metropolitní s.r.o., UPC.cz, Tlapnet, SPACE COM spol. s.r.o., Foxlink, Sázavanet, SMART comp. a.s., COOLINK.NET, dp.wifinet, FORTECH, HBtv s.r.o., JON.CZ s.r.o., NEJ TV a.s., Rowanet, STACK, unet.cz, WAVE NET, či lze soukromé připojení přes Telefónica O2.

Řešený region je zásobován elektrickou energií od distribučních poskytovatelů ČEZ a RWE. Kromě energií nabízí ČEZ i další služby, jako například mobilní volání.

Veřejné osvětlení je vybaveností každé obce, některé obce či města mají funkční osvětlení typu LED, s vysokou životností.

Dopravní obslužnost

Problémem z hlediska dopravy se jeví zajištění dopravní obslužnosti pro místní části obcí, které neleží na hlavním silničním tahu. Potřebou je zachování stávajících dopravních spojů a jejich rozšíření na místní části. To platí především pro obce Leškovice, Čachotín, Trpišovice, Heřmanice, Kamenná Lhota, Ostrov, Podmoky, Skryje. V těchto obcích jezdí autobusové linky méněkrát za den a ještě v ne moc vhodnou dobu. Lidé závislí na dopravní obslužnosti se poté těžko dostávají k lékaři, za službami, do zaměstnání, do škol a cestováním stráví dlouhou dobu.

Z ankety mezi starosty vyplynul problém číslo 1, zajištění dopravní obslužnosti a s tím spojené zajištění kvalitních povrchů komunikací, případně rozšíření silniční sítě.

Silniční doprava

Silniční spojení mezi obcemi MAS je realizováno prostřednictvím silnic I., II. a III. třídy. Územím prochází následující důležité silnice **I. třídy**:

- silnice č. I/38, která představuje pro MAS Královská stezka a Kraj Vysočina spojnici se Středočeským a Jihomoravským krajem
- silnice č. I/34 propojující Jihočeský kraj, region MAS Královská stezka, Kraj Vysočina a Pardubický kraj

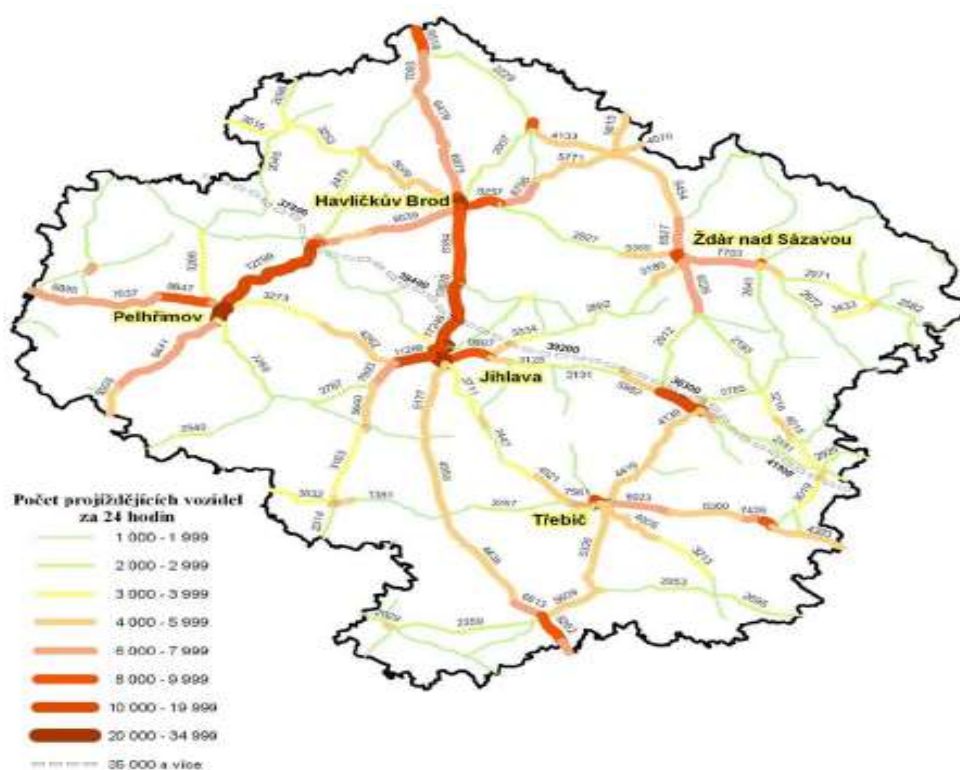
Regionem prochází následující **silnice II. třídy**:

- silnice č. II/130 vedoucí z Golčova Jeníkova, přes Novou Ves u Leštiny, Leštinu u Světlé až do Ledče nad Sázavou a dále mimo region MAS
- silnice č. II/150 vedoucí z Havlíčkova Brodu přes Okrouhlici a Novou Ves u Světlé, Světlou nad Sázavou, Vilémovice, Ostrov, Ledec nad Sázavou, Hněvkovice a dále mimo region MAS
- silnice č. II/č. 339 vedoucí z Ledče nad Sázavou dále mimo region MAS
- silnice č. II/č. 340 vedoucí z Vilémova přes Heřmanice a dále mimo region MAS
- silnice č. II/č. 344 vedoucí z Havlíčkova Brodu přes Dolní Krupou, Rozsochatec a dále mimo region MAS
- silnice č. II/č. 345 vedoucí z Golčova Jeníkova přes Vilémov, Kraborovice, Borek a dále mimo region MAS
- silnice č. II/č. 346 vedoucí z Kamena přes Sedletín, Jilem a dále mimo region MAS
- silnice č. II/č. 347 vedoucí z Habrů přes Kunemil do Světlé nad Sázavou a dále mimo region MAS

Nejbližší nájezdy na dálnici D1 ve směru Praha nebo Brno se nacházejí u Humpolce, Větrného Jeníkova, Ledče nad Sázavou a Jihlavy.

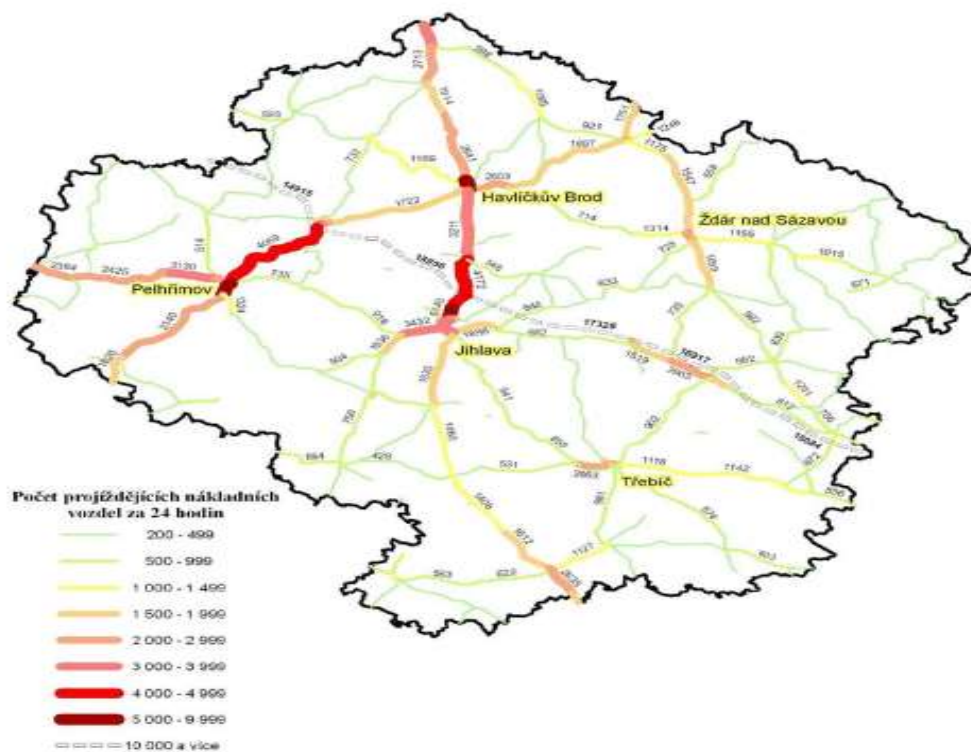
Silnice I. a II. třídy jsou v regionu frekventovaně využívány, hlavně silnice č. 38 spojující města Česká Lípa, Mladá Boleslav, Nymburk, Kolín, Kutná Hora, Čáslav, **Havlíčkův Brod**, Jihlava, Znojmo a která pokračuje do Rakouska. V obci Radostín, kterou silnice prochází, není dostatečně vyřešena bezpečnost obyvatel jdoucích k autobusové zastávce. Chybí zde chodníky podél komunikace, přitom někteří řidiči nezodpovědně nedodržují rychlost při projíždění obcí. Bezpečnost obecně je problém několika dalších obcí. Leština u Světlé nemá vyřešeny chodníky či bezpečnostní prvky v návaznosti na napojení vlakového spoje, smíšeného zboží či pošty. Další nebezpečné úseky se nachází v obcích Čihošť, Ledec nad Sázavou, Služátky, Golčův Jeníkov, Havlíčkův Brod. V těchto místech nejčastěji dochází k dopravním nehodám. Je potřeba se zaměřit na dopravní infrastrukturu včetně bezpečnostního aspektu, s doplňujícími bezpečnostními prvky, zpomalovacími pruhy či jinými směrovkami tak, aby nebylo ohroženo zdraví obyvatel.

Obrázek 28 - Intenzita silniční dopravy v Kraji Vysočina

Zdroj: Kraj Vysočina – Vysočina v dopravě, dostupné z <http://www.kr-vysocina.cz/doprava.asp> (cit. 3.9.2012)

Obrázek 29 - Intenzita nákladní dopravy v Kraji Vysočina

Zdroj: Vysočina v dopravě, dostupné z <http://www.kr-vysocina.cz/doprava.asp> (cit. 17. 6. 2015)

Autobusová doprava

V území MAS Královská stezka je provozována veřejná linková osobní doprava. V každé obci v regionu MAS se nachází autobusová zastávka. Obce vnímají jako stěžejní modernizace povrchů nevyhovujících silnic a také zvýšení bezpečnosti na silnicích. Bezpečnost chtějí řešit zpomalením dopravy (kamerové systémy, ostrůvky), výstavbou chodníků, oddělením cyklistů od aut, podporou cyklostezek apod.

Železniční doprava

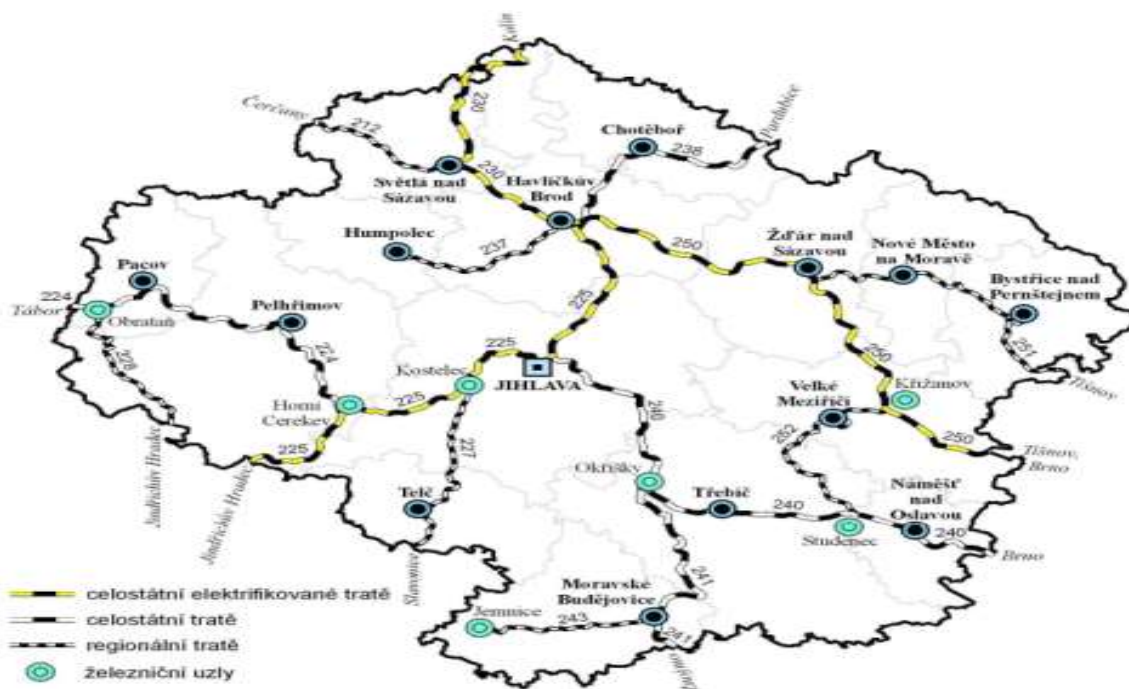
Na území MAS se nachází 23 železničních zastávek či nádraží:

Břevnice, Dolní Březinka, Golčův Jeníkov, Golčův Jeníkov město, Havlíčkův Brod, Havlíčkův Brod-Perknov, Chřenovice - Podhradí, Chřenovice, Ledec nad Sázavou, Horní Ledec, Leština u Světlé, Mrzkovice, Nová Ves u Leštiny, Okrouhlice, Pohled, Rozsochatec, Sázavka, Smrčná, Stvořidla, Světlá nad Sázavou, Světlá nad Sázavou - Josefodol, Světlá nad Sázavou město, Vilémovice.

Přehled železničních tratí v regionu MAS:

- **regionální trať č. 212 Čerčany – Světlá nad Sázavou** – se zastávkami v regionu MAS - Chřenovice, Ledec nad Sázavou, Vilémovice, Světlá nad Sázavou
- **celostátní elektrifikovaná trať č. 230 Kolín – Havlíčkův Brod** – se zastávkami v regionu MAS - Golčův Jeníkov, Nová Ves u Leštiny, Leština u Světlé, Sázavka, Světlá nad Sázavou, Pohled, Okrouhlice, Havlíčkův Brod
- **celostátní trať č. 238 Pardubice – Havlíčkův Brod** – se zastávkami v regionu MAS – Havlíčkův Brod, Břevnice, Rozsochatec
- trať č. 237 Havlíčkův Brod – Humpolec
- elektrifikovaná trať č. 225 Havlíčkův Brod - Veselí nad Lužnicí.
- elektrifikovaná trať č. 250 (Praha -) Havlíčkův Brod – Brno – Kúty

Obrázek 30 - Síť železničních tratí v Kraji Vysočina

Zdroj: Vysočina v dopravě, dostupné z <http://www.kr-vysocina.cz/doprava.asp> (cit. 17. 6. 2015)

Tranzitní doprava komodit přes území MAS

Přes území MAS vede hlavní tranzitní plynovod z Ruska, který dovádí plyn do ČR a dále do západní Evropy. V Obci Olešná je vnitrostátní předávací stanice. Přes území MAS prochází také ropovod Družba z Ruska na Kralupy nad Vltavou, Litvínov, Pardubice a do Německa. Tyto vedení však pro MAS nemají větší smysl, neboť se dané komodity zde dále neupravují.

Zajištění bezpečnosti obyvatelstva

Státní orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky. Úkolem státu a orgánů místní samosprávy je připravenost na řešení krizových situací a při vzniku krizových situací jejich řešení krizovým řízením. Jelikož územím MAS protéká jedna z hlavních řek Sázava s několika přítoky, je důležité nastavit protipovodňová opatření na místech, kterých se to týká. Ty mohou ležet i na říčkách a potůčcích. Řeka Sázava je jako jedna z hlavních řek mírně náchylná ke zvyšování hladiny, ať už vlivem přívalových dešťů, trvalých dešťů či táním sněhu. To dokazují i vyhlášené povodňové stupně v předešlých letech. Území města Světlá nad Sázavou se rozkládá podél toku řeky Sázavy na obou březích, které se směrem od řeky zdvihají. Ve strategii města je zahrnut geografický informační systém, kde je na mapě znázorněno záplavové území. V území MAS jsou vypracovány **digitální povodňové plány za ORP Světlá nad Sázavou, ORP Havlíčkův Brod a ORP Chotěboř**. Digitální povodňové plány jsou základními dokumenty pro řízení ochrany před povodněmi. Povodňové plány řeší opatření potřebná k odvrácení nebo zmírnění povodňových škod, ke kterým by mohlo dojít rozvodněním vodních toků ve správním území obce a zaplavením nemovitostí při povodni. Řeka Sázava je i primární vodní plochou okresního města Havlíčkův Brod, města Světlá nad Sázavou i Ledče nad Sázavou. Do ní se na území města vlévá několik menších toků. Návrhem Havlíčkova Brodu je řešit protipovodňová opatření v územním plánu, při jejich návrhu vycházet ze studií odtokových poměrů, upřednostňovat opatření nestavební povahy např. vymezováním rozlivových ploch mimo zastavěná území. Další protipovodňové plány jsou pak řešeny na území jednotlivých obcí.

V území MAS Královská stezka působí několik **Jednotek požární ochrany typu II a III.**, jednotka sboru dobrovolných hasičů se členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní či vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace a několik **Jednotek požární ochrany typu V.**, jednotka sboru dobrovolných hasičů se členy, kteří vykonávají službu dobrovolně, výjezd jednotky do 10 minut od vyhlášení poplachu jednotce.

JPO II a III působí ve městech Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou, Ledec nad Sázavou, Golčův Jeníkov, Uhelná Příbram, Dolní Město, Leština u Světlé, Kožlí, Číhošť, Habry, Horní Krupá, Lučice.

Kromě samotného boje s požáry, který dnes tvoří pouze cca třetinu činností HZS ČR, hasiči likvidují následky živelních pohrom, technologických havárií, úniku ropných nebo chemických látek. K jejich činnostem také patří ochrana obyvatelstva a krizové řízení při mimořádných událostech a zajištění humanitární pomoci.

Další složku integrovaného záchranného systému tvoří **Policie ČR a Zdravotnická záchranná služba**. V MAS Královská stezka sídlí policie ve městech Havlíčkův Brod, Světlá nad Sázavou, Ledec nad Sázavou a Golčův Jeníkov. Výjezdové místo rychlé záchranné služby je v Habrech, Havlíčkově Brodě a v Ledči nad Sázavou.